

Regyeli Ujság

Noviszád, 1940 Január 7, vasárnap

Urednik — Szerkesztő
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 6. szám

Európa Velence felé tekint

Megkezdődött Csáky és Ciano megbeszélése — Olaszország a balkáni béke szélesebbkörű megalapozására törekszik — A benzinhány nehézségeket okoz a szovjet repülőgépiparnak

Velencéből jelentik: Velence tartományi főnöke péntek este a kormányzósági palotában zártkörű estebédet adott Csáky magyar külügyminiszter tiszteletére. Az est-

ebédén megjelentek a városi és tartományi hatóságok vezetői, valamint a fasisztapárt képviselői. Az estebédet a kormányzósági palota termeiben fogadás követte.

Ciano és Csáky tanácskozása

Ciano gróf olasz külügyminiszter szombat délelőtt tíz óra körül két főnkára kíséretében megérkezett Velencébe. Az olasz és magyar zászlókkal díszített pályaudvaron fogadására megjelentek Velence polgári, katonai és párthatóságainak vezetői. A pályaudvar környékén ezrekre menő tömeg gyűlt össze és lelkesen ünnepelte Ciano grófot. Az olasz külügyminiszter motorcsónakon, a Canale Granden át vonult be Velencébe és negyed 11-kor érkezett a Danielli nagyszálló elé. Azonnal felsietett az első emeleten levő diszlakosztályba, ahol már várt rá a magyar külügyminiszter. A két államférfi találkozására rendkívül szíves volt. Az olasz és a magyar külügyminiszter első megbeszélése azonnal megkezdődött a lakosztály dolgozószobájában. Délben egy óra körül Ciano gróf szűkkörű ebédet adott magyar kartársa tiszteletére, délután pedig folytatták a tanácskozásokat. Este 8 óra körül a Redut-palotában estebéd volt a két külügyminiszter tiszteletére. Ezt követte a La Felice-színház diszeladása, melynek keretében Respighi »Láng« című dalművét mutatták be.

TEVÉKENY BARÁTSÁG

Rómából jelentik: Az olasz politikai világ érdeklődésének középpontjában a magyar külügyminiszter olaszországi látogatása áll. Az olasz lapok a legnagyobb részletességgel foglalkoznak a látogatás politikai jelentőségével és külsőségeivel. A Tribuna főszerkesztője »Tevékeny barátság« címmel írt vezércikket, amely többek között ezeket mondja:

— A magyar—olasz barátság túl az érdekközösségen, mélyreható és őszinte szellemi közösségből fakad. Mi sem természetesebb tehát, mint az, hogy Csáky gróf, amikor Olaszországba jön, találkozik gróf Ciano külügyminiszterrel, hogy fentartsák Olaszország és Magyarország közti kapcsolatot, amely a mostani helyzetben különösen szükséges. Olaszország mindig bebizonyította, hogy

a legteljesebb mértékben megérti Magyarország problémáit, kezdve attól a pillanattól, amikor Magyarországot a trianoni szerződésben oly igazságtalanul sújtották. Magyarország a maga részéről szintén kétségbevonhatatlan bizonyosságot tett Olaszországgal való összetartozásáról, amikor Olaszország a birodalom megalapításához vezető úton szembetalálta magát az öreg Európa elfenséges erőivel. Érthető tehát, hogy most, amikor a háború bonyolult helyzetet teremtett és Magyarország új szomszédokat kapott, az Olaszországgal való egyetértés, amely a vizsály elszigetelése szempontjából máris oly hatásosnak bizonyult, — meg erősödjék, tekintettel a közel jövő eshetőségeire.

A DUNAI ÉS A BALKÁNI BÉKE

A cikk ezután így folytatja: Olaszország a dunai és a balkáni béke szélesebbkörű és kölcsönös megteremtésére törekszik. Erről tesznek tanuságot Magyarország és Jugoszlávia állandóan javuló kapcsolatai. Ha tehát a látóhatáron ismeretlen lehetőségek mutatkoznak, csak természetes, hogy Olaszország rokonszenvenvel figyel minden szélesebbkörű megegyezésre irányuló törekvést. Ciano és Csáky gróf megbeszéléseinek a két ország közötti barátság szempontjából igen nagy fontossága van. A megbeszélések bizonyára kihatással lesznek Magyarországra és a szomszéd államok közti kapcsolatokra is. Anélkül, hogy elébe vág-nánk a velencei megbeszéléseknek, már most is megállapíthatjuk azt, hogy ezeknek alapvető fontossága van Európának azon a vidékén, amelyet a háború még megkímélt és amelynek meg kell védenie magát minden lehető bonyodalomtól. A cikkirő végül Csáky gróf látogatásában Mussolini első munkatársa, Ciano gróf külpolitikájának újabb megerősítését látja s őszinte barátsággal és bizalommal üdvözlözi a magyar nemzet képviselőjét.

A MAGYAR SAJTÓ CSÁKY UTJARÓL

Budapestről jelentik az Avala: Az egész magyar sajtó és az egész magyar közvélemény a legnagyobb érdeklődéssel kíséri Csáky gróf olaszországi utazását. A lapok azt írják, hogy Európa tekintete most Velence felé irányul, ahol az olasz külügyminiszter magyar kartársával tanácskozik. A félhivatalos Pester Lloyd szombati száma vezércikkben emeli ki Csáky utazásának jelentőségét. Európa és az egész világ közvéleménye, a semlegesek és hadviselők egyaránt nagy fontosságot tulajdonítanak ennek a látogatásnak és az egyre fokozódó olasz—magyar barátságának, amely csupán békés célokat követ — írja a lap. A cikk a továbbiakban ismerteti Mussolini miniszterelnöknek a háború megakadályozására, illetve elszigetelésére irányuló fáradozásait és azt írja, hogy ezzel Olaszország nagyszabású alkotó munkát végzett. Végül rámutat a lap az Olaszországot és Magyarországot összekapcsoló közös érdekekre az európai művelődést fenyegető erők elleni harcban.

A KÁRPATMEDENCE ÉS A BALKÁN

Genfből jelentik: A svájci sajtó is élénken foglalkoztatja a magyar külügyminiszter olaszországi útja. A Bund római tudósítója szerint az utazás célja az, hogy megvizsgálják a Kárpátmedence és a Balkán helyzetét. A La Suisse rámutat arra, hogy Róma politikai és diplomáciai köreinek érdeklődése teljesen Csáky gróf útja felé összpontosul. A megbeszélések iránt az érdeklődés annál nagyobb, mert Ciano és Csáky a középeurópai területi változások óta nem folytatott megbeszélést azóta, amikor Magyarországnak közös határa van a szovjetunióval.

BOMBÁZOTT SZOVJET REPULÓTÉR

Helsinki-ből jelentik: A finn repülőgépek az uhtai szovjetországi légi támaszpont bombázása során három szovjetgépet elpusztítottak. Az Avala stockholmi jelentése szerint az elmúlt éjjel svéd önkénteseket szállító különvonat indult el Finnország felé. Svédországban

külön sítalpas önkéntescsapat alakul. A svédek eddig 200 tonna ruhaneműt és két tonna gabonát gyűjtöttek Finnországnak.

SZOVJET HADIJELENTÉS

Moszkvából jelentik: A leningrádi katonai körzet vezérkara péntek este a következő jelentést adta ki:

Január 5-én nem történt fontosabb esemény. A karéliai földszoroson felderítő tevékenység és tűzérési tüz folyt. A szovjet légi erő több sikeres repülést hajtott végre, bombázta az ellenség tartalékait és katonai célpontjait.

NEHÉZSÉGEK A SZOVJET REPULÓGÉPGYÁRAIBAN

Helsinki-ből jelentik az Avala: A szovjet repülőgépgyáraiban nagy nehézségek mutatkoznak, főleg az amerikai benzinszállítmányok elmaradása miatt. A szovjet hadi gépeknek eddig még nem sikerült a repülőgépmotorokhoz megfelelő hajtóanyagot találni.

Megbízható forrásból eredő értesülés szerint Szovjetországban, a finn határ közelében a helyzet rendkívül feszült, úgyhogy a szovjetkormány fokozta a rendőri intézkedéseket. Leningrádban a középületek őrségét megerősítették. Kronstadtból eltávolították a polgári lakosságot, amely nagyrészt a fegyvergyárakban alkalmazott munkások, valamint a tengerészek családtagjaiból áll. A rendőri ellenőrzést Kronstadt valamennyi gyárában megerősítették. Leningrádban és Kronstadtban olyan hírek keltek szárnyra, hogy a finn csapatok a befagyott Finn-öbön keresztül Leningrád felé közelednek.

MEGTÁMADOTT SVÉD HAJÓ

Helsinki-ből jelentik: Egy szovjet tengeralattjáró a Botten-öbölben támadást intézett a »Fennis« svéd parti őrhajó ellen. A szovjetbuvárnaszád először torpedót lőtt ki a hajóra, de a torpedó célt tévesztett. Ekkor a hajó fedélzetét vette tűz alá. A hajó kigyulladt. A legénységet megmentették. A moszkvai svéd követ az eset miatt tiltakozást jelentett be a szovjetkormány felé.

Jugoszláviának nem lehet más kívánsága csak az, hogy megőrizze semlegességét

**Jelentette ki dr. Cincár-Markovics Alekszandar
külgügyminiszter**

A beográdi Politika pravoszláv karácsonyra kiadott ünnepi számának első oldalán dr. Cincár-Markovics Alekszandar, Jugoszlávia külgügyminiszterének nyilatkozatát hozza a fenti címmel. A nyilatkozat előtt irt bevezetőben a Politika szerkesztője hangoztatja, hogy a mai súlyos külpolitikai viszonyok között fordult dr. Cincár-Markovics Alekszandar külgügyminiszterhez, mint a legilletékesebbhez, hogy ismertesse Jugoszlávia külpolitikai helyzetét.

A külgügyminiszter a következő nyilatkozatot tette:

»Az utóbbi ávek nemzetközi eseményei a nagyhatalmak közötti mind nagyobb és élesebb ellentétek kialakulásához vezettek. A viszonyok ilyen fejlődése országunkat is arra kényszerítette, hogy bizonyos mértékben alkalmazkodjon a helyzethez. Nekünk az volt a véleményünk, hogy országunk érdekeit akkor védjük meg a legjobban, ha a következő elveket állítjuk fel: az összes nagyhatalmakkal egyaránt jó viszonyban élünk, közöttünk és szomszédaink között nincsenek nyílt vitás kérdések, amelyek minden nemzetközi válság esetén felbukkanhatnának.

A mostani háborús összeütközés Jugoszláviát rendezett viszonyokban érte összes szomszédai irányában.

Nincsen semmiféle követelésünk a külfölddel szemben és semmiféle életérdekekünk sincsen veszélyeztetve a nagyhatalmak közötti súlyos harcban, Jugoszláviának így nem is lehet más kívánsága csak az, hogy semleges maradjon ebben a háborúban. Jugoszlávia nyílt és lojális szándékkal van eltelve összes szomszédai irányában és őszintén dolgozik mindannak megvalósításán, ami a nemzetközi megbékélés érdekében áll. Ennek megfelelően egész sor közvetítő kezdeményezést megvizsgál, szüggel és támogat országunk a feszült viszony enyhítése érdekében és elhárítja a Dunamedence és Balkán népei közötti összeütközés lehetőségeit.

Nem tudjuk, milyen határozott eredményekkel jár a külpolitikában ez a törekvésünk, mert sok olyan körülménytől is függ, amelyek akciónk határára kívül esnek.

Egyet azonban biztosan állíthatunk: Jugoszlávia határozott szándéka szigorúan keresztül vinni semlegességi politikáját és ezzel a politikával egyetért az egész jugoszláv nemzet.

A mai nemzetközi helyzetben elfoglalt ilyen álláspontunkat országunk életérdekei jelölték ki teljesen nyíltan. Az összeütközés lokalizálása és Európa e részében a békének és semlegességnek fenntartása, olyan törekvések, amelyek külpolitikájuk irányításánál vezetnek a többi balkáni államokat is.

Ha azonban a balkáni államoknak az az érdekük, hogy a mostani összeütközésen kívül maradjanak, nem kevésbé érdeke a hadban álló feleknek és Európa jövőjének is, hogy az

államok egy csoportja semleges maradjon, ami nagymértékben hozzájárul az új általános kibéküléshez, amely egy napon mégis csak megtörténik.

A béke és együttműködés politikája mellett Jugoszlávia arra törekszik, hogy távolartsa magát a megpróbáltatásoktól, amelyek a háboru elkerülhetetlen velejárói és amelyeket a múltból nagyon is jól ismerünk.

Ha függetlenségünket nem sértik meg és ha életérdekeinket meg tudjuk védeni anélkül, hogy fegyvereink erejére kell hivatkoznunk, amit szilárdan hiszünk, megbocsáthatatlan hiba lenne, ha nem tennénk meg minden tőlünk telhetőt, hogy megmentsük országunkat a háborútól és annak következményeitől.

Akik a Régenherceg bölcs vezetése alatt irányítják külpolitikánkat, nem ismernek fenköltebb és neme-

Kis pártok nem vehetnek részt a szkupstíni választáson

**Dr. Markovics Láza igazságügyminiszter a részülős
választói törvényről**

Dr. Markovics Láza igazságügyminiszter a »Politika« karácsonyi számában »A választói törvény kidolgozásáról« című cikkében részletesen ismerteti az új választói törvényt, amelynek alapján a szkupstíni választásokat megtartják majd. Tekintve, hogy dr. Markovics Láza igazságügyminiszter kapott megbízást a törvény kidolgozására, egyedül ő illetékes arra, hogy közölje a nagy nyilvánossággal, milyen lesz az új választói törvény.

Dr. Markovics igazságügyminiszter közli, hogy

az új törvényt az egyenlő, általános, titkos, községenkénti választójog alapján dolgozzák ki. A szavazás, éppen úgy, mint 1929 január 6-a előtt, ezután is gumi golyóscákkal történik.

Az egyes pártoknak bizalmi embereik lesznek a szavazóhelyen, a választási bizottságok tekintetében a horvát bánág területén megvalósítandó decentralizációs rendszert az egész országra kiterjesztik.

A választási elnököket ezertul a törvényszék nevezi ki.

Igen nagy jelentőségű a választási rendszer, vagyis az, hogy a választás kerületenként, vagy országos listával történik-e? Jugoszláviában 1929 január 6. előtt törvényszéki kerületenként választották a képviselőket, úgyhogy a kerületi listán minden járás részére külön jelölt volt. Ez a rendszer teljes egészében lehetővé tette a kisebb pártok részvételét is a választáson és így a ki-

sebb feladatot, minthogy hozzájáruljanak a becsületes béke fenntartásához.

A feladat nem könnyű, mert a világ mai helyzete minduntalan súlyos feladatok elé állít. Azt a reményünket, hogy igyekvésünk eredménnyel is jár, népiünknek az a határozott és szilárd hite erősíti meg, amely lehetővé teszi, hogy nyugodtan viseljen el számos megpróbáltatást, csak azért, hogy a nagyobb veszélyt elkerülje.

Ma, amikor népiünk karácsony szent napjait, a béke és öröm ünnepét üli, sok helyen súlyos és sorsdöntő időknek élnek. Országunk őszintén sajnálja az Európa nagy és civilizált népei közötti súlyos nézeteltéréseket és véres harcokat.

Ezért azok a nemes kezdeményezések, amelyek a béke visszaállítása érdekében a világ legtekintélyesebb személyiségeitől erednek, hitet és reményt keltenek bennünk jobb és szerencsésebb 1940 esztendő eljövételére.

sebségi jogok elismerését jelentette. 1929 január 6-tól kezdve azonban országos lista alapján tartották meg a választásokat. Dr. Markovics szerint ennek a rendszernek hibái mellett előnyei is voltak és az új választói törvény kidolgozásánál ezeket az előnyös részeit is fel lehet használni.

A horvát szábor képviselői választásáról szóló törvény nem ismeri a január 6-a utáni rezsimnek választói törvényének azt az intézkedését, hogy az országos listavezető prémiumot kapott és az országban a listájára leadott összes szavazatok az ő mandátumának biztosítását jelentették. A horvátországi választói törvény szerint

nincsen listavezető, bár a választás listarendszer alapján történik. A listát az első járási jelöltől nevezik el, akinek nincsen joga semmiféle prémiumra. Így a listavezetőt, mint járási jelöltet fogják megválasztani.

Dr. Markovics Láza szerint az új választói törvényben a szavazási rendszert úgy kell megvalósítani, hogy

minden pártnak, amely részt akar venni a választásokon, az egész országban listát is kell felállítania, amelyen — mondjuk — ötven jelölt lenne. Az egyes pártok országos listáin annyi képviselőt jelentenének ki megválasztottnak, ami arányban áll az illető pártnak a választás al-

A NOVIZÁDI KATOLIKUS OTTHONBAN

1940 január 27-én

nagy katolikus bál

Rendezi a Novizádi Beltéri Katolikus Kör és a Katolikus Jótékony Nőegylet

kalmával az összes járásokban elért szavazati számával. Ezáltal lehetővé válnék az, hogy a pártvezetők és egyéb arra érdemes politikusok az országos listán kerülhetnének be a szkupstíniába. Ezekre nem szavaznának külön, hanem a pártjukra, illetve annak járási jelöltjeire esett szavazatok juttatnák őket a szkupstíniába.

Ez ugyan azt jelentené, hogy ötvennel több képviselő lenne a szkupstíniában, de ha a választói törvény úgy intézkedik, hogy minden 50.000 lakosra essen egy mandátum, akkor a járásokban választott képviselők száma 280 lenne, amihez az országos listákon megválasztott ötven képviselő járulna még hozzá.

Ennyit tartalmaz dr. Markovics Láza igazságügyminiszternek a választói törvényről irt cikke. Számos érdekessége mellett különösen az jellemző, hogy

az országos lista felállítása lehetetlenné teszi a kisebb politikai pártoknak önálló részvételét a választáson.

Az angol sajtó Hore-Belisha érdemeiről

Londonból jelenti az Avala: A Daily Telegraph Hore-Belisha lemondásával kapcsolatban többek között ezeket írja:

— Hore-Belisha nem azért mondott le, mintha közte és a kartársai között a hadviselés tekintetében nézeteltérések támadtak volna, hanem azért, mert úgy érezte, hogy az angol közvélemény nem támogatja politikáját olyan mértékben, amint ezt Hore-Belisha szükségesnek tartotta volna. Az egész ország elismeri nagy kezdeményezéseit és erélyét, amelyekről mint hadügyminiszter tanuságot tett. A Yorkshire Post kiemeli, hogy Hore-Belisha lemondása súlyos veszteséget jelent.

Miért mondott le az angol tájékoztató miniszter?

Londonban közzétették azt a levélváltást, amely Chamberlain miniszterelnök és Mac-Millan lord, volt tájékoztató miniszter között lefolyt. A levelekből kitűnik, hogy Chamberlain azért kívánta lord Mac-Millan lemondását, mivel kormányában különböző változásokat akar végrehajtani, másrészt pedig azért, mert az angol tájékoztató miniszter nem volt tagja az alsóháznak és így nem állott módjában szót emelni minisztériuma védelmére.

Az Első Novizádi Önkéntes Tűzoltó Testület

1940. február 10-én este a SZLOBODA szálló nagytermében táncos és tombolával egybekötött

Nagy téli mulatságot rendez

HALLÓ!

A dán munkásszövetség felhívást intézett a szakszervezetekhez és annak tagjaihoz, hogy a legközelebbi választáson zárják ki köreikből a kommunistákat. A felhívás felszólítja a szakszervezeteket, hogy a kommunistákkal szakítsanak meg mindenemü összeköttetést.

Az amerikai köztársasági párti szenátorok határozatot hoztak, hogy az 1940/1941 évi költségvetés tanulmányozására mindkét házból vegyes bizottságot válasszanak. A bizottságnak a költségvetés minden tételét, különösen pedig a hadügyi kiadásokat kell áttanulmányoznia.

A japán hadügyminisztérium és a legfelsőbb hadvezetőség megegyeztek arra vonatkozóan, hogy milyen álláspontot foglaljanak el a kínai központi kormánnyal szemben és ezért rövidesen külön bizottságot küldenek Kínába, hogy az összes időszerű kérdéseket megvizsgálja ott.

A török kormány meghívta Molise francia jogászt, hogy szervezze meg Törökország szociális politikáját. A francia jogász most érkezett meg Ankarába és megkezdte a munkaviszonyok rendezésére vonatkozó törvény végrehajtási munkáját.

A háború kitörése óta Angliában összesen százezer jelentkeztek önként katonai szolgálatra, amellett, hogy a honvédelmi törvény értelmében ennek a számnak a sokszorosát hívták be katonai szolgálatra.

Washingtoni politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak az Egyesült Államok és Argentína közötti kereskedelmi kapcsolatok megszaktításának következményeire. A szaktításnak nemcsak a két állam egymáshoz való viszonyába, hanem a pánamerikai gondolat szempontjából is igen nagy jelentősége lesz. Az Egyesült Államok kormánya megtagadta annak a szerződésnek az aláírását, amelyet Argentína kormánya előterjesztett, mert nem akart olyan szerződést aláírni, amelynek esetleg kellemetlen kihatása lenne Amerika lakosságára, különös tekintettel azokra a felhatalmazásokra, amelyeket Roosevelt kapott.

A szovjetkormány ratifikálta a Kínával 1939 június 16-án Moszkvában megkötött kereskedelmi szerződést.

Aurelio Liota olasz tábornoct a katonai aranyéremmel tüntették ki. Liota tábornoct a Keletafrikában harcolt olasz repülőcsapatok parancsnoka volt és ez alkalommal több ízben adta tanujelét bátorságának. Különös bátorságról akkor tett tanubizonyságot, amikor Adis-Abeában Graziani volt alkirály ellen merényletet kíséreltek meg és ő saját életét tette kockára, hogy az alkirályt megmentse.

Kicsinynek és nagyoknak

egyaránt egészséges és megóvja a megfázástól kitűnő tea keverékeinkből készült forró tea

KONZUM

kávé- és teabehozatal

Tulajdonos Csabai Dezső, Szubofica

Telefon 20

Gróf Zichy János: Folyamatossági hiány állott be

A nagynevű magyar politikus nyilatkozik a Reggeli Újságnak

(Budapest, január.) — Zita királyné-uti, Dunára néző komor épület méltóságteljes földszinti dolgozószobájában fogad a régi és az új Magyarország egyik legnagyobb, legbölcsebb s régen és most legáltalánosabb tiszteletnek és becsületnek örvendő nagy politikusa: gróf Zichy János titkos tanácsos, többszörös volt miniszter, a komoly keresztény mozgalmak ismert vezére.

Oldalt tölem a falon II. Vilmos négy soros, meleg dedikációval ellátott fényképe. Elöttem az asztalon Johann Bélának a falu gyógyításáról nemrég megjelent kitűnő könyve és a legfrissebb politikai iratok Gratz Gusztávtól és Frey Andrásról. Ez a hatalmas távlat jellemzi gróf Zichy Jánosnak évtizedeket átfogó, rugalmas és ragyogó politikai érzékét, perspektíváját. Viszont általános nagyrabecsülésnek, népszerűségnek és nagyraértékelésnek magyarázatát adja az, ahogy a legkényesebb kérdésekről beszél: finom dialektikája, mérhetetlen tudása, az árnyalatokig elhatoló éles nüanszrozása, modora és hangsúlya, uri és nagyemberi kedvessége.

— Nagyméltóságod — kérdeztük —, aki a békeévek politikai és kulturális életében is jelentős szerepet vitt, miben látja a leglényegesebb különbségeket az akkori idők és napjaink kulturális és politikai élete között?

— A mai kulturális és politikai élet — mondja gróf Zichy —, úgy hasonlít a világháborút megelőző idők kulturális és politikai életéhez, mint a tél a nyárhoz.

— Maga a világháború, de különösen annak fagyos lehellete, megdermesztette a lelkeket s ezzel megakadályozta kulturális értékek termelésében éppúgy, mint élvezésében. Ezáltal folyamatossági hiány állott be.

— Hiányzik a mai generációból az elmélyedés lehetősége, mert nincs meg lelkében a kelendő nyugalom, melyet a megalapított egzisztencia nyújt. Nem ismer irányelvet, mert lelke mint a hajó megbolygatott iránytűje, ide-oda vibrál, folytonos bizonytalanság és állandó veszélyek között, a tulhajtott testkulusz pedig szüntelen elnyomja a lelki elmélyedés lehetőségét.

— Majdnem ugyanez áll a politikai életre is, mely ma inkább vegetálásnak mondható, mint életnek. Mégpedig azért, mert az említett okoknál fogva megszaktadt vagy legalább meglazult az összefüggés nemzetek s azok természetes vezetői között. Így esetleges, rendszertelen, mert abnormális az a politikai élet, mely ugyszólván mindig ad hoc alakul, aszerint, amint azt a politikai szükségesség kívánja látszik. A rendkívüli bajok rendkívüli orvosszerek után kiáltanak, épp azért vált abnormális-

sá a világháború utáni politikai élet és nem is hasonlítható ahhoz az élethez, mely a világháborút megelőzte.

— Tulságosan nagyok a problémák, melyek a világháború után összeroldódtak, nemcsak az egyes nemzetek életében, hanem az egyes államok egymásközötti életében is. Problémák, melyek megoldása ugyszólván meghaladja az emberi ész és erő mértékét úgy, hogyha ezek megoldásának mikéntjére gondolunk, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy a legjobb esetben nem az egyes emberek értelme és akarata, hanem vagy a »vis inertiae«, vagy — amint mondani szokták — maguknak az eseményeknek sulya és hatása által fognak majd valamikor rendbejönni, vagy jobban mondva kiegyenlítődni.

— Miben látja Nagyméltóságod az új eszmék és a mai lelki beállítottságok kialakulásának legfőbb okait?

— Több ezer éves kulturák elleni, orkányszerű rohamok hosszú ideig tartó előkészület után jönnek. A huszadik század első tizede és a második tized első fele pilléreinek meglazítása, már a békebeli destruktoroknak nagy gondot és szorgos munkát okozott. Az anarchisták, nihilisták, kommunisták, az ateisták számos formában megjelenő szektái, a dinasztikákkal kapcsolatos alkotmányoknak ellenzői céltudatos, ártani akaró munkájukkal egyfelől, a másik részen pedig a liberalizmus, kapitalizmus, szocializmus, individualizmus tulhajtásai, ferdességei akaratlanul tűzérési előkészítő munkát végeztek századunk elejének szellemi, politikai és gazdasági berendezkedése ellen. Ezek a társadalom alapjait céltudatosan gyengíteni akarók és a szándékukon kívüli ártók hatalmas segítőerőt kaptak a világháború kitörésében, amely az egyént a harctérre szolitotta, a családi élet biztonságának szellemi, erkölcsi, anyagi alapjait kikezdte a társadalmi és nemzeti közösség életében is romboló munkát vitt véghez. Mindez a háború előtti elégedetlenség malmára hajtotta a vizet. De nem kevésbé nekik dolgozott a háború utáni idő is. Hosszu időn át kifejlődött gazdasági egységek megsemmisítése, a gazdasági háború folytatása, az ezek következtében előálló nyomorúság, munkanélküliség, bizonytalanság legjobb talaja lett a fauszti csábítás magvetésének, a »már ugyis minden mindegy« defetizmusának, »a régi nem segített, hátha az új segít« csatakiáltással új boldogulási utak keresésének, a politikai divat népszerűségének, a pillanatnyi siker imádatának. Ha mindezekhez hozzávesszük a politikai és társadalmi vezetésben mindenkor előfordulni szokott, de most élesebben észre-

vett tökéletlenségeket, akkor — ha helyeselni nem, — de meg tudjuk érteni, hogy az emberek nagy sokasága miért fordult az új eszmék felé, amelyhez hasonló elpártolási szándékot a népvándorlás óta nem tapasztaltunk.

— A katolikus internacionálé és a moszkvai internacionálé?

— Én katolikus internacionálét nem ismerek, de tudok katolikus szuper-nacionáléról. Szt. Pál nem ismer különbséget »görög és zsidó, barbár és szittya, rabszolga és szabad ember között«. A közel kétezer éves egyháztörténet emellett tesz tanúságot. Az egész világ katolikusai a »szentek egyességé«-ben élnek, tehát őket nem egy nemzethez való tartozásuk, vagy nem tartozásuk köti össze, hanem Krisztus országának — amely nem e világról való — regulái, amelyeknek a lényege a karácsonyi angyali üzenet négy szavával foglalható össze: »Istennek dicsőség, embernek béke«. Ez a béke az azonban annak a dicsőségnek folyamánya, tehát elválaszthatatlan a két fogalom.

— A katolikus eszme jövője és hivatása?

— A katolikus eszme örök. Egy anglikán történetíró írja: »Az egyház erős, ha föltétlen dogmákra támaszkodik, de megnehezítik az egyház hatóerejét az erkölcsi megkötöttségek.« Egy hitvallást sokan hajlandók aláírni. Erényes életet élni azonban kevesen tudnak és akarnak. Ebből annyi feltétlenül igaz: ha csak »Hiszekegy«-e volna az egyháznak és nem következne utána közvetlenül a »Tizparancsolat«, akkor mindenki tagja volna az egyháznak. Az egyház eszméi a történelem folyamán akkor nem voltak kedveltek, amikor az emberek megunták — nem a Hiszekegyet, hanem a — Tizparancsolatot. Most átmeneti időt élünk, amikor az egyház tanítása sokak előtt ugyan nem látszik divatosnak, de azért igaznak tűnik fel. És az igazságát ismét el fogják mindenek ismerni. Támadta ezt már az Arianizmus, Mohamedanizmus és még — ki tudja megmondani — hányféle nyílt és nyilvánosságra nem jutott irányzat. És az egyház mégis uralkodik a lelkeken és fog uralkodni mindaddig, amíg a földön emberek élnek. Mert az egyház tanítása Istentől van. Mert az egyház tanítása társadalomformáló erejét kétezer éves életében már sokszor megmutatta és most is meg fogja mutatni. Újságolvasó emberek napról-napra látják, hogy az emberek és nemzetek megbékéltetésében minő erőt tulajdonítanak a Szentszék közreműködésének és tőle várják a várvárt békének megszületését. Mert a moszkvai internacionálé gyűlölete rombolni tud, de az egyház szuper-nacionáléjának a szeretetet, önmagunkkal szemben szigorúságot, mások iránti jóakaratu megértést és kiméltet követelő parancsa fogja felépíteni azt a békevárat, amely mindnyájunknak biztonsága és erőssége leszen.

Pásztor József

A szovjet csak védekezésre szorítkozik és a téli hónapokra védelmi vonalat épít Finnországban

A finnek a harcikocsik ellen új, titokzatos fegyvert használnak, amely megbénítja a motorokat

Aláírták a bolgár-szovjet kereskedelmi szerződést

Londonból jelentik: A londoni finn követség közölte, hogy a finn csapatok néhány nappal ezelőtt átlépték a szovjethatárt és eddig 15 mérföldnyire hatoltak be szovjet-területre.

Helsinki-ből jelentik: A péntek este kiadott finn hadijelentés szerint a karéliei földszoroson élénk tűzvétség volt. Az ellenfél a Taipale-folyó mentén támadásra indult. A keleti határ mentén a Ladoga-tótól északra tűzvétség folyt és járőrtevékenység folyt. Két szovjet határőrszázad támadást intézett az egyik állás ellen. A támadást a finn csapatok visszaverték. A szovjetcsapatok 150 embert vesztek.

Suomisalmnál a finnek megsemmisítettek egy ellenséges különítményt. A szovjet itt 250 embert veszített. A finnek 40 foglyot

ejtettek. Salla vidékén tűzvérségi és járőrtevékenység folyik. A tengeren az ellenséges tűzvérség és a légi haderő Koivisto környékén és a Ladoga-tó északi partjain támadott, de eddig minden eredmény nélkül.

JÁRŐRHARCOK ÉSZAKON

A Havas-iroda helsinki tudóstója szerint a finn járőrök tovább nyugtalanítják az ellenfelet az ország északi részén és a szovjetcsapatokat egyes helyeken a határon túlra vetették vissza. A karéliei földszoroson újabb és erősebb szovjetnyomásra számítanak. Valószínűnek tartják, hogy szovjet részről újabb támadást indítanak, ha a légköri viszonyok ezt megengedik. A szovjet hadifoglyok elmondották, hogy a vörös hadseregben sokat szenvednek az orvosi segítőeszközök hiánya miatt.

kat kell végeznie és a hadsereg szervezése, éppúgy, mint ahogy a flotta légi hadereje kiegészítő része a haditengerészetnek.

HÖRE-BELISHA LEVELE

Londonból jelenti az Avala: Hore-Belisha Chamberlain miniszterelnökhöz levelet intézett, melyben közli, hogy továbbra is minden tőle telhetőt elkövet a háboru erőlyes folytatására a végső győzelemig. Egyben megelégedését fejezi ki afelett, hogy közte s Chamberlain között semmiféle politikai nézeteltérés nincs.

Chamberlain miniszterelnök válaszában elismeréssel emlékezett meg azokról a jelentős reformokról, amelyeket Hore-Belisha a hadseregben keresztülvitt.

ÚJ BELGA KORMÁNY

Brüsszelből jelentik: A belga kormány pénteken lemondott. Lipót király az új kormány megalakításával ismét Pierlot miniszterelnököt bízta meg. Az új kormány miniszterelnöke Pierlot lett. Spaak külügyminiszter és Denis tábornok nemzetvédelmi miniszter az új kormányban is megtartotta tárcáját.

RÓMA, WASHINGTON ÉS A SZENTSZÉK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Genfből jelentik: A Der Bund Rómából keltezett vezércikkét közöl, amely többek között ezeket mondja:

— Pillanatnyilag sem a Szent-szék részéről, sem pedig olasz vagy amerikai részről nem várható közvetlen békemozgalom. Róma és Washington kormányainak, valamint a Szent-széknek együttműködése elsősorban azért jelentős, mert megvetheti a kommunizmus elleni védekezésnek, egyben pedig a békearcvonalnak alapjait. Időközben Róma fontos megfigyelő központtá fejlődik, ahonnan a Vatikán befolyására és Amerika esetleges segítségével a béke helyreállítására irányuló kezdeményezés megtörténhet.

ROOSEVELT BESZÉDE

Washingtonból jelenti az Avala: A szótásos pénteki sajtófogadás a Fehér Házban elmaradt, azzal az indokollással, hogy Roosevelt elnök azon a beszéden dolgozik, amelyet hétfőn este mond el a demokráta párt ünnepi vacsoráján. Roosevelt ebben a beszédben kizáróan külpolitikai kérdésekkel foglalkozik majd.

AZ AMERIKAI HADÜGYI KÖLTSÉGVETÉS

Washingtonból jelenti az Avala: A Roosevelt elnök által a kongresszustól kért hadügyi póthitel 248 millió dollárral múlja felül azt

az összeget, amelyet a kongresszus a múlt évben jóváhagyott. A hadügyminisztérium összes kiadása 690 millió dollár. A tengerészeti minisztérium rendes kiadása 904 millió dollárra rug, a rendkívüli kiadások 274 millió dollárt tesznek ki, a Panama-csatorna erődtényeinek építésére pedig 300 millió dollárt fordítanak.

ALÁÍRTÁK A BOLGAR-SZOVJET SZERZŐDÉST

Moszkvából jelenti az Avala: Péntek este Mikojan orosz külkereskedelmi népbiztos és Bozsikov bolgár pénzügyminiszter aláírták a bolgár-szovjet kereskedelmi és hajózási egyezményt. A szerződés három évre szól. A szerződő felek kötelezik magukat, hogy egymással szemben a legtöbb kedvezmény elvét alkalmazzák. Az árucseré tekintetében elfogadják az egyenlőség elvét. Bulgária sertéseket, rizst, bört, rózsaoiljat és más termékeket szállít a szovjetnek, a szovjet viszont mezőgazdasági gépeket, vasat, kőolajtermékeket, mezőgazdasági termékeket, pamutot, cellulózt és más termékeket szállít Bulgáriának. A bolgár küldöttség tagjai kijelentették, hogy nagyon meg vannak elégedve az elért eredményekkel. A bolgár megbízottak vasárnap utaznak el Moszkvából.

NÉMET FIGYELMEZTETÉS A SEMLEGESEKNEK

Berlinből jelentik: A német sajtó újból figyelmezteti a semlegeseket, hogy ne tanúsítsanak túl nagy engedékenységet a nyugati hatalmak nyomásával szemben. Ezek a figyelmeztetések nemcsak a blokádháborúra, hanem a politikai magatartásra is vonatkoznak, mint ahogy ez a Berliner Börsenzeitung egyik cikkéből kitűnik. Több német lap megállapítja, hogy a népszövetségi tagság német fel fogás szerint többé nem egyeztethető össze a valódi semlegeséggel.

A MANDÁTUMOS LAKOSSÁG BESOROZÁSA ELLEN

Berlinből jelenti az Avala: A Berliner Börsenzeitung kiemeli, hogy a mandátumos területekről való sorozás elleni német tiltakozásnak kettős jelentősége van. A Népszövetség tagjainak — írja a lap — állást kell foglalniuk az ellen, hogy a mandátumos területek lakosságát is besorozzák a szövetségesek hadseregeibe, mivel ez ellentétben áll a mandátum fogalmával, ugyanúgy, mint ahogy nem szabad a mandátumos területeket harctérről felhasználni. A lap végül hozzászól, hogy azoknak a semleges államoknak, amelyek a Népszövetség tagjai, állást kell foglalniuk a nemzetközi jognak ez ellen a megsértése ellen.

A szovjet védelmi vonalat épít

Helsinki-ből jelenti az Avala: Itteni katonai körökben nem tartják valószínűnek, hogy a szovjetparancsnokság ezidőszereint nagy támadást indít a Mannerheim-vonal ellen. Ugyáltszik, hogy szovjet részről — a közeledő téli hónapokra való tekintettel — erős védelmi vonalat építenek.

A finnek sikerrel használják a harcikocsik elleni új, titokzatos fegyvert, amely a gyakorlatban teljes mértékben bevált. A találmány részleteit titokban tartják, csak annyit közöltek, hogy a készülék villamos berendezéssel vanellátva, amely megbénítja a harcikocsik motorait.

LETARTÓZTATOTT TUDÓSOK

Helsinki-ből jelenti az Avala: A finn sajtó értesülése szerint 80 szovjet tudóst letartóztattak. Valamennyit kémkedéssel vádolják.

A MAGYARORSZÁGI GYŰJTÉS

Budapestről jelenti az Avala: Egész Magyarországon tovább folyik a gyűjtés Finnország javára. A magyar anyák egyesülete máris jelentékeny összeget gyűjtött össze a Svédországba, Norvégiába

és Dániába menekült gyermekek számára.

Bernből jelentik: Az újév alkalmából a svájci finn segélybizottság bazeli helyi csoportja százezer svájci frankot küldött Helsinki-be.

MOLOTOV NEM UTAZIK BERLINBE

Berlinből jelentik: Külföldön különböző híresztelések terjedtek el arról, hogy Molotov legközelebb Berlinbe utazik. Berlini politikai körökben ezzel kapcsolatban kijelentik, hogy Molotovnak erről a szándékáról nem tudnak.

Lemondott két angol miniszter

Londonból jelenti a Havas-iroda: Hore-Belisha hadügyminiszter és Mac-Millan tájékoztató miniszter péntek este benyújtotta lemondását. Új hadügyminiszterre Stanley volt kereskedelmi minisztert, kereskedelmi miniszterre Sir Andrew Duncant, tájékoztató miniszterre pedig Sir John Riffet nevezték ki.

Mint a Havas-iroda egy másik közleménye mondja, az angol hadügyminiszter lemondásával kapcsolatban Londonban emlékeztetnek arra, hogy a hadügyminiszter és a légügyi miniszter között a legutóbbi hetekben vita támadt akörül, vajjon az angol expedíciós hadtest légi hadereje független marad-e vagy pedig a hadtest

ellenőrzése alá helyezték. Ez a kérdés egy évvel ezelőtt már felmerült az alsóházban is. Akkor elhatározták, hogy a haditengerészethez beosztott légi haderőt a haditengerészet ellenőrzése alá rendelik. Az angol hadügyminiszter ez alkalommal kijelentette, hogy ilyen döntést a hadsereggel és a légi haderővel kapcsolatban nem vett tervbe, minthogy közülük amugyis a legszorosabb együttműködés áll fenn. Angol politikai körökben valószínűnek tartják, hogy újabban a vita élesebb formában ismét napirendre került, a háboru első hónapjaiban szerzett tapasztalatok alapján. A légi haderőnek — mondják londoni körökben — tisztára katonai természetű feladato-

Ahol az ember fölösleges

Milyenek az önműködő fegyverek?

A német-francia erődvonalak között most aránylagos csend van, de voltak napok, amikor a kölcsönös járőrtevékenység igen meleg percekhez vezetett mindkét félnek. Különösen veszedelmesek az önműködő fegyverek, amelyek maguktól keresik meg a célt, maguktól állítodnak be, önmaguktól sütnék el és jóformán legyőzhetetlenek, mert hatókörükből alig lehet elevenen kikerülni.

Ezekhez a fegyverekhez emberi beavatkozás nem szükséges, legfeljebb annyiban, hogy a löszerpótlást ember szállítja a fegyverekhez és a tisztítást is ember végzi el.

Hogy az önműködő fegyverek mindkét részről nagy áldozatokat követeltek a közelmúltban, azt egyik hadviselő állam vezérkara sem tagadja. Az sem kétséges, hogy egyelőre

nem lehet ellenük védekezni, ha egyszer működésbe léptek. Még nem találták fel ugyanis azokat a technikai szereket, amelyek a félelmetes embertőlküli löfegyverek hatását ellensúlyozzák. A legfélelmetesebb az, hogy az önműködő fegyvereket a németek is, a franciák is majdnem egyidőben találták fel és ma már korlátlanul alkalmazzák is a csatatereken.

A LŐFEGYVEREK EREJE

A puskapor feltalálása és a korszerű mai löfegyverek között igen hosszú az út. Tudjuk, hogy az első löfegyvereket a XIV. században alkalmazzák. Ezek a puszkák igen rendes hadiszerszámok voltak, mert rendszerint csak megfordítva voltak sikerrel alkalmazhatók, vagyis

nem a lövésük, hanem a rendkívül nehéz, vasalt agyuk volt veszedelmes.

Akit egy ilyen puszkával fejbekölöntöttek, az bátran elbucszhatott ettől az árnyékvilágtól. Husz lépésről azonban már nem bántott embert a golyójuk s a legvékonyabb páncélt sem ütötték át, mert hiszen puha ólomból valók voltak. Száz lövés közül legfeljebb kettő ha talált.

Ezzel szemben a mai korszerű katonai revolver, mint legkisebb fegyver maga is rendkívül veszedelmes. A hadipuska pedig egyenesen műszernek és nem lövészszámnak tekinthető ma már. Kalibere 6—9 milliméter között van, 10—15 grammos acélburkolatú lövedékét pedig oly erővel röpíti ki, hogy

3000 lépésről még halálos sebet ejthet.

Még 4000 lépés távolságban is veszedelmes a golyó, mert rendszerint repülés közben a hossztengele körül forogni kezd és ha nincs is már átütőereje, mégis behatol a testbe és irtózatossá roncsolást végez.

Vannak hadipuskák, amelyeknek tölténytárába 10—20—30 töltény tehető be. A mexikóiaknak és amerikaiaknak olyan kézi gépfegyverek is vannak, amelyek több száz lövedéket röpítenek ki anélkül, hogy újra tölteni kelljen.

A haditehnika egyik legszenzációsabb találmánya azonban mégis a gépfegyver. Különösen az úgynevezett nehéz gépfegyver veszedelmes, mert a hűtése szinte korlátlan tüzelésre ad módot, s míg a világháborúban alkalmazott egyszerű géppuskák csövei 2—300 lövés után áttűszedtek, addig a nehéz gépfegyver egyfolytában 5—600 lövést is kibír. Kaliberük jóval nagyobb, rendszerint

12, 20, 37 vagy 47 milliméter s a két utóbbit csak tank-elhárításra használják, míg az előbbieket repülőgépek ellen alkalmazzák. Ezek a fegyverek tulajdonképpen átmenetet képeznek a kézilöfegyverek és ágyuk között, a nehezebbeket géppágyunak is hívják, sebességük pedig percenként 100—600 lövés között váltakozik.

KÉTFÉLE ÖNMŰKÖDÉS

Önműködő fegyvernek a múltban általában olyan löfegyvereket hívtunk, amelyek anélkül, hogy a závarzatukat embererővel kellene visszahuzni, hogy újra betöltsünk, önmaguk visszalökő erejét felhasználva, automatikusan töltenek. A töltést és az elsütő szerkezet felhuzását tehát ezek a fegyverek maguktól végzik. Azok az önműködő fegyverek azonban, amelyekről most szó van, a fentjelzett tevékenységen kívül

a maguk erejéből keresik meg

a célt is.

Atütőerejük a lehető legnagyobb, maguk a fegyverek pedig egyenesen műszerek.

A svájciaknak van egy OERLIKON-rendszerű 20 milliméteres csövű tankelhárító automata gépfegyverük, melyek 135 grammos lövedékeket szórnak s ezek mindegyike 400 méter távolságban könnyedén átúti a 25 milliméter vastag acélpáncélt. A franciák ezt a szabadalmat vásárolták meg annakidején és alkalmazzák a harc-téren.

Ezeket a löfegyvereket szerelték át duplán önműködőre olyképpen, hogy fotocellás készülékeket alkalmaztak rájuk s az egész betéptették különböző rendszerű páncéltornyokba. A fotocellák bizonyos távolságból — magát a távolságot természetesen nem lehet tudni, mert ez hadititkot képez —

megérik az ember jelenlétét és rögtön megnyitják a tüzet.

Az elmélet az, hogy valamennyi elengedő katonai bizonyos mennyiségű fémeket hord magával, nappal pedig maga is látható, de különösen a fegyverei csillogása tűnik fel.

Nappal tehát a fotocella megéri, ha a rendszerél élesebb fénypont jelenik meg előtte, éjszaka pedig a fém jelenlétét fedezi fel csillogással. A kísérletek elején sok baj volt ekkörül, mert ha borús időben megjelent egy napsugaras folt a fotocellás fegyver előtt, az bizony megnyitotta rá a tüzet és szorgalmasan lőtte. Ez a nehézség ma is fennáll, de természetesen a mérnökök minden erejükkel kiküszöbölni igyekeznek a fölös-

Még csak a hó végéig marad régi helyiségében a

RICHTER (Naša) mlekara

Február 1-én pár házzal feljebb ugyanazon az oldalon rendeztünk meg elegánsabban, még higienikusabban üzletet, hogy kedves vevőink fokozottabban rendelkezésére állhasson.

Mosk. Kr. Petra II. 5. Febr. 1-től Kr. Petra II. 11. Tel. 28-72

leges löszerpazarlást.

A németek már kikapasztalták, hogy a francia páncéltornyok önműködő fotocellás géppágyui általában 30 centiméteres magasságban kaszálják végig a terepet,

egy jól hasaó katona tehát elkerülheti a halált, de az a kérdés, hogyan menekül vissza ebből a körzetből, ahol pillanatra sem szünetel a lövöldözés? Mert abban a pillanatban, mihelyt felugrik, hogy meneküljön, az önműködő gépfegyver máris eltalálta. Kilométereket hason mászni pedig nem éppen a legkellemebb feladat.

A félelmetes fotocellás löfegyvereket csak lövedékkel kell táplálni és megfelelően ki kell tisztítani. Ha erre gondot fordít a tulajdonosa, egy támadás alkalmával elképzelhetetlen pusztítást végezhet vele, mert kiszámították, hogy a fegyver kilövésének, tehát az elengedő által való eltalálásának és használhatatlanná tételének aránya 2 a tízezerhez, vagyis

majdnem kilátástalan feladat.

A fegyvereket ugyanis forgatható és rendkívül szűk kilövési nyílással rendelkező páncélszerkezetekbe építették be a franciák.

Ellenszere egyelőre még nincs. Működése pedig annyira bevált, hogy ma már teljes üzemerővel gyártják ezerszámra.

Rablók a tanyán

Négy bekormozott arcu férfi elrabolta egy becsei gazdálkodó 6.000 dinárját,

majd áldozatukat összeverték és megköltözték

Sztáribecseről jelentik: Pénteken este 6 óra felé vakmerő rablótámadás történt Milovánov Lázár 55 éves sztáribecsei gazdálkodónak a szrbobráni kövesut közelében lévő tanyáján. A Milovánov-szálláson pénteken vendégségben volt Iván nevű öccse két kisfia, akikkel a gazdálkodó és felesége a vacsora elköltése után rövid ideig elszórakozott, majd le akarta fektetni őket. Egyszerre valaki berugta az ajtót, melyen hirtelen

három bekormozott arcu férfi lépett a szobába,

negyedik társuk pedig revolverrel a kezében az ajtóban helyezkedett el. Milovánov merémült és megkérdezte hivatlan vendégeitől, mit akarnak?

— Hogy mit? Azt, hogyha kedves az életed, azonnal add elő a pénzed! Máskülönben meghalsz!

Milovánov végignézett a rablók, akik revolverrel, késsel s botokkal voltak felfegyverkezve. Nem sok jót várt tőlük, de nem akarta megtakarított pénzét átadni nekik. Azt mondta, hogy a bankban tartja a pénzt, a szállá-

son nincs egy fia garas sem. A rablók erre felforgatták a lakást, de sehol nem találtak pénzt, mire az ajtó elől bejött a negyedik rabló is, akinek utasítására

kegyetlenül ütlegelni kezdték a gazdálkodót.

Milovánovné nem bírta elviselni férje kínzását, hirtelen elhatározással kiment az élestárba s az ott elrejtett 6.000 dinárt bevitte a szobába és átadta a rablóknak. Milovánov kapott még néhány ütést, majd bántalmazói megköltözték, Milovánovnére ráparancsoltak, hogy reggelnél előbb ki ne tegye lábát az ajtón, mert egyikük ottmarad őrtállni és lelővi, ha mutatkozik. Ezután eltávoztak.

Milovánov kis kanásza figyelmes lett a tanyaházból kiszűrődő zajra és éberrel figyelt. Amikor az ismeretlenek eltávoztak, befutott a házba, feloldozta gazdáját, majd elment a tanyai vasútállomásra, onnan telefonáltatott a becsei csendőrségre. A csendőrség a jelentés vétele után azonnal a helyszínre ment és megkezdődött a nyomozás. Milovánovot kórházba szállították, mivel

több súlyos természetű sérülést szenvedett.

Sztáribecsen, de különösen a tanyavilágban nagy megdöbbenést keltett a rablótámadás, a tanyai gazdálkodók attól félnek, hogy az ilyen esetek megismétlődnek. A csendőrség a rendőrséggel együtt széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Velence hó alatt

Olaszország számos városában havazik

Rómából jelentik: Egész Felső-Olaszországban erősen havazott. Milánó teljesen télies képet öltött. Az uccákat és tereket hó borítja. Az uccai forgalomban a hó több helyen zavarokat okozott. Erős havazást jelentenek Észak-Olaszország más városaiból is. Velence festői téli látványt nyújt. A gondolák vastag hótakaróval fedve, siklanak a lagunákon.

Nyugaton semmi ujság

Berlinből jelentik: A német főparancsnokság szombat délben a következő jelentést adta ki:

Nem történt semmi különös esemény.

A szombat délelőtti francia hadijelentés így hangzik: A nyugati harctéren a szokásos járőr- és tüzérségi tevékenység volt.

Százezer indus indult zarándokuttra a híres mayloni templom felé, hogy imáikkal „elriasszák” az európai háborút

Bombayból jelentik: Amikor az indusok megtudták, hogy a föld másik részén, Európában, kitört a háború

mintegy 100.000 indus zarándokuttra kelt a mayloni templom felé.

Ez az emberáradat a háború megszűnéséért morzsolja imáit. Furcsa és a világon másutt meg nem található szekta ez, amelynek tagjai a legnagyobb kínok közepette is az istenek szolgálatába álltak. A kiengesztelődésért mindenre képesek. A vallási tébolyba esett páriák szerint az istenek az egyetlenek, akik a világot a rémektől megszabadítják. A tüztől, árviztől, betegségtől, járványoktól és a legborzalmasabb rémtől: a háborútól.

A mayloni templom a világ legfurcsább építménye. Hatalmas fatörzsekből összeacsolt imaház, amely embernagyságnyi kereken mozog. Ha a hívők úgy gondolják, hogy csendesebb, az isteneknek tetszősebb helyre kell menniük imádkozni, akkor

nekidöntik vállaikat és előbbre viszik a templomot.

Ami utközben történik, az európai ember számára elviselhetetlen. A hívők és főként az öregebbek, az uton végiggördülő hatalmas templom kerekei elé vetik magukat.

A súlyos építmény halálragázója őket. A tömeg pedig tovább halad és imádkozik. Az alaktalan, összemorzolt hullákat a templom tetéjére dobják és magukkal viszik. Ezek a hullák három napon át hevernek a templomtetőn és a nap tüze alatt bomlásnak indulnak. A harmadik nap alkonyán azután elföldelik őket. Az indusok felfogása szerint

ezzel a halott megszabadult minden bűnétől.

A gördülő templom éveken keresztül már rengeteg áldozatot követelt. Tekintettel arra, hogy százezerrel zarándokolnak a hívők, százával is pusztulnak el. A legtöbbjük a kerekek elé vetik magukat, hogy ezzel a tetszetős cselekedettel bizonyítsák isteneikhez való ragaszkodásukat. Akik szerencsésen megmenekülnek.

Önkínzással büntetik magukat.

Apró vasszőgeket szurnak talpukba és így járják be a messzi kilométereket. Vannak, akik élesre fent acélkéssel vagdalják össze testüket és így kifeküsznek a napra. Napok múlva gennyes daganatokkal sinylódnek és legtöbbször mérgezés következtében borzalmas kínok közt meghal. Akik derékra kötött láncan himbálóznak a templom, a kerekeken mozgó imaház peremén, azokat szögesszíjjal ostromozzák.

Az angolok már számos esetben szétütötték a furcsa szektájú emberek között, de eredményt nem

tudtak elérni. Megtörtént, hogy az indusok imáik beszűntetése után, titokban leődösték az angol katonákat, hogy ezzel megbosszulják isteneiket.

Mindent isteneik nevében és isteneikért követnek el. Öngyilkosokat áldoznak fel, gyilkolnak, halálra kínozzák magukat, éheznek és állatok módjára vándorolnak a tulvilagra.

A mayloni templom hívei akkor a legboldogabbak, ha minél többet szenvedhetnek. Ha megindul a templom, levetik magukat a földre és lassan csuszának előre.

Igy teszik ezt az asszonyok, de a gyermekek is.

Az asszonyok ügyvelnek arra, hogy a gyermekek egyike se álljon talpra. Ha egyik gyermek mégis megunná a csuszást és lábra állna, akkor az anya leveti a földre és lábával görgeti tovább. Közben ma-

réknyi port vesz szájába és ezt gombóccá gyurja. A porevők testi fájdalmakkal nem törődnek. A lelkük érdekében és a békéért tesznek mindent.

Egy angol újságíró indiai körutja során találkozott az önfeláldozó emberekkel és amint cikkében megírta

a békéért imádkozók sokkal többet szenvednek, mint azok, akik a fronton halállal szembenézve mérik össze erejüket.

A tengerbesüllyedés, a repülőgépről való zuhanás, egy gránátzilánk, vagy puskagolyó nem jár annyi gyötrelmessel, mint a mayloni templom kerekei elé zuhanás, a porevés, a hasátszurás és önostorozás.

Amióta a háború megkezdődött, azóta az indusok a legnagyobb békeségben vannak isteneikkel. Nem zúgolódnak eső, árvíz és betegség miatt, mert, mint mondják, imádkozniok kell, hogy a világot a legnagyobb rémtől, a háborútól megszabadíthassák.

A százezer indus zarándok terve, hogy a háborút imával riasztják el a földről — érthető módon — nagy feltűnést és sok helyen megütközést keltett.

Az előítélettel a mayloni templom hívei nem törődnek. A fő és az egyetlen életcéljuk, hogy a háború öldöklő árnya a földről tovatűnjön.

Minden kiállon értesítés helvett...

Egy muraközi fiatalember feleségül vette sógornőjét, akinek mindkét férje tragikus szerencsétlenség áldozata lett

Az áldozatok a harmadik számu férj fivéréi voltak

Dolnyalendaváról jelentik: Nem mindennapi esküvő volt csütörtökön Mostja muraközi községben. Kranycsics Andrija fiatal gazdalegény olfárhoz vezette özvegy Kranycsics Antunnét, illetve özvegy Kranycsics Szevánnét, vagyis saját sógornőjét.

Mintegy 5 évvel ezelőtt Kranycsics Antun gazdalegénynek nagyon megtetszett Jalsavec Szlavica felülnő szépségű falubeli leány, akit erényessége miatt Kranycsics szülei is igen kedveltek. Hamarosan megtörtént az esküvő s a fiatalok boldog házasságot éltek. Egy év múlva kisfiu született, s ez a körülmény még harmonikusabbá tette az ifju pár életét. Három hónappal a kisfiu megszületése után Kranycsics Antun erdőirtáson vett részt,

az egyik kidöntött fa rázuhant és agyonzúzta.

Az özvegy kisgyermekével elhunyt férje szüleinek házában maradt. A szépséges özvegy iránt csakhamar szerelemre lobbant az elhunyt idősebb öccse, Szeván, az özvegy sem idegenkedett nagyon és még a gyászév letelte előtt csendben, minden feltűnés nélkül megtartották az esküvőt. Házasságuk boldognak ígérkezett. Összel, amikor megkezdődött a kukoricahordás, Szeván kora hajnalban elment a földre, hogy segédkezzen a termés-

betakarításánál.

Dél felé holtan vitték haza:

a kukoricaföldre menet lovai megbokrosodtak, felborították a kocsi és Kranycsics Szeván élettelenül maradt az uton. A kétszeres özvegy heteken át zokogott, kijelentette, gyászruháját soha többé nem veti le. A legifjabb Kranycsics fiu, Andrija, igaz részvéttel vigasztalagatta sógornőjét s ennek az lett a vége, hogy halálosan beleszeretett fivérének özvegyébe. Jalsavec Szlavica hallani sem akart a házasságról és szeliden lebeszélni igyekezett legifjabb sógorát.

András nem tágitott, kitartóan ostromolta a szépséges özvegyet, aki szintén bevallotta, hogy nem közömbös előtte a legkisebbik Kranycsics fiu. A történet vége: özvegy Kranycsics Antunné és egyszemélyben özvegy Kranycsics Szevánné, Jalsavec Szlavica levetette a gyászruhát és menyasszonyi ruhában elrebegette a holtomiglan-holtodiglant az egyetlen, még életben levő Kranycsics-sarj előtt.

A nép nevelése az egyesület létalapja Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

BÜTOR K. és SONGGYI L. tánciskolájában
Ma este 8-3 óráig
Rózsaszín Kalikó-est
Belépődíj 6 dln. - Hétén este VENDÉGEST
Minkét nap délután tánc
Az új kurzusra még lehet jelentkezni
Január 14-én Alarcos bál

Nem olcsó multság semleges kikötőben várni a békérel

Párisból jelentik: A Bremen óriás óceánjáró szerencsés kimenetelű hazatérése és a Columbus tragikus végű hazatérése után sok szó esett arról, hogy miért olyan fontos és sürgős a nagy hajózási vállalatoknak óceánjáróik hazai kikötőbe való vezénylése?...

— Miért nem várhatják végig nyugodtan a háborút valamelyik biztos semleges kikötőben?...

— kérdezik a tájékozatlanok. Nos, a most nyilvánosságra került adatok alapján ta'án világossá válik, hogy még a leggazdagabb hajózársaságok számára sem mindegy, hogy hajóik otthon vannak-e vagy valamely »biztos, semleges« kikötőben.

Tudvalevő, hogy a világ két legnagyobb óceánjárója, az angol »Queen Mary« és a francia Compagnie Générale Transatlantique (French Line) tulajdonát képező »Normandie« a háború kitörésekor

a newyorki kikötőben rekedtek...

A hajók a newyorki kikötő egyik külső részében horgonyoznak. Személyzetük legnagyobb része hazatért, de a hajók jókarban tartásához szükséges minimális személyzet mindenesetre rajtuk maradt.

A C. G. T. most nyilvánosságra hozta, hogy a Normandie havi költségvetése ebben a »békét-váró« állapotban

havi 900.000, azaz kilencszáz-ezer francia frank.

A Queen Maryé ugyanennek megfelelő huszezer dollár, ismételjük: havonta!...

Ez az összeg a következő költségekből adódik:

Kikötői illeték, azaz helypénz 1800 dollár, 125 főnyi személyzet havi fizetése 6500 dollár. Személyzet ételmezése 16.500 dollár. Különleges őrszemélyzet havi fizetése 4000 dollár.

Ehhez jönnek még a gépek, berendezés karbantartására, villanyáram fejlesztésére s az egyéb kiadásokra szolgáló összegek. Nem olcsó multság semleges kikötőben várni a békérel...

APRÓSÁGOK

— Ugy-e mama, a te hajadat tartósan hullámosították? — kérdi a színesnőtől a kisfia.

— Igen, drágám.

— És most sokáig nem kell vele többé vesződni?

— Nem bizony.

— Mondd... — gondolkodik el a kis lurkó — nem lehetne az én nyakamat tartósan megmosatni?

Arcképek

HOARE

Macdonald légügyi minisztere, Baldwin indiai államtitkára, majd külügyminisztere és Chamberlain belügyminisztere, Sir Samuel Hoare, egyik legrégebbi angol bankárinasztia sarja. Már az újkapjának cégtáblája és páholya volt a londoni tőzsdén. Az ifjú Hoare persze Harrow és Oxford után, ahol egyébként az orosz nyelvet és a francia irodalmat kultiválta, még jóval innen a harmadon Chelsea konzervatív képviselője a parlamentben. A világháború első három évét Szentpétervártól tölti, mint a titkos szolgálat vezetője és szerepére, összeköttetésére, befolyására jellemző, hogy II. Miklós cár a háborús párt spiritus rectorát, Hoare urat gyanúsítja Rasputin legyilkolásával. 1917 baljóslatu februárjában egyik óráról a másikra hagyja el Oroszországot és Lord Milner táborában nyer beosztást Olaszországban. Sir Samuel, ami angoloknál bizony ritkaság, úgy beszél franciául, mint az anyanyelvén és az orosz, cseh, szerb idiomákban is jártas. E szenvedélyes irodalombarát mégsem irodalmi vagy politikai sikere szárnyán repült a magasba, ellenkezően Hoare sportteljesítményei révén lett népszerű; évekig ő nyerte a brit korcsolyázó-bajnokság kékszalagját. Egyébként, mint légügyi miniszter, kétszer vezetett repülőgépet Indiába és vissza. Ő szövegezte és képviselte az új indiai alkotmánytervezetet, amelynek parlamenti vitája hét és fél évig tartott. Hoare testi és lelki kondíciójára jellemző, hogy a vég nélküli viták folyamán 15.000 kérdésre válaszolt, hatszáz beszédet mondott, 25.000 kisműveletet nyomtatott oldalra nétek a Ház elé terjesztett jelentésai, pótvajaslatai és indoklásai és az angol Országgyűlési Értesítőben, ahol szószerint közlik a parlamenti tárgyalások anyagát, az India-törvény benyújtásától megszavazásáig 15.000.000 szó rekordterjedelemmel szerepel.

1935 nyarán vette át Sir Samuel a Foreign Office vezetését, amikor a Duce már nyolcadik hadosztályát indította utnak Abessziniába. A Baldwin-kormány többsége inkább megegyezni kívánt a fasiszta Itáliával, a Dominiumok azonban, különösen Dél-Afrika, szankciókat követeltek, az admirális pedig hadilét-számra emelte a középtengeri flottát. Lord Cecil »Peace Ballot«-t, népszavazást rendezett Angliában: 20.000.000 szavazat megtorló rendszabályokat sürgetett Olaszország ellen. Néhány nappal később az Anthony Edenhez közelálló lapok egy »Hoare-Lavall-tervet« kezdtek szelőkötetni, amelynek lényege abban állott, hogy a Foreign Office és a Quai d'Orsay teljes egyetértésben azon fáradoznak, hogy rábírók Hailé Szelassziét Kelet-Abessziniába átadására, ami által akkor még az olasz invéziót, trónja és birodalma teljes pusztulását elkerülhette volna. Az angol közvélemény felhőrdült, a Times és a Daily Telegraph, a Baldwin-kormány két támasza, felmondta a barátságot, Eden pedig a minisztertanácsban bejelentette, hogy a parlament többsége elsőpri azt a kormányt, amelyik »aukciót rendez« a független Abessziniából. A kabinet többsége a fenyegető közhangulat dacára elfogadta a Hoare-Lavall

HIREK

FELHŐS, HIDEG IDŐ

Jugoszláviában tegnap felhős idő volt. Hő az ország középső vidékein esett. A déli tengermelléken eső volt. A legacsonyabb hőmérséklet Szpliben volt — 11 fok, a legmagasabb Hercegnovin 14 fok a fagyponthoz felett.

Várható időjárás: Felhős idő az egész országban, északkeleten kiderül.

GÖRÜGKELETI ÉS GÖRÜGKATOLIKUS OLVASÓINAK ÉS BARÁTAINK BOLDOG KARÁCSONYI UNNEPEKET KIVÁN A

REGGELI ÚJSÁG szerkesztősége és kiadóhivatala.

A REGGELI ÚJSÁG LEGKÖZLEBBI SZÁMA HOLNAP, HÉTFŐN A RENDES IDŐBEN JELENIK MEG.

Betörés Szivácón. Piszter Henrik sziváci rőfőskereskedő főúcai üzletében éjszaka két ismeretlen férfi és egy nő hatolt be és elvittek huszezer dinár értékű árut. A rendőrség megindította a nyomozást. Érdekes, hogy a szomszédban őrtálló katona látta a betörőket, de nem gondolt arra, hogy büntény történik.

Három tíz Horgoson. Vass Sándor paprikamalmában éjszaka tűz támadt, amelyet a házbeliek nagy erőfeszítéssel eloltottak. — A közszegházán kéménytűz volt, de azt is sikerült idejében elfojtani. — Visnye Elé paprikafeldolgozó asszony nádfedeles háza kigyulladt és leégett. A padlás nagy mennyiségű zuzott paprika volt, amely elpusztult. A kár harmincezer dinár.

A királyvibrégi Gazdakör gyermekfelruházási ünnepélye. A királyvibrégi Gazdakör tagjai adományokat gyűjtöttek a szegény gyermekek karácsonyi felruházására. A Barasics-féle vendéglőben tartották meg az ajándékosztási ünnepélyt, amely megható volt. A szegény gyermekek részére a következők adakoztak: Kazi Mátyás 200 dinár, Ingusz Zoltán 100, Schwarc Andrja 100, Barasics Ferenc 50, Kátóna István 50, Kazi István 100, Heinrich Kálmán 50, Fodor Béla 10, Herédi János 20, Szobonya Bertalan 110, Komor József 50, Rózsa József 40, Basa György 50, Torkos József 10, Barasics József 10, Blancs Sándor 20, Kadek Lukács 30, Szécsi Vince 5, Cérna Máté 10, Kovács Muci János 15, Herédi Mihály 10 dinár.

Dr. Schwarz Andria belgyógyász, Noviszád, Zselyezniczka 12 ismét rendel.

KANIZSAI HIREK. A nem földművelési célokra szolgáló járműveket legkésőbb január 31-ig be kell jenteni a rendőrségen. — A sofőrvizsgával rendelkezőknek szintén jelentkezniük kell a rendőrségen. — A választói névjegyzéket január 31-ig igazítják ki és addig a határidőig minden szavazásra jogosult polgár kérheti felvételét a jegyzékbe.

tervet. Amíg azonban Hoare Svájcban és Párisban tárgyalt, a közvélemény nyomása alatt a Baldwin-kormány megváltoztatta elhatározását és ezzel elejtette külügyminiszterét. Az alsóház december 19-i ülésén Sir Samuel utoljára beszélt a külügyminiszteri székéről. »A gazdasági szankciók Mussolinit Hitler karjaiba kergetik. Az én tervem beláthatatlan következményektől mentette volna meg a világot és Abessziniá nagyobb részének független államát biztosította volna. Bár csak ne az én próféciámat igazolná az idő!« — ez volt Hoare külügyi-

Milliók ékszerlopás. Cannesból jelentik: Nemrégiben érkezett a Cote d'Azurra Miss Diana Cadwell egy fiatal angol nő, aki csodálatos ékszerrel volt feltűnt a nemzetközi társaságban. A fiatal nő most bejelentette a rendőrségen, hogy miatta ismerőseivel az egyik nagy szülő terrorszán tartózkodott, a szálloda előtt álló autójából ismeretlen tettes elemelte bórkauszáját, amelyben az ékszereit tartotta. Diana Cadwell estélyre készült egyik Cannes környéki kastélyba és magával vitte a gyöngykollierjét, amelyet hárommillió frankra becsültek és még egyéb ékszerek is voltak a kazettában. Az autó zárja szertelen volt és csupán az ülésre odahelyezett ékszertáska tűnt el nyomtalanul. A cannesi rendőrség megindította a nyomozást.

TÁNCDÉLUTÁN

a Belső Kat. Kör nagyermeben ma, Jan. 7-én Kezde'e 4 órakor. Kitűnő jazz

Potyautas a hadihajón. Vera Cruzból jelentik: Érdekes esetről számol be a »United Press« hírszolgálati iroda tudósítója a »Durangó« nevű hadihajó ideérkezésével kapcsolatban. Miután a hajó kikötött, a legénység hozzálátott a szokásos rakodáshoz. Munkálkozásban a hajó belsejében potyautasra bukkantak. Amikor a fedélzetre hozták kiderült, hogy — nő az illető. A potyautas egy 13 éves csinos galvestoni leány, Nóra Barton a neve. Beismerte, hogy egy őrizetlen pillanatban felpofozott a hadihajóra. Amikor felelősségre vonták, hogy miért tette, szerelmét hozta fel mentőoknak. A fiatal leány ugyanis szerelmes a hajó egyik matrózába és miután nem tudta volna elviselni szerelmese távozását, utánaszökött a hajóra. Valószínű, hogy a hajón levő fiatal matróz feleségül veszi Vera Cruzban szerelmesét, mielőtt az amerikai konzul utján visszaküldenék az Egyesült Államokba.

Vasárnap és hétfőn **teadélután** a NAK klubhelyiségében, Noviszád, Kralva Petra II 110 - Kitűnő jazz-zene

Négy új bolygót fedeztek fel. Rómából jelentik: Rafael Bendandi, a híres földregész kutató, saját állítása szerint négy új bolygót fedezett fel. Ezeknek a pályája messze a Neptun pályáján túl van, de a Föld Naprendszeréhez tartoznak, úgyhogy, ha az állítás tudományos igazolást nyer, az eddig ismert nyolc bolygó helyett tizenkettővel kell számolnunk. A tudós szerint a Földön tapasztalható földrengéseket ezek a bolygók okozzák. Az új bolygók Bendandi az Italla, Roma, Rex és Dux nevet akarja adni. Érdekes, hogy a négy bolygóról már 1846-ban Le Verrier francia csillagász is említést tett

Székrekedés

károsan betofofoolja a szervezet munkáját. Jó szer, mely megbízhatóan hat és jó ízű, a DARMOL hashajtó.

— Megfagyott az uton egy kanizsai földműves. Dobó Miklós 57 éves kanizsai földműves a tanyáról egy kocsi szalmát vitt a városba. Utközben a kocsi megbillent és Dobó az uttestre zuhant. Olyan szerencsétlenül esett le, hogy koponyaalapi törést szenvedett. Mivel abban az időben senki nem járt arra felé, a súlyosan sérült ember a nagy hidegben megfagyott. Altalános részvét me'lett temették.

— Francia falvak rekordjai. Párisból jelentik: Mentgardon falu rekordját határozottan megdöntötte a kedves Thiennes, mely a hasebroucki járás székén fekszik, távol a vasutól és az országúttól. Ennek a flandriai falunak 832 lakosa van; s közülük 38 anyuka kapta meg a »francia családi érdem«. A 38 anyának 237 gyermeke van. A tízgyermekes anyu, Madame Gery Verhaeghe, aranyérmét kapott, a nyolc- és kilenegygyermekes anyák ezüstérmét, a többiek bronzérmét kaptak.

JELMEZEK kölcsön kaphatók: SPANG K., Noviszád, Kralja Petra I uica 23.

Kihalóban az orrszarvuk. Newyorkból jelentik: Amerikában érdekes statisztika jelent meg a földön élő vadállatok számáról. A kimutatás szerint az orrszarvuk csatládja már teljesen kihalóban van, már mindössze 90 orrszarvú található az egész világon, ezzel szemben viszont a tevék száma örövendesen emelkedik. A statisztika becslése szerint a világ tevéállománya ötmillió példányra rug. Nagyon ritka állat a fehér farku gnu is, amelyből még csupán 150 élő példány van, míg a gorillák számát ez a kimutatás még kétezerre teszi. Az elefántokat egyelőre nem fenyegeti a kihalás veszedelem, lévén számuk még kerek százezer, a tigrisek pedig még továbbra is súlyos csapást jelentenek az indiai dzsungel lakói számára, akiket százötvenezer tigris fenyeget állandóan.

SZOMBORI TERMÉNYTÖZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki 192—194, bácskai, Noviszád környéki 192—194, szerémi 192—194, szlavóniai 192—194, felsőbácskai 193—195, délbánáti 188—190, Tisza, bácskai uszályból 196—198, Tisza, bánáti uszályból 196—198, dunai hajórakomány, Bácska és Bánát 194—196, tiszai csatornai hajórakomány 194—196, begai hajórakomány 194—196. **Rozs,** bácskai vasut 150—155. **Zab,** bácskai vasut 149—151, szerémi és szlavóniai 149—151. **Árpa,** bácskai 64/65 kgos 160—165, szerémi 64—65 kgos 160—165, bácskai tavaszi 68 kgos 190—195, baranyai tavaszi 69 kgos 195—200. **Otengeri,** bácskai vasut prompt. 135—137, bácskai új 113—115, bácskai szárított, indijjai paritásban 129—131. **Bab,** szokvány 375—385. **Buzaliszt:** Nullás gg és g 290—310, kettes 270—290, ötös 250—260, hatos 230—250, hetes 200—210, nyolcas 130—140. **Korpa,** bácskai és szerémi 117,50—122,50. **Sertészir** új nagyhordókban 15,25—16,25, új középhordókban 15,25—16,25, új kishordókban 15,25—16,25, kánában brutto netóért 15,25—16,25. **Füstöl:** szalonna: 16—17, sózott szalonna pofa és hasalja nélkül 14,50—15,50. — Irányzat: Változatlan.

300 EVVEL EZELETT

Itokzatos erőknek tulajdonították Rogaska Slatina gyógyforrásait

MA

már orvosilag bizonyították természetadta gyógyhatását és erejét.

DE EGÉSZSÉGESEK RÉSZERE IS

felbecsülhetetlen értékkel bír a Rogaska Slatina-i ásványvíz.

Szervezete ellenállóbb lesz, ha más víz helyett is Rogaska Slatina-i vizet iszik.

— Uj ügyvéd Beogradban. Dr. Lengyel Ferenc ügyvédjelölt a beográdi semmitörvényszék ügyvédvizsgáztató bizottsága előtt az ügyvédi vizsgát sikerrel tette le.

— Református istentisztelet Beogradban. Minden vasárnap délután 3 órákor református istentisztelet tartunk Lomina utca 22 szám alatti imaházunkban. Kérjük hűveinket, hogy látogassák istentiszteleteinket és jelentsék lakáscímeiket a gyülekezetnél minél előbbi megszervezése céljából. Lelkészi hivatal címe: Beograd, Lomina ul. 22.

— Évek óta székrekedésben szenvedő nők a természetes »Ferenc József« keserűvíz használatával — reggel és este 1—1 negyed pohárral — kitűnő eredményt érhetnek el. A Ferenc József vizet még a legérzékenyebb szervezetű hölgyek is szívesen isszák, mert jóltevő hatása már rövid idő alatt mutatkozik. Reg. S. br. 30474/35.

— Hőjelentés a szerémi hegyekből. A Fruska Gora turistatársaság jelentése szerint a szerémi hegyekben tegnap, január 6-án, reggel 6 órákor —2 fok hideg volt. A hó magassága 15 centiméter, sielésre alkalmas.

Polácsi Valéria orvosjelölt és Juhász Károly vegyész-mérnök jegyesek
Noviszd, 940. január 7.
Minden külön értesítés helyett

— Autó és kocsikarambolja Bács-topolán. Pénteken délután a nemzetközi út topola—maliigysói szakaszán, a topolai vásártérre vezető útnál a CD 374 rendszámú autó, melyben a nemzetközi Vöröskereszt egyik vezető személye utazott, beleszaladt Magyar József topolai lakos trágyával megrakott kocsijába. Magyar kocsijával le akart térni a nemzetközi útról a vásártéren keresztül haladó útra és amikor kocsija keresztelte az utat, érkezett oda az autó. A sofőr fékezett, a jeges úton azonban a nagy lendülettel rohanó autót nem lehetett megállítani és olyan erővel vágódott a kocsinak, hogy Magyar hosszú ivben a köves útestre repült és a fején súlyos sérüléseket szenvedett. Magyar dr. Popovics Dragolyub községi orvos részesítette első segélyben. Az autónak az eleje, a kocsinak pedig a hátsó része összetört. A vizsgálat megindult.

— Dr. Holländer (volt Brezovszki) szanatórium, Noviszd, Kr. Petra II. 175. Telefon 24—26. A Vajdaság egyik legjobban felszerelt magánkórháza. Sebészet, belgyógyászat, szülészeti, orthopédia. Szabad orvos választás.

Nők a fedélzetre!

Az angol hajadonoknak meglepetést tartogat erre az esztendőre a kormány: állást kapnak valamennyien. Minden magányos nő, leány, özvegy, vagy elvált, ha még nem mult el ötvenöt éves, dolgozni köteles. Még 1940-ben el kell foglalnia azt a munkakört, amelyet számára kijelöltek. A háboru egyre jobban megrikítja a polgári lakosság dolgozó férfierőit, helyüket nőkkel fogják pótolni, akiknek előzetes kiképzéséről a munkaügyi minisztérium gondoskodik. A dolgozó nők száma tehát hamarosan magasra fog szökni a birodalomban. A mult háboru első évében, 1914-ben, 100 dolgozó férfira 30 dolgozó nő esett; a háboru végére ez a szám 56-ra emelkedett. 1939-ben az arány ez volt: 100 dolgozó férfira 42 dolgozó nő esett. A munkaügyi minisztérium számítása szerint a dolgozó nők arányának rövidesen el kell érnie 100-hoz viszonyítva a 83-at. A szellemi és testi munka egész területén igénybe veszik a nők segítségét. Szám szerint a legnagyobb pótlásra számítanak a következő ágazatokban: vas- és fémipar, kereskedési és szállítási vállalatok, képzéshez kötött iparok, vegyi gyárak, vendéglátó és szórakozási ipar, közigazgatás, gyárpar. Körülbelül négymillió nőt fognak elhelyezni az év folyamán ezekben a munkakörökben. A statisztika szerint 21 és félmillió ember dolgozik most Angliában s egy számítják, hogy mire a háboru teljes kifejléséhez elkerkezik, 23 millió ember fog dolgozni, akik közül tíz és félmillió nő lesz.

— Eljegyzés. Janjanin Branka és Vitaliani Róbert jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— Kórház a gáztámadás sebesültjei részére. A Vöröskereszt ügybuzgó petrovgrádi szervezete kórházat szervezett meg az esetleges légítámadás és gáztámadás sebesültjei részére. A kórházban egyelőre 26 ágy áll a betegek rendelkezésére. A kórházat ellátták minden szükséges felszereléssel. Az anyagi felszerelést a Vöröskereszt gyűjtés útján szerezte be. A petrovgrádi Rotary-klub 50 terítőt adományozott, ezenkívül adományokkal hozzájárultak a kórház felszereléséhez még a következők: Dr. Pesics Áron, dr. Radulovics Kornél, Vági Sándor, dr. Krisztics Dimitrije, dr. Dekánics Gyura, dr. Mátics Misa, dr. Schwerer Rudolf, dr. Kamenkovics Zorán, dr. Neumann Gyula, dr. Iványi Ferenc, dr. Popovics Bogdán, dr. Künstler Lajos, dr. Léderer Jenő, dr. Jagoda Gyula, dr. Gliner Ármán, dr. Salgó Imre, dr. Iványi Móric.

Sál Magdolna urleány és Mr. Ph. Merkel Otto gyógyszerész december 28-án a pécsi református templomban házasságot kötöttek

— Szimulán sakkverseny Bács-topolán. Nagy érdeklődés mellett folyt le Lesnik Iván jugoszláv sakk-mester szimulán versenye a topolai Sakkkörben. A szimulánban 26 topolai sakköző vett részt és több mint három órai küzdelem után a sakk-mester 22 játszmát megnyert, 3 elvesztett és 1 eldöntetlen lett. Győztek a mester ellen Vadóc József, Rakk Frigyes és Zabik József, Hoffmann Károly döntetlent ért el. Topoláról a sakk-mester Szuboticára utazott, ott szintén szimulánversenyt játszik.

Óriási választéban felöltő-, télikabát- és öltönyszöveteket ajánl

PRITEX Subotica

— Tüz Csantaviren. Oravec Ferenc piaci árus fából készült bódéja kigyuladt és porráégett. A tüzet a kályhaszó okozta, amely érintkezésben volt a tetőzet papírburkójával. A lángok a bódén kívül elhamvasztották a bódében felhalmozott gyümölcsöt is, a kár több ezer dinár.

— Orvosi hír. Dr. Stöckl József csecsemő- és gyermekszakorvos specialista volt bécsi és debreceni gyermekklinikai orvos, Senta, Kralya Alekszandra (Fő-utca) 23. (Huszágh-patika mellett) rendelőjét röntgenkészülékkel szerelte fel.

Tánciskola! NEMES
Hotel Szoboda
Ma este 8—12-ig
vizsgakoszorúcska
(A bíróközvetés délután van)
Szépségverseny — A legelőnyösebb esélyű ruhák díjat nyernek — Beépő 5 dinár.
Mamák nem tisztelek.
14-én **MÁSKEDAL** — Hétfőn, 15-én kezdődik a **második téli tánckurzus**

— Csantavir község képviselőtestületének közgyűlése. Csantavirról jelentik: A község képviselőtestülete most tartotta közgyűlését Fülöp Péter községi elnök vezetésével. Vuics Szávko községi írnok-jegyzőkönyvvezető felolvasta a legutóbbi ülés jegyzőkönyvét, majd a közgyűlés elhatározta, hogy a hitközségi pótadót az idén 3 százalékban állapítják meg. A diákkönyha fenntartásához 2500 dináros hozzájárulást szavaztak meg. Bozók Bálint rendőrt alkalmatlan magaviselete miatt felmentették állásától. Tárgyalták az új községi szabályrendeletet és elhatározták, hogy a szabályzat értelmében a jövőben rangfokozat szerint osztályozzák a tisztviselőket. A tűzoltó-otthon építési költségéhez 40.000 dináros hozzájárulást szavaztak meg. A községi pótadó kérésétől százalékat, mintegy 40.000 dinárt légvédelmi célokra fordítják. Az 1940/41 évi költségvetés tárgyalását a görögkeleti karácsony utánra halasztották.

Teadélulán

vasárnap és **Turistaotthonban** hétfőn a hawaii jazz-zene-karral

— Pontosan este kilenc órákor kezdődik a »Könnyű a férfiaknak« mal noviszdai előadása. A Daloskör műkedvelői ma este adják elő harmadszor Barabás Pál »Könnyű a férfiaknak« című háromfelvonásos vígjátékát. Az előadás este pontosan kilenc órákor kezd k. ezért kéri a Daloskör vezetősége a közönséget, hogy kilenc órára mindenki foglalja el helyét. Jegyek 20, 15 és 10 dináros árban kaphatók a Daloskör Nikola Tesla uccai otthonában.

Alkalni ajándékok
klipszek, bróssok, **HALOG LINA** karhőzők, fülbevalók **Subotica**

Noviszdai Polg. Magyar Daloskör

Ma, vasárnap
4 órákor teadélulán
Este 9 órákor
Könnyű a férfiaknak
3 felvonásos vígjáték
Uccina tánc Jegyek 20, 15, 10 din.
Hétfőn, hétfőn
4 órákor teadélulán

Leszedjük a karácsonyfát

Megrogyva, kiszáradva, tarlattan áll a karácsonyfa a szoba sarkában, olyan fáradt öreg, szomorú szegény, alig várja a Vízkeresztet. Ha valaki egyszer megkérdezné, mi az a foglalatosság, amit a legkevésbé szeretek, gondolkodás nélkül felelném: karácsonyfát kopasztani. Nem tudom, más is így van-e vele, de nekem ez a legbánatosabb kötelességem valamennyi között és mindig azt érzem közben, hogy a karácsonyfától elbucszni sokkal több méltatlanságot jár, amennyi örömet ad a díszítés.

Amikor behozzuk a friss fát és az ünnep édes izgalmában hozzáfogunk, hogy feldíszítsuk, egyszerre hozzá fiatalodunk a fához is, az ünnephez is. Olyanok vagyunk, mint a gyermek, de nemcsak az örömben, hanem abban is, ahogy egyszerre csak megfeledekezünk a mulandóságról. — aranyban, ezüstben, gyertyafényben tündököl a pillanat és eszünkbe sem jut, milyen gyorsan ellobbannak az ünnep, az öröm fényei. Pár nap múlva véletlenül rápillantunk a kisé már megdőlt, lefoszlott karácsonyfára és ez olyan, mintha tükörbe néznénk. — hozzánk öregedett-e a fa vagy mi öregedtünk vissza vele, nem tudom, de igazán kevés perc van az esztendőnkben, amely annyira marokra fogná a szívünket, mint ez, amikor észreveszünk, hogy a karácsonyfa megvénült. Aztán — mondom — megkönnyőrülünk rajta és leszedjük, miután napról-napra halasztottuk a végső bucsuzást. Én ilyenkor mindig arra gondolok: lesz-e még egyszer karácsonyfám? És arra is gondolok, hogy az embernek talán jobban meg kellene fognia az öröm és az ünnep édes gyermeki pillanatait, hiszen ugyanis olyan kevés akad belőlük és oly gyorsan tovafulnak.

És ezért van az, hogy az ember bánatosabbnak érzi a karácsonyfa bucsuztatását, mint amilyen boldogsággal fogadta, alig két hete. Más fénylő pillanataink elmúlnak nyomtalan, csak bennünk marad emlékü. De a karácsonyfa élő figyelmeztetés: minden fény csak kilobbanó pillanat és ő, aki ezelezt két héttel megállította bennünk az időt, ma a mulandóságra tanít...
(—thy.)

— **EISEN LAT**, mint a sas, diploma-optikus Kriszthaber szemüvegén. Szubotica, Alekszandrova 1. 590

Szuboticán, ha jól akar mulatni, jöjjön a Grand kávéházba

— Női téli kabátok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

Zagrebben megdrágult a villanyáram

A városi villanytelep felemelte a gyáripari üzemek által fogyasztott villany árát

A zagrebi Jutarnyi Liszt tegnapi számában a következő cikket közölte:

A zagrebi gyáripari üzemek áremelés formájában kaptak újévi üdvözlést a villanyteleptől. A városi villanytelep igazgatósága közölte a gyárosokkal, hogy

a villanyáram árát felemelik.

Ezt azzal indokolták, hogy az áram előállításához szükséges nyersanyag megdrágult és a munkabérek emelkedtek.

A gyárosok álláspontja ebben a váratlan áremelésben még nem ismeretes. Ez az áremelés jelentős tényező a gyáripari áruk árának megszabásánál is. Ezt a fogyasztó nagyközönség majd hamarosan megérzi, ha csak az áremelést idejében meg nem akadályozzák. A gyáripar termelési költsége emelkedik és

a közönség ismét többet kénytelen majd fizetni az áruért.

Figyelemreméltó, hogy erre az áremelésre akkor került sor, amikor a város vezetője az árdrágítás elleni küzdelemre hívta fel Zagreb lakosságát. A zagrebiek már eddig is érzékenyen érezték az élelmiszerárak emelkedését és most abban a kellemetlen meglepetésben részesülnek, hogy

városi üzem, a villanytelep is emeli az árakat, holott pedig a városi üzemeknek kellene jó példával előljárni az árszínvonal tartásában.

A városi gázgyár példát mutat arra vonatkozóan, hogyan lehet a mai viszonyok között is megtartani az árakat. Annak ellenére, hogy a szén ára ötvenszázalékkal emelkedett, nem drágította a gázt. Ugyanígy kell tennie a többi városi üzemeknek is.

I.

ZILAHY LAJOS filmjének a »Hálós Tavasz«-nak óriási sikere van. A Fórumban, ahol a filmet játszó, napokkal előre kell a jegyet megváltani. Nemcsak írói sikereket könyvelhet el Zilahy, hanem, mint vállalkozó és mint rendező is sok dícséretet kap a közönségtől és a filmszakmától. A kitűnő író felbuzdult a sikeren és úgy hirdik, elhatározta, hogy ebben az évben három filmet gyárt önállóan. Az első a Hazajáró Lélek megfilmesítése lesz. Ez volt az író legelső színműve, amely a nemzeti színházi felújításon is nagy sikert aratott. Karády Katalin, a most feltűnt fiatal színésznő, főszerepet kap Zilahy egyik új filmjében.

II.

HARSÁNYI ZSOLT mesélte, hogy nemrégiben ülés volt a színészakadémián. Kiss Ferenc, az elnök telefonált, hogy más elfoglaltsága miatt később érkezik és kérte, kezdjék el a tanácskozást nélküle. A vezetőség egyik tagja erre udvariasan Harsányi felé fordult és így szólt:

— Volnál szíves talán beülni az elnöki székbe.

A kiváló írónak nagyon jól esett ugyan a megtiszteltetés, — amint mondotta, — de mégis álszerűséggel tiltakozott.

— Igazán nem illet meg engem ez a megtiszteltetés — mondotta. — Inkább üljön a legidősebb ur az elnöki székbe.

Mire a javaslattevő csodálkozva mondotta:

— Azért proponáltam öregem. Hiszen te vagy a legidősebb!

PESTI POSTA

III.

ÚJ MAGYAR FILMRENDEZŐVEL ismerkedik meg nemsokára a közönség. Hunyady Sándor ismert szindarabjának, az Erdélyi kastélynak filmváltozatát Podmaniczky Félix báró, a Hunnia egyik igen tehetséges, fiatal segédrendezője készíti. Podmaniczky már régen működik a filmszakmában, de Hunyady színművének filmesítése lesz első önálló műve.

IV.

AZ ELMULT ÉVEKBEN újév első napján pontosan beszámoltak arról a lapok, hogy hol töltötték a Szilvesztert az előkelő, ismert politikusok, miniszterek, államtitkárok, a pénzügyi és közgazdasági élet előkelőségei, no és a színházi világ kitűnőségei. Most ez a beszámoló is elszűrült kissé a mai időknek megfelelően.

A kormány tagjai például szűk családi körben szilvesztereztek. Teleki miniszterelnököt Pannonhalmán érte az újév. A legtöbb politikust az Operaház »Denevér«-előadásán lehetett felfedezni. Itt volt Törs Tibor, aki, mint ismeretes, újságiróból lett a Ház alelnöke, Bonczos és Antal államtitkárok és még néhány jól ismert tagja a t. Háznak. Érdekes volt, hogy a politikusok az Operából — mintha csak összebeszéltek volna — az egyik előkelő ligeti vendéglőbe mentek szilveszteri mulatságra.

V.

SZOMBATON kezdődött meg a farsang és a karneváli hagyományoknak megfelelően ezuttal is a jogászoké volt az elsőség. De nemcsak az elsőség volt a jogászoké, hanem az kiváltság is, hogy az ő báljuk legyen az idei bálkirálynők első bálja. Régi hagyomány ez és most szombaton is közel fél száz győgyőrül, új bálkirálynőt avatott fel a Jogász-bál.

VI.

KOVÁCS KÁROLY, a Nemzeti Színház népszerű művésze elcsuszott valahol Szilveszterkor és alaposan megütötte a lábát. Felbiccegett hát egyik orvos barátjához, megvizsgálták és bekötötték. Rossz emberek szerint a rendelésben a következő jelenet játszódott le.

A doktor fejcsóválva és sajnálkozva vizsgálta a beteget, majd odaszólt asszisztensnőjének:

— Legyen szíves alkoholt hozni.

Kovács Károly pillanatra magához tért és nagy fájdalmi ellenére így szólt az orvoshoz:

— Legszívesebben cseresznyepálinkát innék.

VII.

KEDVES NYILATKOZAT jelent meg az egyik pesti lapban. A nyilatkozatot Zsabka Kálmán, a Turul szípműves céh egyik vezetőségi tagja tette közzé válaszul a nyilas Ma-

gyarság egyik támadó cikkére. Zsabka már régóta szerepet játszott a magyar jobboldali mozgalmakban. Még akkor, amikor nemzeti szocialisták meg nyilasok a világon sem voltak. A nyilatkozat bejelenti a sajtóper megindítását a kétkeresztes Magyarország ellen, majd így végződik:

— Annyit kívánok még megjegyezni, hogy a Magyarország cikkírója által megnevezett és velem összekompromittált Róth nevű zsidó tőkést nem ismerem, vele soha nem beszéltem, ellenben tényként megállapítom, hogy Róth, a zsidó tőkés, a Nyilaskeresztes Párt vezérének, Hubay Kálmánnak sógora, tehát a Magyarország ott keresse Róth kapcsolatait és ne nálam.

Kommentár ugyebár: nem szükséges!...

—thy

AMSZTERDAMBAN KÉPKÖLCSÖNZŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ALAKULT

Értelme van a pénzkölcsönzésnek, de ki kölcsönadna pénzt olyan nincsen rég: Viszont, ki képet kölcsönvenne, sincsen. E képkölcsönzés így hát képtelenség.

FANYAR TÓBIÁS

Készvény, isiász, reuma

akut és krónikus, csontfájdalmak, nyakmeredések és mindenféle szűró fájdalom siéresen a **RUSKI MELEM** segítségével gyógyítható. Kapható érvédyszertárakban **eredeti dobozokban**.

Postán küldi:

**Dvorečka apoteka
Bogojevića, Šoplje**

Reg. S. br. 20112 od 10. IX. 1932.

SZINHÁZ-FILM

Bemutajuk Szatibecse felfedezettjét

WARGA LIVIA, a Magyar Királyi Operaház tagja a „Pázmány lovagban“ Horthy Miklós kormányzó előtt lépett először a közönség elé

— Saját munkatársunktól —

(Budapest, január)
A múlt év decemberében több szatibecsei zeneértő rándult fel Budapestre s ott megtekintették a »Pázmány lovagot« a Magyar Királyi Operaház előadásában. A Pestet járó becseieknek különösen feltűnt a királynő szerepében tündöklő fiatal művész, Wargá Livia, észrevételüket közölték szerkesztőségünkkel s olyan dicsőhimnusz zengtek róla, hogy hamarosan utasítás ment a budapesti munkatársunkhoz, interjút kérünk Wargá művésznőről.)

Boldog szeretettel üdvözlöm a jugoszláviai magyar testvéreimet Wargá Livia.

Elmult egy év és vele befejeződött az 1939-re előirányzott munka. Még mielőtt seregszemlét tartottunk volna a film- és színművészek, írók, festők és zeneszerzők fölött, megérkezett Noviszádról az utasítás és Wargá Livia Mészöly-uccai lakása felé nagy örömmel indultunk el: Bácska, az őshaza, megkönnyítette munkánkat, elindított az 1940-es esztendő első beszélgetése felé. Ahogy a zürös Horthy Miklós utról befördülünk a csöndes gondolatokba mélyedt Mészöly-uccába elgondolkozunk az elmult esztendőn, amely nagyon sokban hasonlít 1913-ra s minden jel arra mutat, hogy a háboru utáni béke utolsó esztendeje volt. Még bennünk vibrál Budapest Szilveszter-éje, amely évtizedek óta nem volt olyan vidám, mint a mostani s könnyen átérezzük magunkat a gondokon, elvégre nem bizonyos, hogy az 1940. esztendő csak rosszat hoz, hiszen máris szép, értékes magyar reményt csillogtatott meg Wargá Liviát, akit

a folyó év ajándékának tekintetünk.

Az 5. számú házba becsengetünk s csakhamar barátságos szalonba jutunk, ahol az Operaház legfiatalabb művésznője kissé zavarban, de kedvesen fogad bennünket. Rátérünk jöveteleink céljára s ez pirba borítja az ifju művész arcát, oka pedig ennek: Wargá Livia jelen pillanatban érkezett el az első interjúhoz. Még nem szerepelt a nyilvánosság előtt — mondja — s nem igen tudja, mit is mondjon magáról. A kezdeti nehézségeken percek alatt túl vagyunk s már a »bemelegítő« első szavak közben megállapíthatjuk, hogy Wargá művész bűnösen szerény. Hajlandó mindenkit elismerni, önmagáról azonban igen szűkszavúan nyilatkozik. Öt perc múlva mindenetre megtudtuk, hogy ezt a fiatal, meleghangú énekművészt, aki utban van a világhír felé, a művészet egy

idős néni szeszélyének köszönheti.

A NAGYANYÓ ÁLMA

— Nagyanő életcélja volt, — kez-

di vallomását Wargá Livia —, hogy ha lesz unokája, akkor operaénekest neveltet belőle. Új élet még nem mutatkozott a láthatáron, amikor a kedves idős hölgy már szavát vette a lányának, hogy

a »fiu« operaénekes lesz.

En nem tudtam a nagyanyám és édesanyám között történt megállapodásról és így történt azután, hogy a várt fiu helyett kisleány született. Ez természetesen halomba döntötte nagyanyó álmait, kissé haragudott is rám és lemondott róla, hogy élte alkonyának utolsó napsugarát majd egy jóhangu operaénekes-unoka sugározza felé. Amikor nagybacska lettem a visszaemlékezések során említést tettem előttem nagyanyó álmaról s én elhatároztam, hogy tiszteletben tartom a hajdani elhatározást s ha már nem lehetek operaénekes,

operaénekesnő leszek.

Drága szüleim nem gördítettek akadályt tervem elé, megkezdődhetett a tanulás, előbb magánuton, majd a zeneakadémián s végül dr. Székelyhidynél (hozzá járok ma is) s elérkeztem az első szerepléshez, az első sikerhez. Tudom, csacsóság, de mégis elmondom: a Pázmány lovag előadása közben, amikor nyitászini tapsot kaptam, az volt az érzésem, hogy nagyanya szelleme megelégedett mosollyal tölti be minden néző lelkét s neki köszönhetem sikeremet is.

AZ ELSŐ SZEREPLÉS

A múlt év szeptemberében szerződöttem az Operaház s a Pázmány lovagban jutottam el az első szerepléshez. Nagyon boldoggá tesz, hogy a kormányzó ur Öföméltósága előtt

mutatkozhattam be először a pesti közönségnek s hogy a rádió át megismerhettek a magyarországi és erdélyi, valamint a jugoszláviai magyarok. Örülök, hogy hétévi tanulás után úgy-ahogy beérkeztem.

Eddig se jártam sehova, mindig olvastam és tanultam.

Ezentul még inkább ezt kívánom tenni, a Pázmány lovag szépen biztat, de figyelmeztet is.

NÉHÁNY SZÓ A SZERELEMÉRŐL

— Melyik a legszebb opera-szerep?

— Nekem az Aida, de a Verdi-operák általában nagyon szépek, különösen olaszul. Az olasz nyelv a világon a legzengzetesebb — a magyar után.

— Készül valamire?

— A Don Carlosra készülök, a királynőt énekelem benne. Már egészen megszokom a királynő-szerepeket...

— Az életben is királynő-szerepet játszik valaki életében?

— Erről nem nyilatkozom — mondja elpirulva

s valakit nagyon megirigyelünk.

— Melyik pillanat volt életében a legszebb?

— Az első szereplésen kívül az a pillanat, amikor a nővérem esküvőjén énekeltem és édes néném megkérdezte tőlem: Mondd csak, nem tudod ki volt az a nő, aki az imént olyan szépen énekelte?...

Bihari Sándor

BÁLI NAPTÁR

JANUÁR 7. VASÁRNAP: A noviszádi Polgári Magyar Daloskör műkedvelői előadják a »Könnyű a férfiaknak« vigjátékot a Daloskör otthonában.

Táncos teadélután a noviszádi Egres-utcai Katolikus Körben.

Gyermekelőadás a noviszádi Református Olvasókörben.

A szubotícai Magyar Olvasókör műkedvelői előadják a »Muszáti« énekes vigjátékot.

JANUÁR 13. SZOMBAT: A noviszádi Református Olvasókör népviseleti bálja a Kör Otthonában.

A noviszádi telepi Olvasó- és Gazdakör műkedvelői előadják a »Vadgalamb« népszínművet a Daloskör otthonában.

A szubotícai Magyar Olvasókör Babos-bálja.

JANUÁR 20. SZOMBAT: A beográdi magyar egyetemisták Magyar Bálja a Mérnök Otthonban.

A szentai Magyar Közművelődési Egyesület műsoros estje az Eugénban.

JANUÁR 21. VASÁRNAP: A szentai Kisgazdakör műkedvelői előadják az »Árvalányhaj« népszínművet.

JANUÁR 27. SZOMBAT: Katolikus Bál a noviszádi Katolikus Otthonban.

JANUÁR 28. VASÁRNAP: A szentai Katolikus Ifjúsági Egyesület kulturdélutánja.

FEBRUÁR 10. SZOMBAT: A noviszádi Ünkes Tűzoltó Testület bálja a Szlobodában.

JUHÁSZLEGÉNY DALA...

Lassú csárdás. Suli Béla verse és zenéje.

Elvesztettem a dol-mányom, hej a ragyo go-ját,
Nemkel lek én sen-ki- neksem, hej, hat mit es- nál- jak?

Xét nap o-la o-mi- al-ta já-rom a bo-lond-ját,
Nem kell mára magyar juhász hol-mi ú-ri lany-nak.

De bán nam is a dol-mányom, csakmár babám vol-na,
El kell hagynom a dol-mányom, szűröm ki-cse-ről-ni.

Hagom fajta juhász-legény úgy vá- gyik a csók-na,
Szökning-banlám si-ke-rül a ré-esám, mal be-szél-ni.

A Vadgalamb második előadása Noviszádon

A noviszádi telepi Olvasó és Gazdakör műkedvelői — mint ismeretes — néhány héttel ezelőtt nagy sikerrel hozták színre a Vadgalamb című népszínművet. A bemutató előadáson a szereplők kiváló teljesítményt nyújtottak és a közönség sokat tapsolt a szép jeleneteknek.

A telepi egyesület elhatározta, hogy a szindarabot ismét előadja, de ezúttal a Daloskör otthonában, hogy a Daloskör környékén élő magyarok is megtekinthessék. A második előadást január 13-án, szombaton tartják meg. Utána táncmulatság lesz.

A héten küldik szét a beográdi Magyar Bál meghívóit

A beográdi magyar egyetemisták ezidei Magyar Bálja iránt megérdemelt nagy érdeklődés nyilvánul. Egyszer bizonyos, hogy az ideai Magyar Bál a tavalyinál is jobban sikerül, pedig talán is teljesen megtelek a beográdi Mernők Otthon helyiségét.

A rendezőség arról értesít bennünket, hogy rengeteg érdeklődéssel halmozódik el az ország minden részéből. Minthogy minden levélre külön nem válaszolhatnak, az alábbiakban egészítik ki a bállal kapcsolatos tudnivalókat:

1. Jegyet előre nem bocsátanak ki.
2. Meghívó kötelező. A névre kiállított és számozott meghívók postai szétküldését a héten kezdik meg.
3. A család egy tagjára szóló meghívó, a család valamennyi tagjára érvényes.
4. Részletes felvilágosítással személyesen, vagy írásban készséggel szolgál a Bólyal Farkas egyesület Beograd, Branicevske 6.

Teadélután a noviszádi Külső Körben. A noviszádi külső Katolikus Olvasókör ma, vasárnap teadélután rendez, amelyen kitűnő zenekar muzsikál.

Gyermekelőadás a noviszádi Református Olvasókörben. Ma vasárnap délután 3 órakor a Református Olvasókör színpadán (Grob-ljanska ucca 6) háromfelvonásos gyermekszindarabot adnak elő. Mivel az előadás teljes jövedelmét a református egyház szegényeinek segélyezésére fordítják, a műsor megváltása kötelező. A gyermekszindarabot a református egyház rendez, szereplői kizárólag gyermekek. A szindarabot Székely Miklós írta, címe: A kis János szenvedései.

Gyermekelőadás Hrasztinban. A hrasztini református gyermekek énekkara a karácsonyi ünnepek alkalmával új református templomi énekeket adott elő. A gyermekek karácsonykor műsoros előadást rendeztek, amely kitűnően sikerült. Az előadást Békassy Zoltán református lelkész vezetésével tartották meg.

AMERIKÁBAN FELTALÁLTÁK A CSÓKOLÓGÉPET

Tán többet eszokol a gép, mint az ember. Ily gépet venni, ember, ne ess; Nem ér föl csókja az igazival, Hisz a gép csókja pusztán gépic.

FANYAR TÓBIÁS

Dr. Holländer (volt Brezovszki) SZANATÓRIUM

Noviszád, Kr. Petra II. 175
Telefon 24-26

A Vajdaság egyik legjobban felszerelt magánorvosi intézménye, melyben a legújabb módszerekkel kezelik a különböző betegségeket, szülészeti, ortopédiai, szabad orvos választás.

Czája Gusztáv, a világhírű birkózó-dinasztia legfiatalabb tagja, bízik noviszádi győzelmében

Tegnap délután Miroslav Vojnovics versenybíró kíséretében beállított szerkesztőségünkbe Czája Gusztáv, a csütörtök óta Noviszádon folyó nemzetközi birkózóversenynek kétszázötvennél legfiatalabb és legnépszerűbb résztvevője.

Czája Gusztáv így «civilben» az első pillanatra csalódást keletkeztet, amilyenek számtalan győzelme után képzelné az ember. Középkorú, szélesvállú férfi mint sok más földi nalamó, csak a kézzorításán érezni, hogy rendkívül erő lakozik benne. Meglátszik a fellépésén is, hogy nem ijed meg a saját árnyékától s a mondanivalóját is olyan folyékonyan adja elő, mint aki otthon van a szerkesztőségi szobákban s megszokta a közéleti szerepét.

Előbb a Czája-családról általában teszünk fel neki néhány kérdést s megtudjuk, hogy ő,

Gusztáv a világhírű négy birkózó-fivér közül a legfiatalabb, 46 éves.

A legidősebb Bertalan, 63 éves, a világháború óta nem birkózik, mert 73 százalékos rokkant lett. Ez a Bertalan fedezte fel a Czája-családban rejlő kivételes erőt, még suhanc korában, amikor földhöz vágott egy erőművészt, aki a váci cirkuszban lépett fel. Bertalan alapította az azóta megszünt budapesti Herkules-egyesületet, amely elsőnek karolta fel Magyarországon a birkózást és ökövívást.

A második Czája-fiu József, most 55 éves, szintén neves birkózó, de már csak ritkán jelenik meg a szőnyegen.

A család büszkesége a harmadik gyerek, János volt, ő tette világszerte ismertté apjuknak, az egyszerű pesti bérfuvarosnak nevét.

Czája János 2 évvel ezelőtt halt meg egy pesti versenyen, szívroghódás ölte meg birkózás közben.

Czája Gusztáv, Noviszád mostani vendége, mint említettük, 46 éves, nős és foglalkozására nézve mechanikus. Már fiatal kora óta sportol, előbb amatőr alapon a Herkules-egyesületben, de csakhamar ő is pénzre váltja kivételes tudását s beáll hívatásos birkózónak.

Három évtized alatt Angliát kivéve bejárta Európa minden országát és minden nagyobb városát, sőt versenyzett Kiszáziában és Északafrikában is. A legemlékezetesebb versenye 1913-ban volt, az oroszországi Kazán városában. Itt

négyesfőlérás küzdelemben fektette két vállra kozák ellenfelét, de utána az elkeseredett nézők úgy agyba-főbe verték, hogy 6 hónapig fektült a kórházban.

Allapota az első napon olyan reménytelennek látszott, hogy a moszkvai osztrák-magyar konzul Czája Gusztáv halálhírét sürgönyözte meg Budapestre. Erős szervezete azonban kihverte életének ezt a legsúlyosabb vereségét is.

Második versenye, amelyre a legszívesebben emlékszik vissza, 1920-ban volt Bécsben, ahol

38 birkózó közül vitte el az első-séget s a döntőben legyőzte Steinbach akkori világbajnokot is.

Jövő tervei természetesen bizonytalanok, mint a nemzetközi helyzet általában. Noviszádról valószínűleg visszamegy Budapestre.

— Mit vár a noviszádi versenytől? — kérdezzük.

— Természetesen győzni szeretnék, — felel — bár tudom, hogy van néhány erős ellenfelem: Mrna, Vavra, Janez, Lebruscho s nem lesz könnyű dolgom.

Ha már itt tartunk, felteszünk egy kényes kérdést: Komolyan birkóznak-e a profik vagy csak szédítik a közönséget előre megbeszélt szereposztással? Czája határozottan tiltakozik az ilyen feltevés ellen, mert — azt mondja — egyetlen jönevű birkózó sem tenné tönkre a hírnevét s a győzelem anyagilag is fontos, mert a győzelem lényegesen több részesedést kap a bevételből, mint a vesztes. A verseny minden résztvevője bizonyos minimális költségmegtérítést kap, azonkívül akkora százalékot, amilyen sikerrel szerepelt. Elismeri, hogy vannak hívatásos versenyzők, akik cirkuszt csinálnak a sportból, de — azt mondja —

vannak bankpénztárosok is, akik sikkasztanak és vannak olyanok, akik nem sikkasztanak.

Czája Gusztáv szavai után tehát megnyugtathatjuk a közönséget, hogy a noviszádi verseny komoly dolog, mert minden versenyző egyaránt törekszik erkölcsi és anyagi sikerre.

A noviszádi versenynek 11 résztvevője van, minden este 4—4 pár mérkőzik a selejtezőben s azután a döntőbe jutottak újra szembekerülnek egymással.

A verseny esténként félkilenc órakor kezdődik a Szloboda nagytermében, de

ma, vasárnap nem este, hanem délután 4 órakor tartják meg a versenyt,

mert a nagyterem estére foglalt.

Helyárak 20, 15, 10 és 5 dinár. Jegyek este 6 órától a pénztárnál, elővetelben pedig a portánál szerezhetők be egész napon át 20-06 telefonszámon.

CZAJA LEGYŐZTE A ZAGREBI ZSUPÁNT

A noviszádi nemzetközi birkózóverseny egyre nagyobb érdeklődést kelt. A második versenynapon pénteken este, közel 500 főnyi közönség gyűlt össze a Szloboda nagytermében. Az eredmények a következők:

Czája Gusztáv (Magyarország)

a 2. menetben győz Józsa Zsupán (Jugoszlávia) ellen;

Konrad Lebruscho (Németország) győz Holub József (Brünn) ellen;

Ali Ben Abdul (Egyiptom) a 2. menetben győz Franjo Dousa (Szlovákia) ellen és

Petar Janez (Jugoszlávia)—Franjo Mrna (Csehország) döntetlen.

A versenyt, mint lapunk más helyén is megírtuk, ma délután folytatják, hétfőtől kezdve pedig minden este félkilenc órakor a Szloboda nagytermében.

ÉRTÉKES SERLEGET KAPNAK A NOVISZÁDI ASZTALI TENISZVERSENY GYŐZTESEI

A noviszádi alsövetség ma és holnap rendezi meg a Vojvodina bajnokságát, a női csapatversenyen kívül minden szokásos versenyszámban. A magasszínvonalúnak és érdekesnek ígérkező versenyen a szubotcai TTC, a beográdi CsTTK, a zagrebi HASK, Makkabi és Uránia, a zemuni PTK, a belistyei TTC, a sztaribecsei Keresztesek, a Palicsi TK, a Szombori AK és ZsAK legjobbjai s természetesen valamennyi noviszádi egyesület versenyzői indulnak.

A küzdelmek komolyságát nagyban fokozza az a körülmény, hogy mindenegyes versenyszám győztese ezüst serleget, második és harmadik helyezette pedig művészi kivitelű plakettet kap.

A versenyre a Reggeli Ujság ezüstserleget ajánlott fel.

A versenyt ma reggel 8 órától 13 óráig a ROK és a Daloskör helyiségében párhuzamosan, este 8 órától éjjelig és holnap reggel 8 órától befejezésig csak a ROK helyiségében bonyolítják le. Belépődíj 5 dinár.

Rövid sport hírek

Szegényes a futballműsor, az egész ország területén alig lesz néhány mérkőzés a görögkeleti karácsony két ünnepén. Beogradban ma és holnap rendezik meg a tavalyról elmaradt Jugoszlávia—Szlávia (Szarajevó) téli serlegdöntőt, Novivrbáson ma a Dulcisz a borovói Bata csapatát látja vendégül. A külföldet járó magyar csapatok közül a Ferencváros Ankarában, a Hungaria Szalonikiben játszik, mindkettő ellenfele a helyi válogatottnak lesz.

Kisorsolták a magyar NB tavaszi fordulóját, egyben leszögezték a magyar válogatottnak tavaszi mérkőzéseit. Március 31-én a magyar csapat Budapesten Svájjal és Pozsonyban Szlovákiával mérkőzik, április 21-én Prágában a Cseh-morva Védnökséggel, május 5-én pedig Budapesten Bécs csapatával.

Brüll Alfréd, az MTK elnöke és mecénása, hosszabb nyilatkozatot adott a budapesti Sporthirlapnak. Brüll szerint a világ legjobb futballcsapata, amelyet valaha is látott játszani, a Sunderland volt, amely a világháború előtt 9:0-ra verte Budapesten az FTC-t. Minden idők legjobb futballistája, Brüll szerint Orth György volt, akinek minden futballista csak az inasa lehetne.

KÖZGAZDASÁG

A magyarországi sertéshizlalás rendkívüli gondjai

A magyar külkereskedelem és a lengyel protektorátus — Nagy-Budapest pénzügyi alapjai

— Magyarországi gazdasági level —

(Budapest, január 6.) — Az 1935. évi, valamint az azt követő három év magyarországi kukoricatermésének évi átlaga 26—27 millió mázsa volt, amelynek következtében a sertésenyésztés régen nem látott hatalmas fejlődésnek indult. Az 1939. évi kukoricatermés azonban a fenti átlagnál alumaradt. Alig érte el a 20 millió mázsát. Így az ország sertésállományának fenntartására és hizlalására ez a kukoricamennyiség csak úgy lesz elegendő, ha ahhoz búzát és rozsot vegyithetnek. Külföldről ugyanis a közbejött európai háboru folytán megfelelő kukoricamennyiségeket nem ajánlottak fel, ezért Magyarország a maga kukoricakészletének megfelelő arányokig tudja csak sertésenyésztését fenntartani, ami a sertéshús és melléktermékei iránti fokozott kereslet következtében igen jövedelmező lett. A magyarországi sertésenyésztés az európai háboru következtében nagy változáson ment keresztül. A sertéshizlalók kis, könnyű sertéseket állítottak be és a tenyésztés súlypontja

a zsirtermelésen van.

Az egyre nyomasztóbb takarmányozási gondok miatt azonban a hizlalás nem fog kedvező eredménnyel zárulni, viszont a nemzetközi piacok, főleg Németország felé a forgalom bizonytalansága és az erős vagonhiány miatt a sertés szállítására — főleg a téli hónapok alatt — gondolni alig lehet. Számítani lehet talán arra, hogy ha a hizlalás nem is lesz jövedelmező, a fokozott hizlalás folytán a fogyasztásra szánt sertések ára emelkedni fog s így a sertésenyésztők az előállítást és a hús árának szilárdulásával pótolhatják azt a hiányt, ami a hizlalás körüli nehézségek folytán éri őket. A kukorica ára előreláthatólag nem változik.

A magyarországi jegyzés ma is magasabb a világparitásnál.

A sertészsírár emelkedésével azonban számítani lehet, mert a zsírexportban, főleg német és olasz vásárlásokra olyan konjunktúra van, amely a drágább kukoricaárakat is elbirja. A magyar árszabályozó bizottság szigorúan ügyel arra, hogy a zsír belföldi jegyzése változatlan maradjon.

★

Az európai háboru kitörése óta Magyarország teljesen elvesztette a lengyel piacot, amely a tavalyi csehszlovákiai események óta egyre komolyabb külkereskedelmi kapcsolatot jelentett, elsősorban a közvetlen magyar—lengyel határ folytán. Amidőn a karvini és az ostrauai bányavidék Lengyelországhoz csatoltatott,

a sziléziai szén és kokszt szinte korlátlan mennyiségben juttott Magyarországra.

A lengyel erdő és fafeldolgozó ipar termelvényeit is egyre inkább exportálták a magyar piacok fe-

lé, ahonnan olajos magvak, gyümölcs, főzelék, különböző villamosági cikkek kerültek Lengyelországba. A német protektorátus alatt álló Lengyelországgal Magyarország ma még nincs közvetlen gazdasági kapcsolata és habár azelőtt a magyar agrártermékek 1/3 része Varsóba ment, a háboru s az azzal járó forgalmi akadályok következtében a leendő lengyel protektorátus részére még kevésbé tud majd Magyarország valamit is szállítani, mint a külkereskedelmi önállóságát teljesen elvesztett cseh—morva protektorátusba. A magyar gyümölcs, bor, főzelék, ipari készárukivitel, melynek az utóbbi években Lengyelország szívesen látott piaca volt, évi 3—4 millió kiesésre számíthat, amit legalább is egyelőre kárpótol az, hogy az ily, elsősorban élelmezésre szánt termelvényeket Németország minden mennyiségben átveszi. Magyarországnak azonban hiányzik a sziléziai szén és kokszt, amit Németország ma nem tud pótolni, mert a szénre a hatalmas hadiiparnak van elsősorban szüksége. Az orosz uralom alá került lengyel országrészbe ugyancsak gyümölcs, bor és főzelék ment, ellenben nyersbőrt, parafint, terpentintolajot hoztak onnan. A két utóbbi cikk hiányát a magyar vegyipar erősen érzi.

Hegedüs Loránt, a nagyevű író

A kisiparosok adóvallomási ivének beadása

A noviszádi állami adóhivatal a következő felhívást bocsájtotta ki: Az állami egyenes adók megváltoztatásáról és kiegészítéséről szóló törvényerejű rendelet (amely a hivatalos lap 1939 december hó 23.-i, 294. számában jelent meg) 13. szakasza alapján, a noviszádi állami adóhivatal felhívja az összes kisiparosokat, akiknek nincsen kettőnél több segédjük, hogy legkésőbb 1940 január végéig jelentésük be alkalmazottaik, segédek számát, illetve üzemgépek erősségét.

Minden olyan kisiparos köteles ezt a vallomást beadni, aki nem alkalmaz más munkasertőt, illetve, aki maga dolgozik, vagy ha csak egy, legfeljebb pedig két segédje van. Az összes többi iparosra az eddigi előírások érvényesek.

A bejelentés teljesen illetékmentes.

Chateau »Fruszkogorac«
Mädsechentraube (feányka)
Szalakasztia (fekete vörös)

FRUSKOGORAC K. D., NOVISZAD

és nemzetgazdász, az utóbbi években sokat foglalkozik Nagy-Budapest kialakulásával. Azon a véleményen van, hogy a mai Kis-Magyarország is elbirná a mai fővárosból és a vele ma már majdnem szoroson összeépített hat városból és tizenhét községből kialakítható, mintegy

1,600.000 lelket számláló Nagy-Budapestet.

Ennek a hatalmas tervnek gyakorlati megvalósítását egyelőre a most dúló európai háboru akadályozta meg, mert az ilyen tudímenzionált városnak közmunkái szinte elviselhetetlen terheket hárítanának a lakosságra. Ez a teher annál súlyosabb, mert a fogyasztási adó alá eső területek korlátait jóval messzebbre kellene kitolni és így az ily cimen eddig bevételezett összegek erősen lecsökkennének. Hegedüs Loránt mégis úgy véli, hogy a tervet nem szabad elejteni, mert a financiai nehézségeket át lehetne hidalni. Nagy-Budapest tervének megvalósítása a perifériákon és a közeli környéken levő telkek értéknövekedését jelentené, amelynek bizonyos hányadát a szükségessé váó közmunkákhoz való hozzájárulás címén igénybe lehetne venni. Ugyanígy számít az illusztris író és közgazdász

a forgalmi adók hatalmas növekedésére,

amely a világhábru befejezése óta a legjelentősebb új adóbevétel. Ugyancsak úgy véli, hogy a házadót az államnak és a városnak országszerte meg kellene feleltetnie s így a városok óriási bevételekhez jutnának. A házadók bevételei nélkül — Hegedüs Loránt állítja — modern városépítészeti és városrendezési politikára gondolni sem lehet.

Milyen cikkek esnek árellenőrzés alá?

Beográdból jelentik: A szociálpolitikai minisztériumban elkészült az árak ellenőrzéséről szóló rendelet tervezete. A rendelet alapján elkészítették azoknak a cikkeknek a jegyzékét is, amelyek ellenőrzés alá kerülnek. Ezek a cikkek a következők:

ÉLELMISZEREK: kenyér, liszt, buza, kukorica, tésztafélék, rizs, bab, borsó, zsír, olaj, friss hús, füstölt hús, konzervek (hús, hal, főzelék és paradicsom), tejtermékek, cukor, kávé és kávépótlékok, tea, fűszerek (bors, paprika, fahéj, vanília) petróleum, gyertya, szappan, fa és szén, széna, zab és korpa.

RUHA ÉS CIPŐ: vászon, szerb vászon, fekete szatén, klot, Oxford (zefir), puplin, női gyapjuszövetek, férfi szövetek (méterenkénti 200 dináros árig), fehérnemű, férfi harisnyák, gyermekharisnyák, női harisnyák, flór és gyapot, férfiruhák kellékei, gyapot szöttesek, cérna, női fehérneműhöz való puplin és batiszt, fehérneműhöz szükséges tenisz és nyomtatott flanel, ruhához használt flanel és parhet, zsebkendők, fejkendők, törülközők, téli tróköalsóruhák, férfi fehérnemű, férfi, női és gyermek konfekció, cipők és bocskorok, kötélárúk, juta és kenderárúk.

ORSZAGOS ÉRTEKEZLET A LEGALACSONYABB MUNKABÉREK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA

Beográdból jelentik: A beográdi munkáskamara január 23.-ra országos konferenciát hívott egybe a legalacsonyabb munkabérek megállapítására. Az értekezletre meghívták az összes munkaadói és alkalmazotti szervezeteket, hogy képviselőik útján ismertessék e kérdésben elfoglalt álláspontjukat.

5 Kérdés:

1. Ki írta le Strogoff Mihály utazását Moszkvától Irkutzkig?
2. Ki volt Hamurabi?
3. Ki volt az a tudós, aki először mutatót rá a magyar-finn rokonságra?
4. Ki volt a modern operett megteremtője?
5. Hány cilinderes egy Rolls-Roys kocsi?

Válasz

reg napi kérdéseinkre

Kérdés: Hogyan hívják az angol királyok londoni palotáját?

Felelet: Buckingham Palace.

Kérdés: Melyik magyar zeneszerző irt operát Karenina Annáról?

Felelet: Hubay Jenő.

Kérdés: Melyik országban van a Mont Blanc?

Felelet: Franciaország és Olaszország határán.

Kérdés: Hogyan nevezzük a papi birtokok világi kézbe való juttatását?

Felelet: Szekularizáció.

Kérdés: Melyik betegséget neveztek a Középkorban fekete halálnak?

Felelet: A pestist.

és a többi CSEMEGE és ASZTALI BORAINKBÓL válaszd ki mindennapi italodat!

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan
Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

44 közlemény

Harmadik rész

A kereskedelmi jog (Trgovacsko pravo)

A kerületi munkásbiztosító is közzétételre az önkormányzat elvén, szervezetét és munkakörét szabályok állapítják meg.

A biztosított tagok gyógykezelését a munkásbiztosító által alkalmazott orvosok végzik.

A munkásbiztosító törvényből kifolyó peres ügyek intézése. Peres ügyekben, amelyek a munkaadó és munkavállaló között a járulék fizetése körül felmerülnek, a kerületi és a központi munkásbiztosító hivatali elnöksége és igazgatósága dönt.

A kerületi munkásbiztosító hivatali határozata ellen, az átvételétől számított 8 napon belül panasszal lehet élni a központi munkásbiztosítóhoz, és a központi határozata ellen ugyanilyen határidőn belül a szociálpolitikai miniszterhez.

A felügyelet. A biztosítások lebonyolítása felett a szociálpolitikai miniszter végzi a felügyeletet, bármikor átvizsgálhatja az intézmény tevékenységét, vagyonállományát és számláit, feloszthatja az önkormányzatokat és a legközelebbi választásokig az igazgatást saját szerveivel véggezheti.

Büntetések. Ha a munkaadó a megállapított határidőn belül nem jelenti be alkalmazottját, köteles a törvényben megállapított egész járulékot megfizetni a munkavállaló belépésétől számított naptól kezdve a bejelentésig, ezenkívül ha a munkavállaló megbetegszik, az összes kezelési költséget viselni és a táppénzt fizetni. Kártérítést kell fizetnie, ha nem jelenti be a munkaviszonyban előállott változásokat. A rendőrhatalóság különféle büntetéseket róhat ki azokra a munkaadókra, akik e törvény ellen vétének.

Főleg a következő mulasztások járnak büntetéssel a munkaadóra:

1. ha nem jelenti be időben az alkalmazott szolgálatbelépését, vagy kilépését,
2. ha nem jelenti be a munkaviszonyban előállott változásokat,
3. ha a munkavállalót a ténylegesnél nagyobb vagy kisebb fizetéssel jelenti be,
4. ha nem fogantatja az előírt elővigyázatossági intézkedéseket,
5. ha a munkavállaló fizetéséből többet von le, mint amennyit a törvény engedélyez,
6. ha nem vezet rendszeres fizetési listákat,
7. ha nem hivat orvost, a munkavállalót ért balesetkor.

Ha a munkaadó munkavezetőt alkalmaz, a munkavezető felelős az esetleges törvényellenes mulasztásokért.

A rendőrhatalóság ítélete ellen az elsőfokú bírósághoz fellebezhet, az ítélet kihirdetésétől számított 8 napon belül.

A MUNKA EGÉSZSÉGÜGYI FELTÉTELE (Higijena rada)

Az egészségügyi rendelkezéseket az ipari, kereskedő és gyáripari üzemeknek be kell tartani, ezeket a »Pravilnik o higijenskim i tehničkim zaštitnim merama u poduzećima« című szabályrendelet tartalmazza. (Szabályrendelet az üzemek egészségügyi és technikai védőintézkedéseiről).

A rendelkezések az alkalmazottak életének és egészségének megvédéséről intézkednek.

A munkahelyiségek meg kell feleljenek az építészet követelményeinek, dulófényben lévő, nedves helyiségek használata tilos.

A munkahelyiségeket tisztán kell tartani, a padlót, a mennyezetet és a falat is évente legalább egyszer be kell meszelni vagy olajozni. Minden műhelyben elegendő számú köpöcsészt kell elhelyezni.

Minden vállalat a foglalkoztatott személyzet részére kellő számú mosdót tartozik felszerelni.

Szellőztetés. A munkahelyiségekben a levegőnek tisztának, a hőmérsékletnek mérsékeltnek kell lennie. E célból természetes szellőzést kell igénybevenni, kéményt, vagy szellőztetésre alkalmas ablakokat stb.

Világítás. A munkahelyiségeknek a napsugarak részére hozzáférhetőnek kell lenniük és elegendő számú ablakkal rendelkezniük. Ha a helyiségeket mesterségesen világítják, a világítótesteket úgy kell elhelyezni, hogy teljes biztonságot nyújtsanak a személyzetnek.

A fűtés. A hőmérsékletnek a munkahelyiségekben mérsékeltnek kell lenni, a helyiségeket fűtő készülékkel kell ellátni. A vaskályhák elé védők helyezendők.

Az egészségügyi berendezés. Azok a vállalatok, melyekben a személyzet élete vagy egészsége veszélynek van kitéve, kötelesek az elsősegély nyújtására szükséges szereket tartani (kötészeket, vércsillapító szert, fertőtlenítő szert stb.)

(Folytatjuk)

Bélyeg

A NOVISZADI FILATELISTA EGYLET KÖZLEMÉNYEI

Az Idel skart

Ismeretes, hogy a posták az utalványok és szelvények levágott és a bélyegekkel bérmentesített részét minden év első napján kilós csomagokban eladják. A csomagok forgalomba jöttével számtalan nagyjértékű (ez nem jelenti azt, hogy filatelisták szempontból is magas értékű, azaz drága) bélyeg és sok külföldi szelvény jön ki. A gyűjtők a macska zsákban és a vérbeli reménységben, hogy ép az ó csomagjuk tartalmazza a »egjobb« és »legértékesebb« bélyegeket, érdeklődnek a skart csomag után. A kereskedők pedig néhány dinárt kereshetnek ily csomagokból olyan gyűjtőktől, akiknek nem jutott belőlük.

Jóllehet a gyűjtők legnagyobb része tudja, hogy a skart csomagok nagy részében alig van külföldi bélyeg és a jugoszláv dolgokból sok jobb érték egyszerűen »eltűnik«, a gyűjtőszövetség mégis ráveszi őket ily csomagok beszerzésére. Beogradban állítólag 730, a noviszádi posta igazgatóság területén 260 kg. került eladásra. A csomag után, mindamellett, hogy főleg gyászkeretes bélyegeket tartalmaztak, komolyabb gyűjtők kevésbé érdeklődtek. A noviszádi postán 86 csomag került kiosztásra a megrendelt csomagokon kívül. A tavalyi tolongáshoz képest, legfeljebb egy csomó spekuláns érdek ödött a csomagok után, abban bizva, hogy busásan keres.

Nem egy klubtagunk kiabándult az első 1/2 kg-os csomagnál. A csomagok anyaga kevert Van bennük gyászkeretes, keret nélküli, Vágneres avagy Vagner nélküli, Jugoszlávija, néhol egy pár porto. Itt ott egy-két Admirális avagy külföldi bélyeg. Hol a java a csomagoknak? Bizonyára nincs és ez évben különös érdekesség bennük és ép a magas ár miatt, nagyon sokan csalódást éreztek. Speciális gyűjtők még örülhetnek a különféle A (51, 100), B (41, 51, 61, 95, 96), B-I (91, 92), C (1, 50), nyomású gyászkeretes különleges- ségeknek. Van közöttük itt ott kettős átnyomású is, de nagyjából vége az idel skart gyűjtői szempontból nagyon győnge.

Mindenesetre felkérjük tagjainkat, hogy a fenti specialitásokat ne áztassák be, hanem jeltassák be klubunknak, avagy dr. Menzelel beográdi gyűjtőnek regisztrálás céljából.

A Jugoszláv Filatelisták Szövetség 1939. évi közgyűlése január hó 21-én lesz Beogradban a kereskedelmi kamara épületében. A már régóta vajudó reorganizálás és a »filatelisták« szakkapcsolatok rendezése szerepel a gyűlés napirendjén. Tekintettel az ügy fontosságára ezúton is kérjük a szövetség egyesületi vezetőseit, hogy minél előbb értesíteni sziveskedjenek bennünket (Društvo Novosadskih Filatelista — Novisad — Vršonov trg 2) kiküldött képviselőikre vonatkozólag. Amennyiben nem lenne külön kiküldöttjük, a képviselői jogot reánk átruházva, szívesen helyettesítjük őket a gyűlésen. Az ügy fontos, az idő rövid!

»Filatelisták« címmel havonként megjelenő bélyegszakkalapot adott ki Bécsben a tudományos filatelia egyesület. Az első számban érdekes cikkek jelentek meg: A bélyeggyűjtő és a deviza előírások; 12 éves európai területi repülőtarifák. A volt osztrák területen a »Bélyegnap« (január 7) megtartásának műsora; az eddig ismert új nyomatok kézikönyve. Lebetűzések általános témák, újdonságok. Alighogy megjelentek az új lengyel-német provizoriumok a német bélyegekre átnyomva, úgy hírlék, újabb provizorium kiadását tervezik. Valószínűleg a lengyel bélyegeket »General Gouver-

nement« és a horogkeresztes sással fogják átnyomni, azonkívül az új érték jelzéssel.

Az új belga tuberkulózis elleni alkalmi bélyegek december elsejével jelentek meg 10+5, 30+5, 40+5, 75+5, 1.— + 25, 1.75 + 25, 2.50 + 2.50, 5.— + 5 fr. értékben. A bélyegek színp. kivételben különféle belga városok képeit ábrázolják.

Uj cseh-morva protektorátus portó-bélyegek jelentek meg 5, 10, 20, 30, 40, 50, 60 h, vörös; 1, 2, 5, 10, 20 K. kék színben. A 10 h. ujságbélyeg G. D. és O. T. átnyomással üzleti nyomtatványok részére külön lett kiadva. Dec. elsején háromszögű 50 h. kék és vörös színű bélyegeket adtak ki abból a célból, hogy az illető küldeményt személyesen kézbesítsék.

Lichtenstein dec. 18-án kiadott 2 és 3 frankos értéke kis ivben a 12 darabonként jelentek meg (4x3). Az iv szegélyen egyszerű ornamentika, felső részén a korona, alsó részén az ivszám látható. Amennyiben az ilyen ivet a blokk-katalógusok jelzik, a blokk-gyűjtőket érdekelni fogja ez.

Svájco az eddigi 10 rappenes lilás színű bélyege lilás barna színben lesz kiadva. December 3-án a »Bélyegnap« alkalmára Bernben külön lebetűzést használtak.

Az új magyar repülő-alap bélyegei 6+6 zöld, 10+10 barna, 20+20 vörös színben megjelentek. A bélyegek kivitele érdekes; a ló téglalap alakú.

Sok bélyeg tisztán spekuáció szüleménye. Így a kubai provizoriumok raketa posta 30 c. zöld, vörös átnyomással. A raketa-posta első kipróbálásakor az első 300 levéllel fel sem emelkedett. A második levelek nélkül felemelkedett, de idő előtt felrobbant. Mindezek dacára két nap alatt a bélyegből több ezer pesóért adtak el.

A Samoa szigetecsoport egy ideig az Egyesült Államok, Németország és Anglia felügyelete alatt voltak. 1899-ben a szigetek nagy részét Németország és Amerika kapták, míg Angliának Tonga szigete egy-két szigettel jutott osztrályszerű. 1920 óta a német szigetek szintén Anglia fennhatósága alá jutottak.

Németországban az alkalmi lebetűzések száma óriási. A mostani »Bélyegnap« alkalmával számtalan nagy város és K. d. f. egyesületnek külön alkalmi postája és lebetűzése volt. Így Bécsben »csak« tizenkétféle lebetűzést használtak.

Franciaországban fel'emelték a portótarifát, hasonlóan New-Seelandban is.

A brazil eucharisztikus kongresszus részére kiadott 400 Reis-es Karmin bélyeget —50 tisztán, —40 pf. lebetűzve a Senf szerint. Hasonlóan jelzi a 400 R. Dia do Soldado = a Katonnap bélyeget, amelyik Caxias generálist ábrázolja.

A szlovák Stefánik sorozatot lepecsételték ugyan szivességből, néhány 100 darabot felhasználtak tévesen a bérmentesítésre is, de tulajdonképpen csak félhivatalos kiadásnak tekinthető. A sorból előjegyzésben csaknem 200.000-et adtak el, utólag még 300.000 sort nyomtattak. Természetes, ily mennyiség még sem kelt el. A visszamaradt sorozatokat megsemmisítették.

A jugoszláv új Péter király bélyegekből már az 1 dinár zöld színű is forgalomban van. A Sunf katalógus értékelése 1.50 —.50, —.25 pf., 4.— din. 1.50, —.75, 6 din. 2.—, 1.25. A Michel katalógus szerint 6.— din. 2.25, —.30, 8.— din. 3.—, 1.—, 12.— din. 1.50, 1.50, 18.— din. 6.—, 2.— márka. Az első értékelés a tiszta, a második értékelés a pecsételt bélyegekre vonatkozik.

Dr. G.

Városi Mozi - Szubotica

Csütörtöktől, január 4-től
JEANETTE MACDONALD
 és **NELSON EDDY**
 első színes filmje a

Szerelmeseik

(SWEET HEARTS)

Az Orgonavirágzás és Vadnyugat lánya című slágerek főszereplőinek színes, zenés, énekes vígjátéka. Káprázatos színek, gyönyörű muzika, pazar kiállítás! Gazdag pótműsor Gondoskodják jegyről elővételeiben!

City Tonkino - Beograd

TERAZIJE 11
 bemutatja a legjobb és legsikerültebb **MAGYARNYELVŰ FILMET**, a

Pusztai királykisasszony!

Szerelmem, dal és csárdás a romantikus magyar pusztán.

Forgalomba hozza: **JUGOSLAVIJA FILM**, Beograd, Béráninova u. 8.

„Ortopäd“ cipőket

minden fájó lábára, a legújabb módszerek szerint garanciával készít
Gál István, Szubotica Žrnjski tér 2

Párisi műstoppoló
„Marić“

Szakadt és molyoktól kirágott ruhaneműt és mindenféle vásznat sioppol
Marić stoppoló Intézete
 Noviszád, Vralvevicsa Djordja 23.

Petrovgrad és környéke ékszer

készítő és javító műhelye
KUHN
 aranyműves, Brig. Rizticsa ul. 2.
 Készít sportjelvényeket, plaketteket és minden egyéb színes munkát

Csokoládé és cukorkagyár

Tulajdonos: **Aleksz G. Stanoje**
 Noviszád, Satecivna u. 7. Alapítva 1910.
 Készíti a legjobb csokoládét és bonbon. Versenyképes árak!
 Telefon 54-94

A Barackpálinka és almaecet

készítési módjait is ismerteti az **A MUNKA** kiadásában **mos megjeleni** (160 oldalas)

Gazdák zsebnaptárja

IX. évfolyama
 Ára postai küldéssel: **12,- dinár**
 Megrendelhető:
A MUNKA kiadóhivatalánál, Szubotica, Park Kralja Petra 9
 A pénz előre beküldendő. A Zsebnaptárt az **A MUNKA** új előfizetői is ingyen kapják **ajándékba**

Bármely ipari vagy kereskedelmi vállalat és üzem, ugyszintén szabad foglalkozások részére is **KÖNYVELESEK LEFEKTETÉSE**t praktikus, bevált módszerek szerint, valamint a legmodernebb **SAJÁT ABC RENDSZERŰ ATIRÓKÖNYVELÉS** (kartoteka) komplett berendezését és begyakorlását vállalja vidéken is **Dr. SZANTÓ ALADÁR** nyug. városi tanácsnok, **NOVISZÁD**, Tanurdszis palota III. 17. — Telefonhívó szám: 20-00.

Kölcsonkönyvtár
 a legjobb könyvekkel. Könyveket veszek, eladok és becserélek
Grünberger Sándor, Szubotica
 Pasiceva u. 14. Gőzfürdő mellett

ha szép és fiatalos arcot akarnak, látogassák meg a legmodernebbül berendezett
„LOTOS“
 kozmetikai intézetet, Noviszád, Tanurdszis palota II. em. Tulajdonos: **K. Szmiljanszil**. Megvizsgálás és tanácsok díjlanul!

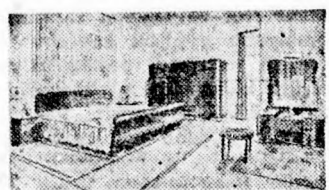
Antikvár Könyvkereskedés
 Noviszád, Pasiceva 21. — Vesz, elad és becserél mindenféle könyveket és más tárgyakat

„MODA“ A jól és olcsón
 divatozóknak szerető
 hölgyek üzlete
 Noviszád, Kralja Petra II. u. 2.
 Külön kézimunka osztály

Bukovenszki Ferenc
 hárfistőr és dalszövegíró, Noviszád, Miletičeva u. 44
 Rendeléseket, javításokat gyorsan és precízen végez. — Olcsó árak!

Figyelem! Figyelem!
 Az újonnan megnyitott
„Antikvárium“
 Noviszád, Pasiceva 21
 vesz, elad és kikölcsönöz a legkedvezőbb feltételek mellett mindféle könyveket, orákat, fényképezőgépeket, porcellántárgyakat és bútorokat

Bútorvásárlók figyelmébe!

Mielőtt bútort vennének, tekintsék meg vételkényszer nélkül dusan felszerelt raktárámat. Biztos, hogy jó csakis nálam vásárolnak!
RITZ IGNÁC bútorüzeme
 SZTARIBECSEJ. Üzlet Kralja Petra 56
 Üzem: Vilsonova 81

Ile de Moléne: Az asszonyok szigete

Párizsból jelentik: ... Ile de Moléne, a férfineküli sziget! ... Nem valami kalandos regény címe ez, nem is romantikus déltengeri filmé... Komoly hívő valószínű bujlik meg a szavak mögött... Ile de Moléne a breton part közelében fekszik, Franciaország Finistère nevű départementjének egy része. Sziklás, kopaszpartu sziget az Atlanti óceánban. Alig néhány méternyire dugja ki fejét a tengerből és fekete kőházait télenyáron, éjjel-nappal úgy veri a szél, mint a kor-
 bács...

szony hordja házról-házra a leveleket... A szélmarta sovány földiken asszonyok dolgoznak... A patikában mosolygószerű apáca méregeti a porokat... A falu vilanytelepének kis
 Diesel-motorját női gépész kezeli...

A házak, hogy jobban védekezzenek a szél rohamai ellen, lelapulnak, lebuynak a földbe... Aki itt be akar lépni egy parasztházba, két-három lépcsőfokot kell mennie lefelé, hogy a szobába érjen. Moléne szigetén halászok laknak, igazi breton halászok, szélmarta ábrázattal, hegyes orral és messzenéző kék szemekkel. Hét-száz lélek lakik a faluban... illetve csak lakott...
 Szeptember másodikán plakátokat ragasztottak ki a mohverte falakra: Mobilisation Générale!... Általános mozgósítás, olvasták Moléne sziget férfiai... és másnapra bekövetkezett a nagy átváltozás...
 A férfiak elutaztak... Kétszázötven férfi szállt fel a bresti hajóra... A falu minden férfia... Moléne szigetén
 minden férfi egészséges és fegyverfogható volt...

A község pékje is bevonult: felesége és két lánya sütik a kenyeret az egész falu számára. A községházán, a maire szobájában szigoruképp öregasszony ül. A háboru tartamára ő vette át bevonult férje munkakörét... Ért hozzá, hiszen huszonöt esztendeje segít a férjének...
 Lenn a tengerparton a homokra huzva hevernek a halászbarkák... Gazdák ott ülnek valahol a Maginot-vonal kazamatáiban... A házak közül három nő jön elő... Magas csizmában, sárga viaszkos vászonzubbonyban és vízmentes halászsapkával a fejükön... Közös erővel nekifeksznek és vizre tolnak egy halászhajót. Egy tiz-tizenkét éves fiu segít nekik, de a be-
 szálláskor
 erélyesen elkergetik...

Aki azután szeptember tizedikén meglátogatta Molénet, kerekre nyithatta a szemét... A kikötőmőlön husz-harminc nő és gyerek várta a hajót... Az utcán postásapkával a fején szőke fiatalasz-

Igen: élni akkor is kell, ha a férfiak harcolni mentek és a breton asszonyok tengerre szállnak, hogy megkeressék a kenyeret... Így él Moléne, a férfineküli sziget. Örök szél edzi keményre a lelkeket is, nemcsak a testet. Az anya keresztet vet és int a két lányának, hogy huzzák meg a vitorlakötelet. A könnyű kis hajó ugrik egyet és nekifut a tengernek...
 Minden ház, minden üzlet tovább dolgozik Molénén, egyetlenegynek a kivételével... A kocsmát, látogatók hiányában, be kellett zárni.

Bálra

a modern vagy styl frizurát készítse Önnek
„Salon Ella“
 Noviszád, Kralja Petra II. ulica 82

ELEGÁNS karácsonyi ajándékot a **SALON** könnyen választhat, ha megtekinti **„Zágorika“** női és férfi íchermű modelljeit. Fűzők, melltarok a legjobb divat szerint készülnek. Mindenben dus választék. **Noviszád, Zseljeznicka 34**

Kávé Tea Cacao Csokoládé

 továbbra is korlátlan mennyiségben kapható a
„KONZUM“
 kávé és tea szaküzletben
 Noviszád, Kralja Petra II 2

Vidékiek találkozóhelye
 Szubotican az Engelbrecht féle étterem. Kötő házikoszt, szolid árak
 Ebéd 8.- vacsora 6.- dinár. Pasiceva ul. 5.

Régi boldog idők megújultak!
„LOVACSKI ROG“
 (Vadászküti) Petrovaradin
 Körény testvérek muzsikája mellett hétfőn és pénteken este **ízletes halvacsora**. Legjobb szerémségi borok.
 Szívesen várja Önt — **USICS ANTON**

KENEDICH KÁROLY
 angol úriszabó
SUBOTICA
 Strossmayerova 11.

Fagázmotor üzemhez
 olcsó tüzfűt szállít bármely állomásra
Ács Andor, Szubotica
 P. Kulyunzsiceva ul. 4

Minden baj feledve!
 Jó kedv biztosítva!
 Elsőrendű dalmát borok, ízletes tengeri halak és a legjobb ételek
 csakis **gostiona**
„Jagnje“ Vugrin Stevan
 Noviszád, Njegoseva u. 22

Truppel Béla
NOVISZÁD
 Dunavska ulica
 Tel. 26-69
 Az ország legnagyobb
HANGSZER ÜZLETE

 Zeneművek - Zongora lerakat -
 „Hohner“ harmonikák vezérlő-
 viselete és lerakata

HIRDETÉSEKET A MÁSNAPI LAPRA DELUTÁN 3 ÓRAIG, SZOMBATON DELI 12 ÓRAIG VESZÜNK FEL. A HIRDETÉSI ADÓ A HIRDETŐT TERHELI.

Apróhirdetések

UGY HETKÖZ NAP, MINT VASARNAP EGY SZÓ 1.- DINÁR. VASTAG BETŰS 2.- DINÁR. A LEGKISEBB APRÓHIRDETÉS ÁRA 12.- DINÁR.

URANIA MOZI, Noviszád

PREMIER

Az idény legnagyobb sláger vígjátéka:
Hurrá! Apa lettem
Helnz Rühmann, Carola Höhn

AZ IDŐ

változik a »NÖVÉNYHARMAT«, a közismert ezerjónó háziszere mindig ugyanolyan jó marad. Vigyázat! Ne fogadjon el utánzatokat. A »Növényharmat« csak zöld üvegekben való. díj Ára mindenütt 12.- dinár. 8239

HAZASSÁG

SZORGALMAS józan ember házasság céljából megismerkedne 45 év körüli, kiseb birtokkal rendelkező nővel. Leveleket kér: N. Gabriel, Post restante, Varsódn. 264

ALLAST KERES

KÖNYVELŐ szerb, magyar, német nyelvismerettel ajánlkozik. Mérleg készítését, könyvek fölfektetését, órák könyvelést vállalja. Ajánlatok küldendők »Universal« jelge alatt a kiadóba. 8475

RŐFÜSKERESKEDŐ segéd és kiskereskedő, szerb, magyar és német nyelvtudással állást keres. Mészáros Fibián, Mol. 215

30 ÉVES szolid fiatal asszony háromhavi ápolónői tanfolyammal elmentne beteg mellé, esetleg a házvezetést is elvállalná. Beszél magyarul és szerbül. Ajánlatokat: »Ápolónő« jelleggel a kiadóhivatal továbbítja.

ELADÓ

ELEGÁNS kombinált szoba, komplett, majdnem új dupla kaucsal eladó. Foto Boulevard, Noviszád, Kralyice Marije 11. 217

A KIALLITÁSON többszörösen arany éremmel kitüntetett rizling boraim házhoz kihordva literenként 5.- dinár. Dr. Paulovics pincészet, Petrovaradin, Jelacsiyeva 16. 8400

KÖZÉPBÁCSKÁBAN jól bevezetett 22 éve fennálló, nagy vevőkörrel rendelkező nagykereskedés, betegség miatt azonnal eladó. Érdeklődők megkeresését a kiadóhivatal továbbítja. Személyes közreműködés mellett elsőrangú tőkebefektetés. 194

INGATLAN VÁSÁRLÓK! Házat, telket, földet vegyenek Noviszád egyik legrégebbi »Ingatlanforgalmi Irodájában«, Zselyeznicska 1. Telefon 21-51 és 40-56. 201

JUTA-ZSÁKOK, utjak, Hessian 17 és 18, valamint korpazsákok Hessian 6 és 10 eladók. Ajánlatokat: »Új zsákok« jelleggel a kiadóhivatal továbbítja. 203

JÓFORGALMU fakeskedés öregség miatt örök áron eladó, esetleg noviszádi bérházért elcserélendő. Bővebbet: Varga Somogyi József közvetítőnél, Temerin. 206

HÁZ ELADÓ. Vojvode Vuka 7 (Detelinara). Érdeklődni: Ivanjikov, Noviszád, Zselyeznicska 38. 250

VILLANYRÁDIO 4+1 kifogástalan állapotban eladó. Vajda, Zselyeznicska u. 32. 231

HALÓSZOBA. Singer varrógép, egy óra és képek eladók. Noviszád, Sumadijszki trg 16. a házmesternél. 206

UJ MODERN KÉTEMELETES HÁZ Noviszád központjában 5 modern lakással, 585.000 dinárért eladó. Jövedelme 11%. — **UJ EMELETES HÁZ** szép helyen, 5 lakással, teljes komforttal, 45.000 dinár hozadékkal, 540.000 dinárért eladó. — **UJ EMELETES HÁZ**, 5 lakással, kocsit bejáratlalt, autógarázs-szal, 300.000 dinárért eladó. — **HÁZ TISZTVISELŐ RÉSZÉRE** 2 szoba, előszoba, konyha, éléskamra, kert a város központjában, 87.000 dinár. Eladja: Mijatovics Sztivan, ingatlanközvetítő irodája, Noviszád, Milleticeva u. 12. Telefon: 23-23. 205

BÁCSKOGRADESTI paprikakalom eladó. Csak személyesen tárgyalok. Pinter J., tulajdonos. 212

ELADÓ egy komplett daráló mely áll: 16 HP Magyar gazdasági fekvő faszívógázmotorból és egy pár 48 colos kőből. Brasnyó Imre, Csurug, Kralyva Alekszandra 44. 214

ZONGORA, rövid, fekete, páncélszerkezetű, jutányos áron eladó. Noviszád, Zselyeznicska u. 11. 221

BÉRHAZ 5 lakással a város szívében 135.000 dinár. — **HÁZ** vendégővel, modern kuglizóval, nagy telek, 190.000 dinár. — **CALAZI HÁZAK** 100-190 ezer dinárig. — **HÁZHELYEK** 10-20.000 dinárig. Kizárólagos megbízott »IMO-BILIA«, ingatlan közvetítő iroda, Noviszád, Katolicska porta. 226

ELADÓ fehér modern gyermekkoscsi. Noviszád, Vasze Pusibrka 8. 245

ELADÓ 30-32 Hoffer 54 colos MÁV. pumpás cséplő komplett szerelvényvel (esetleg külön is). Uri János, Temerin. 237

HÁZ 3 lakással, új és adómentes. havi jövedelme 1200 dinár, ára 160.000 dinár. **HÁZ**, Bérház 10% jövedelemmel eladó. Ára 130.000 dinár. **KÉT-EMELETES HÁZ**, új, adómentes. Ára 300.000 dinár készpénz és kisebb adósság. Havi jövedelme 7200 dinár. — **CALAZI HÁZ** a Pasiceva ucca közelében: 4 szoba és szép kert. Ára 135.000 dinár. **CALAZI HÁZ** a régi buzatér közelében 3 szobás lakással eladó. Ára 120.000 d'nár. — Aki jól és gyorsan akar venni vagy eladni forduljon bizalommal az ismert **BIRO** ingatlanforgalmi irodához, Noviszád. Ilje Ognyanovicsa 18, Tanurdzsics palota mögött. 259

ELADÓ kétpár szívógázmotoros darálómalom, fűszertüzeléssel, négyszobás lakással, 1200 négyzetméterrel a Szrbobráni uton. Balaska István, Szárribesei. 247

ELADÓ kétpár szívógázmotoros darálómalom, fűszertüzeléssel, négyszobás lakással, 1200 négyzetméterrel a Szrbobráni uton. Balaska István, Szárribesei. 247

UJ HÁZ eladó; két szép lakás, kert 50 nemes gyümölcsfával. Noviszád, Szuboticska u. 74. 251

KISEBB új családi ház elköltözés miatt eladó. Noviszád, Veternicska 8. 252

Akácmez

saját pergetésű, garantált tiszta, eladó. K. Kud'ik, Szubotica, Postanska 8. 609

KOMPLETT szódavíz-töltő készülék eladó. Noviszád, Kisfaludijeva 6, Adamovics-telep. 262

KIADÓ

KOCSMA elszámolásra azonnal kiadó. Ripp, Noviszád, Rumenacska 7. 233

JÓFORGALMU vendégő és fűszerüzlet, vasut mellett kiadó. Kovács Katalina Pál, Bácskatopola. 244

FÜSZERÜZLET kiadó. Ugyanott egy büffé is. Noviszád, Kralyva Petra II. 116 szám. 191

KÉT SZOBÁS utcai lakás azonnalra kiadó, Noviszád, Zselyeznicska 75.

CSINOSAN butorozott szoba, új házbán, lehetőleg házaspárnak, külön bejáratlalt, fürdőszoba használatlalt, esetleg teljes ellátással kiadó. Cim a kiadóban. 218

KIADÓ a Telepen, Cirila i Metoda 41/a alatt január 15-től 1 szoba, konyha, spe'z mellékhelyiségekkel és kertihasználatlalt. Érdeklődni Tóthnál, Noviszád, Nyegoseva u. 15. 230

KERESLET

FŐZÉSHEZ értő megbízható mindent keresek. Gyermekkoscsi üzlet, Noviszád, Tanurdzsics-palota. 177

KOMPLETT szódagyárat megvételre keres Bálint Károly, Temerin. 228

KÖNYVELŐT (nőt) szerb, magyar és német nyelvtudással azonnal felvesszünk. Ajánlatokat kér: »Herkules« Indusztrija Dugmadi, Noviszád, Fruskogorszki put 6a, 232

HÁZMESTERNŐT, megbízható, egyedülálló keresek, lakás, kosztért takarítást igénylek. Noviszád, Gajeva 18. Ugyanott különféle butorok eladók olcsón. 234

MEGVÉTELRE keresek 30-35 HP szívógáz motort. Kimerítő ajánlatot ármegejelöléssel kér Kovács Ferenc, fakeskerkedő, Martonos. 223

TÖBB FIATAL kefekötő segédet azonnal felvesz Engelsmann Géza, Szlavonzki Brod. 221

SZABOSEGÉDET, önálló nagymunkást, állandó vegyes munkára felvesszék. Herbatin Kálmán, Bácskatopola. 213

ÜGYES e'arustónót, ki ilyen minőségben már alkalmazva volt, felvesz Veliki Parizski Magazin, Noviszád. 238

MINDENES bejárónót keres január 15-re dr. Bauer József, Noviszád, Kralyva Petra II. 71. sz. 258

SZUBOTICÁN, PETROVGRÁDON és **SZOMBORBAN** iparosok és kereskedők látogatására ügynököket keresünk. Könnyű és kellemes munka Jutaleket azonnal fizetünk. Ajánlatokat »Lümler« jellegre a Reggeli Újság noviszádi kiadóhivatalába kérünk. 255

KOMOLY, esetleg idősebb mindenes leányt keresek kis családnak. Noviszád, Bratya Ribnikara 16. 246

CIPŐFELSŐRÉSZ készítő azonnal munkába léphetnek. Zadruga Apatinskik C'polara, Apatin. 246

JOBE NŐT gyermek mellé keresek azonnalra. Grünberger, Noviszád, Carra Nikolaja 57. III. em. 266

FŐMOLNÁRT keresünk lehetőleg olyat, aki szakiskolát vagy tanfolyamot végzett. Az ajánlatokban kérjük feltüntetni e öbbi munkahelyét, továbbá, hogy józan életű-e és ugy ő, mint felesége békét természetűek. Javaldalmazása 1800-2000 dinár, lakás, világitás, liszt és két sertés tartása. Ajánlatokat »Főmolnár« jellegre a Reggeli Újság noviszádi kiadóhivatalába kérünk. 267

Nagy öröm az, ha a család egészséges "Penta" használata ehhez elegendő!

Kapható gyógyszerházaiban és kereskedéseiben

GENTA ...D. gyógynövény extract ára üvegenként 12 Dinár.

SOK MEGBETEGEDÉS OKA

legtöbbször a gyenge és rendetlen emésztés és ennek következtében a testre nézve ártalmas anyagok gyűlnek össze a szervezetben, amely ezáltal rendes működésében akadályozva van. Azért mindenekelőtt rendes kiürítésről kell gondoskodni. Ily módon a test egészséges és ellenállóképes. E célra nagyon jó szolgálatot tesz a Bahovec-féle »Planinka« tea k'próbált gyógyhatású összetételénél fogva. Már 6 vagy 12 heti gyógyítás után az egész szervezet megjavul különösen azoknál, akik gyenge emésztésben, renyhe bélműködésben és felfúvódásban, szédülésben, főtájásban, álmatlanságban, aranyérben és kövérségben szenvednek. »Planinka« tea minden gyógyszer-tárban kapható 20.- és 12.- dináros árban. Reg. S. br. 29781/35. 7578

GAZDASÁGI KULCSÁR azonnali belépésre fe'vétetik. Fényképpel ellátott bizonyítvány-másolatokat, melyek vissza nem küldetnek, a lap kiadóhivatala továbbítja. 249

ASZTALOSINAST teljes ellátással felvesz Rumi Dániel, Bogojevo. 263

KÜLÖNFÉLE

SULYOK fest, tisztít. Száraz és vegyi tisztítás. Bőrkabátok, bőrbutorok festése minden színben. Olcsó árak. Noviszád, Postanszka 14. 7045

Dr. FILIPON CRÈME a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ara helyben és vidéken 14.- dinár. Apoteka Küchler, Vrsac. 2474

SZLOBODA SANDOR, uri szabó, Noviszád, Luja Bartua 45. Elsőrendű munka, gyönyörű szövetraktár, olcsó árak. 7274

FIAT Wanderer, D.K.W.

gépkocsi képviselet
AUGUST KUTALEK.
Noviszád, Kr. Petra II. 63. Tel. 31-06

ÓCSKAVASAT, fémek, gépeket öntvényeket vesz, elad Jeremics Branimir, Ruszka ucca 37, Noviszád. 8172

MINDEN nyelvű használt könyvet, egész könyvtárakat vásárol J. Papo, antikváriuma, Noviszád. 8269

HA OLC'SÓ és mégis szép frizurát akar, jöjjön Jakubecz Sándorhoz, Noviszád, Vilsonov trg 8, ahol egy vasondolálás 6 dinár, vízondolálás 8 dinár, fejmosás 6 dinár, manikűrözés 6 dinár, villanyondolálás 30 dinár, gőzondolálás 35 dinár. 207

TŰZHELYEK, kályhák legolcsóbban **SZENES** vasúletben **SZUBOTICÁN.**

»HOLLYWOOD« néven új cukrászda nyílt Noviszádon, Boulevard Kralyice Marije 2. sz. alatt, a Matica épületében. Csakis elsőrangú cukrászsütemények. Noviszád lakosságának kedves találkozó helye! 229

VETŐMAG ELŐJEGYZÉS hatvani XI-es zab, hatvani 129-es sörárpa és szegesborsóra már most eszközölhető. Pusztá zobnaticai gazdaság, B. Topo'a, postafiók 17. 248

SZEPLŐT, pattanást hámlást, ortvörbősdést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet **DARUVARI** krém minden szakületben kapható. Háromszarkos nagy doboz 15.-, kis doboz 750 dinár. Postán küldi: **BLUM** gyógyszer-tár, Szubotica.

SI TALPAK — SI BOTOK
IRSAJ
sport és fegyver szaküzletében,
Kr. Petra II. 32. Telefon 23-14

»FRANCISKA« szalonban csináltassa frizuráját, hogy szép és hódító legyen, mint Gál Franciska.
Petrovaradin, Jelačićeva ul. 15

Noviszádon UJONNAN
MEGNYILT
a Tanárzsícs palotában
az
„EXPRESS BÜFFÉ“
ahol orosz, francia és olasz menyecskéket,
TENGERI HALAK, rákok valamint a legjobb
eredeti zsupai borok állandón kaphatók!
Rendeléseket minden alkalomra vállal!
Szíves pártfogást kér: **M. Dunjić**

Hépkerefe, modern képek legnagyobb
választékban, legcsöbber aron kaphatók:
TOTH-ná! Noviszád,
Kralja Petra II. 114

Garanciával vállalok minden he-
gesztő munkát a legmodernebb, spe-
ciális villanyhegesztő gépeimmel.
Turóczy
lakatos, Noviszád, Gajeva 5
(volt Fellegi műhely)

KÉRJEN lombfűrész udonságok
(szerszám és képekről) szíó új katalógust
RADAN ADOLF, Zagreb, Masarykova 13

Bácskai németajku községben ev-
tizedek óta fennálló elsőrendű
vegyeskereskedés
eladó
Biztos, jó megélhetés. Közlebbt:
Peri L., Noviszád, Usztavszka 18. I.

KÉRJEN INGENYES TANULSÁGOS ARJEGYZÉKET
VILÁGHIRŰ HANGSZEREIRŐL
LEGNAGYOBB HAZAI HANGSZERCÉGŐL
SCHNEIDER
KIR. UDVAR SZÁLLÍTÓ
ZAGREB
NIKOLIĆEVA IO

Cserélje ki régi motor- és világitó-
biztosítékait a mi felülmulhatatlan
EMASOR BIZTOSITEKAINKKAL.
Nincs többé rövidzárlat, nincs rövid-
zárlat okozta tűz, gazdaságosság az
áramfogyasztásban. Biztosság a moto-
roknál és megőrzi a motort a kiegészítő.
Rádiókészülékeknek nincs többé zavar,
szelektivitás és más nagy, célszerű és
gazdasági előnyök. Kérje ezen bizto-
sítékokat minden szaküzletben vagy
elárusítóhelyeinken. Kívánatra pros-
pektust küldünk és minden felvilágo-
sítással szolgálunk. Szabadalom száma
13.319. Egyedülálló monopólium. Elő-
állítja és forgalomba hozza Industrija
Tehničk'h proizvoda »EMASOR«,
ZAGREB, Palmotićeva 29/a/ I. em.

A TÁNCNÁL
mindeki figyeli, azért
viseljen szép cipőt.

79
5705-1206
Elegáns és finom kivágott állas
cipőcske, lánchoz és estélyi mu-
lalságra. Minden színben kapható.

149
6805-66106
Kivágott lak cipőcske, magas sa-
rokkal és könnyű talppal. Jól illik
minden estélyi ruhához.

Gato

GARANCIA
mellett vállalom bármilyen nagyteljesítményű **DIESEL**, **SZIVÓGÁZ** és **TEHERAUTÓ MOTOROK** generáljavítását. Átalakítok Diesel- és autómo-
torokat fa és szengáz üzemre. Kompresszoros Diesel-motorokat kompresz-
zor nélküli. 30% **NAGYOBB TELJESÍTMÉNY**, 20% **TÜZELŐANYAG**
MEGTAKARITÁS. Javítok repedt hengerfejeket acél betéttel, törött fő-
tengelyeket gyári methodus szerint. Vállalom bármilyen méretű hengerek
fúrását 100%-os precizitással speciális hengerfúró géppel. Készítek új
főtengelyeket. — Elsőrendű referenciák!
LENDVAY, Diesel gépjavító műhely, Noviszád, Zseljeznicka 85. Tel. 41-91

Tér és ondolás, hajlesztés legújabb
modszere szerint csakis
JOCO és MÁTONAL Noviszád, Boulevard 7

Utazólást, redikult, iratást legolcsóbban
Klopka bóröndönél
Noviszád, Paslicseva 12

Márkás varrógépeket kedvező
részletfizetésre,
kerékpárokat, alkatrészeket, javításokat
juánnyosan
Dudásnál, Szubotica, Jelašićeva 9

Órák, ékszert,
rádiót, szemüveget, kerékpárt, varró-
gépet, esillót, zseblámpát, batériát
legolcsóbban ajánl: 359
KOLLÁR - BAJMOK

Sajatkészítményű **ERNYŐK** nagy választékban.
Ernyők javítása és újra borítása a legpre-
cizebben. Úgyanott hordócsapok kaphatók és
azok javítását végzik. **Özv. Gerber** Izaabáné
Szubotica, B. Szudarevicseva 32. 377

VESZÉK és ELADOK
használt bútorokat. Kivanságra azonnal házhoz
jövök. — **RIPP HINKO**, Piroška ulica 7.

Dicsón, szárazon tiszt. il és fest!

EKSPRES TRIKETILEN
NOVI SAD

A zsidótemp ommal szemben

Figyelem! **MITA**
Cvetlov č
speciális fűszke ájában kapta
a legolcsóbb nemes gyű-
mőcsfakat, szőlővessző-
ket stb. legkedvezőbb
áron. Arjegyzékitalanul
Noviszád, Rumenacka 89

„Golgota“ temetkezési
vállalat
Lenkey Imre és Fla
Olyasz esetekben vállalom temetések
rendezését, a leggyorsabbtól a leg-
diszesebb kivittig, fal dekorálások
vedő átványokkal (a falba nem ve-
rünk szegelt). Nagy választék saját
készítési, a legolcsóbb fakoporsóktól
a legdiszesebbig, valamint minden
árban érc és nehéz tölglya koporsók
Nagy választék szemfedeleken és
minden idevonatkozó cikkekben, sir-
koszorúk nagy választékban, vala-
mint hullaszállítás és exhumálást
a legmersekeitebb árban.
Noviszád, Uszpenzka 12. Tel. 26-90

A TUNDEOROSZAG NYEREMENYEI:

Gyermekecipő talpalást ad
Uri János
a legszebben, legjobban, legolcsóbban
dolgozó urí és női cipész,
NJEMACSKA ULICA 22.

Tetszes szerint, ezüst nyaklánc, mo-
dern ezüst gyűrű vagy modern óralánc
VARGA ÁRPAD
órák ékszerüzletéből
Noviszád, Kr. Alekszandra 22

Reggeli Ujság
Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **André Dezső**
A kiadóhivatal címe: **Elázsek Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
Egy óra 28— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Zsazi svakodneвно - Megjelenik naponta
Post. čekovni račun — Postacsekizsámia:
Beograd, 59 754. Zagreb, 46.692.

A határfák

IRTA: SZALAY LASZLÓ

Van a kiskőrös-akasztó-keceli hármás határon egy határdomb... És van azon a hármás határdombon három nagyon öreg, töredezett águ, ezer sebhelyes, félig élő, félig halott, — óriási tölgyfa...

Ez a három mathuzsálemi koru tölgyfa talán már akkor is megvolt, mikor az Alföldet még tisztára zugó erdők, zizegő nádasok, meg csillogó virágos rétek alkották... Mikor eke nem szántott, magvető nem vetett még, — mikor a domboson, csak a szilaj ménes, a vad gulya és a szelid juh-nyáj legelészett...

A hármás határdomb mellett, óriási, feneketlen ősrét torpad... Délnek meg, sárga homokgát húzódik, melyen ezer meg ezer, a föld színe fölött egy-két-három arasszal lefűrészelt behemóth faóriásnak az itthagytott tönkje busong...

A tönkök, a hajdan kiirtott fák különböző korához és keménységéhez képest, különböző színűek... A legöregebb fák tönkje mézfehér és barnába menő szürkék a többiek... Olyan ez a kiirtott erdő, mint egy ezeréves romváros, — ahol szomorú összevisszaságban, félig a természetlen sivatag-homokba süllyedve hevernek szerteszét a különböző színű, erezett, csonka, márvány- és kötőbök...

Az ősrét — a fák alatt s a domb mellett — maga a kultúrával még igába nem fogott szűz őstermészet...

Nyáron, itt-ott visszanzúdík, elapad... De tavasszal kicsap ismét, mint a tenger, mely az ár-áppallyal lélekzik s visszasöpri mindazt, amit a nyáron elhagyogatott széljel...

Feneketlen az ősrét... A víz, az iszap, a nád, a káka és a szittyó alatt; a tavirózsák, békalencsék s a hinárgyökerek hegyén tul, — két, három, négy arasz vastag terméskőréteg kezdődik, mely az iszap, homok s az elkorhadt növényi alkotórészekből létesült s mindig vastagabb lesz... S ha ezt a terméskőréteget áttörük, ez alatt egy másik szörnyű degesz, sártenger kezdődik, mely fölött a felső ősrét csak penészkéreg a maga zöldjével s mely alant talán özönvíz előtti óriási csodálányokat, sárkány-kigyókat és páncélos férgeket, szörnyeket rejtget mélyében...

Nappal hallgat az ősrét... Alszik... Bégyadtan elnyulva...

A vizibaromfiak ezernyi szárnyas nyája elhúzódik a forrón tűző nap elől a zombékók, kákák, nádak árnyába... Csak a nádveréb füttyörész élesen, vizibogárcák zümmögnek s egy-egy gácsér tör ki hetvenkedő, hangos lármában...

De ha jön az alkony; hűsítő szellő zizegteti a tollbokrétás nádszálat, — megébred az alvó ősrét is és elkezdődik a hangos, mulatságos, vig élet...

Még naplemente előtt jóval, elsőnek szállva érkeznek a különböző éhes gémekek...

Ezek az ősrét síkvizet jelentő vágasáira, kopolyáira jönnek, — halászás végett... Egész nap megbujva kockadoznak, koplálnak valahol a nagy zöldségben, — csak este érkeznek meg lopva, mint a tolvajok, akik tudják, hogy tilosban mászkálnak...

Nem szállnak le azonnal a vizek szélére... Annál ők sokkal gyáváb-

bak... Csak megjönnek, mivel szörnyen éhesek s a három óriási határtölgyre ereszkednek le... Aztán civakodva, vartyogva, vagy bölcs nyugalommal, tollászodva csöndesen, a teljes sötétségre ott várnak...

Nagyon buták lehetnek... Mert én már a fa alatt ülök az őcsémmel — és nem vesznek észre... Igaz, hogy meg se mocanunk...

Elsőnek a bakcsók érkeznek... Ezek a csuf kis gémekek... Csak valamivel nagyobbak tán, mint a varjak és négy-öt-hetes csoportokban szállnak...

A többi gémfajta vagy párosával, vagy egyedül jön... Sose csoportosan... S akad néha egy-egy párja vesztett, züllött golya is a társaságban...

A golya ugyanis mindig páros számu tojást költ és fiókáinak fele him, fele nő... Ha tehát a golya a többjét elveszti, soha sem talál többé párt, ha csak véletlenül özvegy golyára nem lel...

Egymásután érkeznek a szürke, a vörös, a kanalas és a dobos gémekek és a többi, mit tudom én még minő csodálatos és elképesztő madárremek...

A három fa lassan megtelik velök s a gyenge holdvilágnál valami megdöbbenő, őskori csodává lesz...

Sziszegés, visítás, vartyogás; kelepelés és trombitálás a szavuk... Szinte süketítő zajt csapnak, amint türelmetlenül civakodnak egymásközt...

Mikor teljes lesz a sötétség, elkezdnek jobbra-balra leszállodni a síkvizekre...

Egyszer csak megjelenik egy majdnem fekete csodamadár a levegőben, a három tölgyet lassan körül körözve...

Az őcsém fölkapta a puskát, de én lenyomtam a csövet: — Várj még leszáll!...

A következő percben leereszkedik, dörren a puska, a megrémült gé-

mek hihetetlen krakogás, vartyogás, visitozás és trombitálás káoszában menekülnek s a meglőtt madár lassan forogva jön le a levegőből...

Odarohantunk: Afrikai fekete golya...

Mindenkoron nevezetes volt ez a hármás határfa...

Gyülekező betyárok innét indultak zavarost halászni az országos vásárokra, — s egyéb kockázatos utjukra...

Sokaknál állott vonatkozásban, az innét való távozás a megérkezéssel az akasztófa alá, kiknek a holló hasztalan károgtatja a hármás tölgyek töredezett ágáról, hogy — kár!...

Juhászok is ide hajtották össze nyájukat... Persze este... Legkivált, mikor borongó, sötét éjszaka volt... Mert azt tartották a juhászok, hogy az éjszaka legyen fekete, mint a koporsó, — ha már éjszakának hívják...

A messziről idesárguló ácsi, vadkerti, keceli homokokon, a nyáját megállították, rábizta kiki a bojtárjára, — maga meg nyakig subában, maga után huzva az öles gamós botot, ballagott a hármás határfa alá — egy kis eligazodásra...

Más volt akkor a birka is, nem ez a mai... A hosszuszőrű, nagytestű, szarvu, bozontos, fekete körmü, pusztai magyar birka járta... Racka volt a neve és a honfoglaláskor néhai apáink Ázsiából hajtogatták ide... Roppant igénytelen állat volt... Rozs-szalmán telett, nyáron meg beérte tarakkal, vadperjével, meg tippánfüvel is... A hatvanas években, mikor még az angoloknál a seviott divott, aranyával fizették a gyapját...

A juhászok szállingóztak... Egyik a másik után... Aki érkezett, az köhintett, mert nem látott senkit... A felelő köhintés aztán eligazította...

Hatan levének... Hat marcona,

javakorabeli óriás... Az őrdög tudja, a könyvek azt tanítják, hogy az ősmagyarok alacsonyok voltak, de úgy látszik, hogy ez is csak olyan gyűlölködő, német papi krónikás hazudozás, mert én még soha nem láttam mást, csak öles magyar juhászt... A pestmegyei magyar juhászdinasztiák legalább, akik a világ megteremtése óta mindig birkát terelgetnek, mind öles emberek...

— Hoztatok ásót?
— Hoztunk...

Az égen fölbukkanó hold, szörnyüködve nézte a határfák alatt tanakodó juhászokat...

— Nohát... Te Miska, Jóska, meg Pali, — ti huzódtatok ide szemközt, a másik fa alá... Ide láttok-e?

— Oda...
— Látjátok, ahogy a kalapot megemelem?

— Látjuk...
— Hát ahogy a kalapot majd megemelem, — csak rajta... De aztán egyszerre ám az istenfáját!...

Egyszer csak kiválik a sötétből három emberalak... Három betyár... Köhécselés, — szembekerülnek...

— Adj Isten!...
— Adj Isten!...

— Hát itt vagyunk, — mi kéne, ha vána? — mondja hetykén az egyik betyár...

Jobbkezükben a karabély, a bal-karra fektetve, megtöltve, a kakas fölhuzva, az uj a ravaszon...

— Hát csak az kéne, hogy meguntuk a komiszkodástokat, — mondja komolyan az egyik juhász...

— Még hogy! — nevet a betyár...
— Eddig az ugy volt, — mondja tovább a juhász, — hogy az e környékbeli betyár, nem lopott az e környékbeli juhásztól...

— Ottan lopunk, ahol van! — hetvenkedik a betyár...

A hátuk mögött meg, láthatatlanul ott áll a három másik juhász, rettenetes gamós botjára támaszkodva...

— Eddig az ugy volt — folytatta a juhász —, hogy az e környékbeli betyár a máshol szerzett birkát is nekünk hozta, — oszt megvettük tőle jó pénzért...

— Most meg ugy van, hogy tisztára kiraboltok bennünket...
— Ne mondjal — nevet a betyár...

— Hát aztán?...
— Tőlem elhajtottatok már az idén, meg tavaly közel harmincat... A cimboráktól is legalább annyit, ha nem többet...

— Kiszámolhatjátok!...
— Hát most csak arról van szó, véget vettek-e ennek az állapotnak, oszt akartok-e velünk megegyezni!...
— Nem akarunk!...

A három juhász — a hátuk mögött — vállra lendítette a botokat...
— Mert, ha nem akartok, — ugy is jól van...
— Aki birja, az marja! — kacagott a betyár...

— Helyes! — s a juhász a süvegéhez emelte a kezét...

A három juhász erre előre ugrott s a három rettenetes kampós bot lecsapott, mint az istennyila...

Valami reccsent, roppant, mint mikor lekváros fazék török össze... Egyéb semmi...

— No elő azokkal az ásókkal... Mindegyik fáhol egy-egy gödröt... Ide jön a Csura, ahon a Göndör, amahon meg a Zsabka... Mer' aki birja, az marja. — ők mondták

Vidám sorok

A KÜLÖNBSEG

— Min dolgozik mostanában, kedves János? — kérdezi egy ismerős a közismert író.
— Rövid történeteket az Esti Krónika című újságnak!
— Igazán? És hogyan jutott hozzá?
— Ó, az nagyon hosszú történet!

VITA A FEDÉLZETEN

— Ne légy soha pesszimista! Valahol a felhők mögött mindig süt a Nap!
— Hogyne, sőt valahol a víz alatt is van mindig szilárd talaj, de magyarázd meg ezt annak, aki a tengerbe esik.

A TÉNYÁLLÁS

A feleség zuzóddásokkal tele, szétszaggatott ruhában jött haza. A férj ijedten tudakolta, mi történt.
— A te vacak kocsid az oka mindennek. Amikor kikerültem egy szembejövő kocsit, beleszaladt egy távirópóznába.
— Te szerencsétlen, tönkretetted a vadonatuji autót, még ki sem volt fizetve — dühöng a férj — persze, most is olyan esztelen módon vezettél, mint máskor, csak most nem volt melletted senki, hogy vigyázzon.
— Nem, nem igaz — csattan fel a feleség —, nem vezettem rosszul a kocsit, a kezemben sem volt a kormánykerék, amikor a baj történt. Ha éppen tudni akarod, hát megmondom, hogy puderoztam az arcomat és közben az az ócska tragacs félreszaladt.

„Három királyok napját, Országunk egy istápját...”

Járjanak újra a „három királyok...”

...Harminc év előtti télhó 5-e... A nagyalföldi magyarlakta falvakban elővadt a karácsonyi hó s ragadós sár szürkésege vezette be az ünneputáni, most még szürkébb hétköznapokat... A csörgő ereszek még egyre a karácsonyi ünnepek elmúlt szépségeit siratják... De ott lent, a falu végén a kis darálómalom megkezdte újra egyhangú, szomorú zakatolását; a megszülnhetetlen, mindig visszatérő kenyérharc fájdalmát zokogja újra a mindenségbe.

De ime: ott a messzi uccasarkon tarikásan fehér csoport villan fel, — Nőé fehér galambjal a sárzón felett: a »három királyok«. Bő, fehér ing és gatyá rajtuk a télikabát felett; derekukon és nyakukban színes szallagok, fejükön félméter magas, színes csákok, felül kis keresztel. Az egyik kezében kézi feszület, a másikban persely. A harmadikban pedig ott színesedik a »napkeleti csillag... Színes papírból kerekedett ez, amelyet kisebb szítára erősítettek. Mindezt pedig kinyitható rácsra erősítették...

Aztán bezörgettek minden ház uccal abakán:

— Beengedik-e a »három királyokat?

Ez az elővigyázatosság azért volt fontos, hogy a gazda óiba csukhassa az ebeket, nehogy halálra rémülve megszabdálják a lenge »királyi ruhákat...

Aztán megálltak bent, a meleg szoba közepén és rákezdtek az ősi felköszöntést:

Három királyok napját,
Országunk egy istápját,
Dicsérjük énekekkel,
Vigadozó versekkel.
Szép jel és szép csillag,
Szép napunk támadt.

Hol vagy, zsidók királya,
Mert megjelent csillaga?
Betlehemben találják,
Ur Jézust körülállják.
Szép jel és szép csillag,
Szép napunk támadt.

Királyok ajándékát:
Aranyat, tömjént és mirrhát,
Viszünk a mi Urunknak,
Ártatlan Jézusunknak.
Szép jel és szép csillag,
Szép napunk támadt.

Kérjük a szűz Máriát,
Kérje értünk szent Fiát,
Hogy bennünket megtartson:
Az ellenség ne ártson!
Szép jel és szép csillag,
Szép napunk támadt.

... A visszatérő »Szép jele... szóra a középső »király« mindig előre ugraszott a csillagot... Hogy leste minden gyerek, milyen piros, lázas arccal, csillogó szemekkel a »csodás« pillanatot...

... Az ének végeztével aztán szép »Dicsértessék...-et mondtak, s a másodikk »király« sorba csókra nyújtotta kezikeresztjét a házbelleknek...

... Egy-egy hatos is hullott még fiyenkor a perselybe s a »három királyok« a gyereksereg legőszintébb szomorúságára már slettek is ki a házból, hogy még sok házba elvigyék a mindig égre mutató betlehemi csillagot...

... A kis csemeték az ablakból vágyó szemekkel néztek utánuk és egyre a sarokra lestek, nem fordultak be ismét még egy csapat »három királyok«...

A BÁNATI »HÁROM KIRÁLYOK«

De a »három király«-járásnak ily módja csak Közép-Bácskában szokásos. Bánátban a »három királyok« még inkább királyoknak öltöznek: vállukon a fehér ing fölött szíjjal és ketten oldalukon karddal is járnak. Sőt még az »illetőségük« is fel van üntetve: a »napkeleti király« szintén félméter magas csákjára sárga, a »napnyugati«-é vörös, a »szerecsen«-é pedig fekete! Sőt egyes falvakban az illető királyok arcukat is megfelelő színre mázollják... A »napnyugati« viszi a csillagot.

A szobába lépve először énekelik a fenti »Három királyok napját« kezdetű ének első 2 versszakát. Aztán előlép a »szerecsen király« és szaval:

— Dicsértessék a Jézus Krisztus!
En vagyok az első: a szerecsen király!
En Szerecsenországból jöttem és én hoztam a Jézuskának a legszebb ajándékot: aranyat, tömjént és mirrhát és egy kis göndör báránycsók!

Majd a »napkeleti király« áll elő:
— Dicsértessék a Jézus Krisztus! En vagyok a második: a napkeleti király!
En napkeleti országból jöttem és én hoztam a Jézuskának a legszebb ajándékot: aranyat, tömjént és mirrhát, királyok ajándékát!

Végül a »napnyugati« király lép elő:

— Dicsértessék a Jézus Krisztus! En vagyok a harmadik: a napnyugati király!
En napnyugati országból jöttem és én hoztam a Jézuskának a legszebb ajándékot: aranyat, tömjént és mirrhát. Tiszteljük meg Jézuskát!

E végső szavakra aztán kinyújtotta a csillagot. Ekkor elénekelték a »Három királyok napját« ének második 2 versszakát. Végül még valamely ismert karácsonyi ének zengedezése közben távoztak.

A BAJAI HERÓDES-JÁTEK

Igen érdekes és a többitől merőben eltérő az a Három-királyok-napi szokás, amely Baján és környékén meg nemrég is divott.

Ott szintén 3 fehér ingbe és gatyába öltözött fiú járta e napon sorba a házakat.

De ezek nem a 3 napkeleti bölcsét akarták jelképezni, hanem a Jó és Rossz küzdelmét a győzelemért! Egy »jó angyal« képviselte a Jóságot, a »szerecsen« (tulajdonképpen az ördög) és Heródes a Gonoszsgót! Végül is a megváltás eszméjének megfelelően a Jóság diadalmasodik és a gonoszok térdre hullanak a kis Jézus előtt!

Ez a vallásos játék így folyt le: Beállt a házba a 3 fehéruhás gyerek. Az »angyal« fején fehér püspöksüveg arany keresztrel és 3 csillaggal. A süveg csúcán is kis kereszt. Kezében kirugható csillag piros papírból, gombostűvel beleszurkálva a Nap, Hold és csillagok képe és a »G«, »M«, »B« betűk. A »szerecsen« arca korommal feketére festve, félméter magas süvege is fekete, ezen fehér Hold és üstökös képe. A csáko teteje csipkézett, hogy koronát jelképezzen. Kezében fekete kard. »Heródes« fején a hasonló alakú süveg vörösszínű; rajta szintén fehér Hold és üstökös. A kardja vörös. Mindhármuk válláról a csipőg széles, színes szallag fut keresztbe és jobboldalt lefelé.

Beléptekkor mind a hárman így szavalnak:

Három király messze földről
Ideérkeztek.
Gáspár, Menyhért és Boldizsár
Kérdezősködtek.

Aztán eléneklik a »Három királyok napját« 2-ik versszakát:

Hol vagy zsidók királya stb.

Majd a »szerecsen király« szavalja:

Ki vagyok, mi vagyok?
Szerecsen király vagyok!
Ne csodáljátok,
Hogy ilyen fekete vagyok!
Mert én messze utról,
Napkeletről jöttem,
Napnak sugarától
Igy megfeketedtem.
Feketeországban születtem!

Aztán elénekelték a »Három királyok napját« 4-ik versszakát:

Kérjük a szűz Máriát stb.

E legutolsó sorra az angyal a keresztbetett kardok alatt fellökte a csillagot és ide-oda csóvágatta, mintha szét akarná választani azokat. Erre mind a két küzdő fél letérdelt, de még mindig keresztbe tartotta kardját és énekeltek a »Három királyok napját« 3-ik versszakát:

Királyok ajándékát, stb.

Ez utolsó szavakra az »angyal« ismét a kardok alá bocsátotta csillagát és jobbra-balra himbálva, szét akarta azokat választani. Ezek most már lebecsülték kardjukat, felkelnek, meghajolnak egymásnak és köszöntik egymást és a házbelleket:

— Dicsértessék a Jézus Krisztus!

... No, de hát a magyar nemesen derűs lelkű, vigkedélyű nép, így e komoly jelenet sem történhet anélkül, hogy ártatlan mókába fel ne oldódjék. Azért az »angyal« még hozzáteszi:

— Csörgetik a tárcát, pénzt akarnak adni! Adják hát már ide azt a pár garast, mert máshol is várnak jó mézesborral!

Mikor azt is megkapják, megköszönik és a »Csordapásztorok« ismert dalmára, frissen énekelve elvonulnak:

Isten áldja meg
E háznak gazdáját,
Ókrét, szamarát
És a legszebb lányát!

Népünknek a fenkölt eszmék iránti fogékony lelke már kereszténysége legelőjén: a középkorban is nagy fényrel és áhitattal ünnepelte meg a legfenköltebb sziv világra jövetelét: Krisztus születését. Az ünnepség gerince magának a szent eseménynek előadása volt; ezt díszítették aztán fel zenével, énekekkel, tarka jelenetekkel. Misztériumnak nevezte ezt a középkor nyelve s szent tartalma miatt először főleg egyházi személyek adták elő és pedig a szentegyházban.

Azonban idők folyamán mind több világiak, sőt tréfás elem ragadt rájuk,

Azután »Heródes« szavalja:

Ki vagyok, mi vagyok?
Heródes király vagyok!
Ne csodáljátok,
Hogy ily vörös vagyok!
Mert én háromszázhatvanöt
Kisdedet megölttem,
És azok véreben
Meg is hemperegtem!

Ismét a »szerecsen király«:

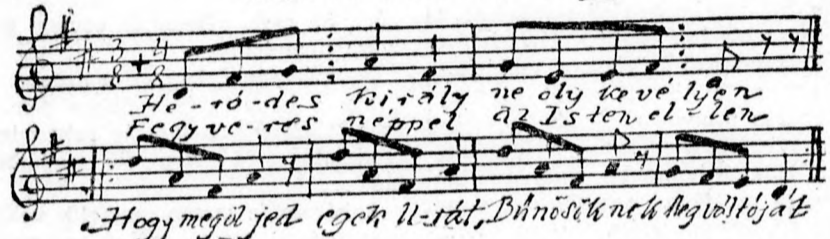
Te Heródes király,
Mikor háromszázhatvanöt
Kisdedet megöltél,
És azok véreben
Igy megvörösdöttél?

Közben valahányszor elkezdte valamelyik mondókáját, mindig összeverték kardjukat és aztán szavalatuk alatt úgy is tartották keresztbe téve, egymással farkasszemet nézve. Az »angyal« kissé hátrább állt.

A kardok továbbra is keresztben állottak, amikor aztán így énekeltek:

Heródes király, ne oly kevélyen
Fegyveres néppel az Isten ellen,
Hogy megöljed egék Urát
Bűnösöknek Megváltóját.

Heródes király...

Aztán elénekelték a »Három királyok napját« 4-ik versszakát:

Kérjük a szűz Máriát stb.

E legutolsó sorra az angyal a keresztbetett kardok alatt fellökte a csillagot és ide-oda csóvágatta, mintha szét akarná választani azokat. Erre mind a két küzdő fél letérdelt, de még mindig keresztbe tartotta kardját és énekeltek a »Három királyok napját« 3-ik versszakát:

Királyok ajándékát, stb.

Ez utolsó szavakra az »angyal« ismét a kardok alá bocsátotta csillagát és jobbra-balra himbálva, szét akarta azokat választani. Ezek most már lebecsülték kardjukat, felkelnek, meghajolnak egymásnak és köszöntik egymást és a házbelleket:

— Dicsértessék a Jézus Krisztus!

... No, de hát a magyar nemesen derűs lelkű, vigkedélyű nép, így e komoly jelenet sem történhet anélkül, hogy ártatlan mókába fel ne oldódjék. Azért az »angyal« még hozzáteszi:

— Csörgetik a tárcát, pénzt akarnak adni! Adják hát már ide azt a pár garast, mert máshol is várnak jó mézesborral!

Mikor azt is megkapják, megköszönik és a »Csordapásztorok« ismert dalmára, frissen énekelve elvonulnak:

Isten áldja meg
E háznak gazdáját,
Ókrét, szamarát
És a legszebb lányát!

Népünknek a fenkölt eszmék iránti fogékony lelke már kereszténysége legelőjén: a középkorban is nagy fényrel és áhitattal ünnepelte meg a legfenköltebb sziv világra jövetelét: Krisztus születését. Az ünnepség gerince magának a szent eseménynek előadása volt; ezt díszítették aztán fel zenével, énekekkel, tarka jelenetekkel. Misztériumnak nevezte ezt a középkor nyelve s szent tartalma miatt először főleg egyházi személyek adták elő és pedig a szentegyházban.

Azonban idők folyamán mind több világiak, sőt tréfás elem ragadt rájuk,

így a szent helyekről mindjobban kiszorultak. A XVI-ik században már csak főleg magánházakban adták elő a karácsonyi jeleneteket; a régi terjedelmes színművekből jóformán csak az énekek maradtak fenn — egészen a jelen század elejéig.

De azóta már nem egy trón omlott össze és nem egy korona hullott a porba, így nem csoda, ha a karácsonyi »három királyok« koronáját is lefújta már sokhelyütt, gyermekeinknek már szintén gondterhes fejről a nagy tél fagyos szele...

De a mi Istenünk még él: örökkévaló Ő és mindenható: semmiből is eget alkotó! Szemünket Őréa függesztve, ölték magukra hát gyermekeink ismét az ősi, turáni gunyát; illesszék fejükre a keresztés süveget és hordozzák végig házról-házra Krisztus biztató, örökkévaló csillagát...

S ott: minden egyes testvér! házban sirjon föl mindnyájuk ajkáról ismét a »Három királyok«-nak ősrégi gyönyörű imádsága, amelynek minden versszaka mindig szent és időszerű volt, de szent és időszerű különösen a mai gondterhes, szomorú napjainkban...

Es hiszem: ennyi könyörgéstől meg fog nyitni az ég.

Bodrogyhy Szabolcs

A világ

legtájékoztatóbb völégényének nevezték el azt a fiatalembert, aki a napokban megjelent a birminghami anyakönyvi hivatalban és aki a hivatalnoknak arra a kérdésére, hogy mi a menyasszony neve, percekig gondolkodott. A boldog völégény tájékoztatlansága kinos feltűnést keltett és a hivatalnokok zavara csak akkor szűnt meg, amikor a fiatalembert végül kinyögte: Lucille. Másnap azután még kinosabb helyzetbe került a szerencsétlen völégény, mert újból el kellett mennie az anyakönyvi hivatalba és új házassági engedélyt kellett kiváltania. Szégyenkezve és dadogva bevallotta, hogy menyasszonyának neve mégsem Lucille, hanem Stella.

A MELLSZOBOR

Írta: ifj. HEGEDŰS SÁNDOR

Egy férfi mellszobrát véste kőfaragó barátom, mikor benyitottam műtermébe. Az állványon állt s onnan kiáltott le reám:

— Foglalj helyet, kérlek, azért beszélgethetünk.

— De nem zavarlak? — kérdeztem.

— Ellenkezőleg. Tudod, van, aki fűtül, mikor dolgozik. Én viszont beszélgetni szeretek, a beszédben van lendület. Bizonyos iram, amit te szavakba öntesz, azt én beleviszem a munkámba.

— Érdekes, erről az oldalról nem ismertelek. De mondd, most kinek a mellszobrát vésed?

— Bővebb felvilágosítást adhatnék, ha azt kérdeznéd: »Kinek a megrendelésére dolgozol? — mert ebben az esetben ez érdekesebb, mint maga a megrendelt mű. Mondhatom, titokzatos, valóságos regényszerű bepillantás az életbe.

— Kérlek, mondd el, igérem, csupa fül leszek!

— Nem olyan egyszerű a dolog. Ugy két héttel ezelőtt beállított hozzáam egy nagyon szép nő és arra kért, hogy nagyon szeretne velem négyeszműködést beszélni. Én kérésének azonnal eleget tettem és bevezettem az irodámba. Mikor betettem magam után az ajtót, minden átmenet nélkül azt kérdezte tőlem: »Uram, tud ön titkot tartani?« Csodálkozva néztem reá s udvariasan feleltem: »Parancsoljon, asszonyom, rendelkezésére állok!«

— Nagyon jól tudom — szölt az idegen nő —, merészség, ha azt kérném öntől, adja becsületszavát, hogy nem árul el soha és nem mondja el senkinek, hogy itt jártam. Higye el nekem, meg kellett tennem ezt a lépést, nyugodt lelkiismeretemre és szívemre hallgattam akkor, mikor eljöttem ide.

— Asszonyom, én titokzatos dolgokhoz nem értek. Kérem, legyen szíves tényeket mondani, mert így nem érthetjük meg egymást.

— Igaza van önnek, én belátom, de...

— Én, hogy könnyítsek a helyzetem és előbbre vigyem a dolgot, szavába vágtam: Mondja meg, sarkőmegrendelésről van-e szó?

— Nem — felelte —, azt már megrendelték.

— Ugy! És ezek után szabad tudnom, mi összefüggés van a megrendelt sarkő s ön között, asszonyom.

— Itt van a titok. Ezért kérem, uram, a becsületszavát.

— Rendben van! De kinek a sarkőméről van szó?

— Járt itt önnél február hetedikén egy özvegyasszony a leányával? S rendelt a férje részére egy sarkövet?

— Igen! Amint látom, ön pontosan van értesülve erről a dologról!

— Nem egészen. Épp azért jöttem ide, hogy engedelmével megnézzem a megrendelt emléket. Vagy a rajzait.

— Oh, ha csak erről van szó, a legnagyobb örömmel állok rendelkezésére. Ennek igazán semmi akadály nincs. Hiszen nemsokára kint fog állni a temetőben és akkor

mindenki által látható lesz. Nem követek el kegyeletsértést, ha mindent megmutatok. — Ezzel eléje tettem a rajzokat.

Végigsiklott rajta tekintete, aztán keserűen felkiáltott:

— Tudtam. Nem, ezt nem lehet az ő emlékére felállítani! Nincs benne semmi, de semmi, ami jellemezné az ő finom lelkét, az ő nagy szívét, azt a nagy szeretetet, amit magából árasztott. Ez a közöny kifejezése, ez az emlékmű. Nem, ezt nem engedem. Ennek az embernek emléket úgy kell megörökíteni, ahogy aranyszíve azt megérdemli.

— Ne haragudjon, asszonyom, az özvegy ezt a sarkövet rendelte s nekem nincs jogom azt megváltoztatni.

— De nekem van. Azon oknál fogva, hogy az özvegy sohasem szeretete, — szerencsétlenné tette, ezért érzem én a jogot arra, hogy megcsináltassam a sarkövet úgy, ahogy az hozzá méltó legyen. Nézze kérem, maga üzletember, magának érdeke az, hogy minél többet keressen.

— Hogyan értem ezt? — kérdeztem.

— A pénz ebben nem számít. Én minden anyagi áldozatot meghozok, hogy az elköltözött sarkőre szép legyen. Tízezer pengő adok az ön rendelkezésére, de ezt sem az özvegynek, sem senki másnak sohasem szabad megtudnia, még azt sem,

hogy én egyáltalán élek, hogy létezem. Tárgyalja le az özvegygel, beszélje rá, vagy mondjon, amit akar, de a sarkőnek legyen az, amelyet én választok. Ennyi az egész. Ez az a titok, amelyre becsületszavát kértem.

Ezzel átadta a pénzt és távozni készült. Ekkor megkérdeztem:

— Bocsásson meg, asszonyom, mielőtt nehéz feladatomhoz hozzákeденék, szabad megtudnom, kihez van szerencsém?

— Nem mondhatom meg. Ez a sarkő két egymásra talált lélek örök titkát fogja takarni. — A nő erre hangos zokogásba tört ki és úgy sirt, hogy alig tudtam megvigasztalni.

Engem annyira meghatott a szerencsétlen asszony határtalan szerelme, hogy az özvegyet rábeszéltem, fogadja el a másik nő által kiválasztott sarkőre. Így jutottam, látod, abba a helyzetbe, hogy kifarragjam ennek az embernek a mellszobrát, akihez az életben oly mély szerelem fűződött, hogy még a síron tulra is elkísérte őt.

Barátom elhallgatott és én hosszasan elgondolkoztam az emberi szív csodálatos erején. Kőfaragó barátom végezetül még ezt mondta:

— Látod, ez csak azt mutatja, hogy az élet néha vetít eléink olyan dolgokat, melyekből azt látjuk, hogy a szerelem erősebb, mint a halál!

A mögtért bárán

Mocskosszáju Tőhetöm Péternek arrul kelt nagy híre Köcskemét istenös városába, hogy rőttenően mocskos szája vót. Mint a neve is mutatja. Ha örült, ha mirgelődött, mindegy vót neki. Miglen aztán a főtisztelendő plébános urban is elfogyott a türelőm és mocskosszáju Tőhetöm Pétert a sekrestyével maga elé citálván, jámbor példázatokban bár, de kögyetlenül megpirongatá.

A jól megérdemelt fejmosás ott ment végebe a parohia csöndes irodájában, ahol mocskosszáju Tőhetöm Péter mellére hervadozott koponyával hallgatta a főtisztelendő ur szömrehányó igéit, mint a lopótök a keztés oldalán. Még sóhajtott hozzá a nagydarab embőr, de olyanokat, hogy egy-egy bűnbánatos fölfőhászkodásra levelezni kezdett a biblia az asztalon és a káromkodó embőrök mögrettetésére szánt idézet átfordult a másik oldalára. Amiből aztán galiba is keletközött, mer a főtisztelendő ur János evangélista helyett Pál apostol leveleiből citált szörnyű kifakadásokat a rossz köröstyények ellen s a rendősebb pogányok vigasztalására. Végül is aztán a főtisztelendő ur János evangélistára nehezédköt rakott — a tajtékpipáját, hogy Tőhetöm Péter el ne fujja

— s végezetül emigyem fejezte be dorgáló szavait:

— Mer a káromló embőrökön Isten se segít. Az Isten ujja van kigyelmeden, Tőhetöm Péter! Mer a napokban kint jártam a határban és láttam, hogy jobbról-balról csudaszép buzatáblákat nevelt az isteni irgalom, csak a kigyelmedé gyatra, alacsony s sovány, mer káromkodik!

Tőhetöm Péter olyat sóhajtott, hogy belelibeggett még a bajusza is. Lehervadt üstökével úgy állt a főtisztelendő p'ebános ur előtt, mint egy szomorufüz eső után.

— No ne busuljon! — szölt megenyhült hangon a jó lelkipásztor. — Most mőnjön szépen haza, szálljon magába és ne emész-tődjön a buzavetés m'att, mer a mögtért bárán kedves az Ur előtt. Ha leszokik a káromkodásról, jóvőre szép buzája lesz. No, áldja mőg az Isten kigyelmedet.

Tőhetöm Péter egyet mozdul, aztán mellére csuklott fővel mögindul az ajtó felé. Ott ráteszi a kezét a kilincsre és megáll. Aztán gondolkodik...

— Főtisztelendő ur!

— Mit óhajt, kedves barátom?

— Csak azt akarom mondani,

hogy a vetőmagot a Vajsztul vőttem, verje ki az a keserves ragya!

Szilárd János

A bőr színének változása

A bőr színe igen gyakran változik pszichikai okokból, idegesség, izgalmak következtében, de nem egyszer következtethetünk a bőr színének változásából különböző szervi megbetegedésekre is. Így pl. fiatal lányoknál a tulfehér, szinte zöldes árnyalatu bőrszín erős vérszegénységet jelent majdnem mindig. A sárga bőrszín gyakori olyankor, mikor az epefesték kerül a bőrbe, de jellemző lehet glomerulo nephelire is, amikor a bőrbe huygysavak rakódnak le. Az arc vörösségének oka az erek bé-nultsága, ami főleg alkoholistáknál fordul elő, míg az arc erős féloldali vörössége vagy sápadtsága neuralgiás bántalmakra, a vastagbél vagy máj rendellenes működésére hívja fel a figyelmet. A bőr kékesvörös elszíneződése tüdővérzéseknél fordul elő, míg az égő vörös orcák krónikus köhögőkre jellemzők. (Normális körülmények között is előfordul a bőr kékes színeződése, pl. hideg behatásra, vagy különösen fagyott kéznél és lábánál.)

Bőrszíneződéseket okozhatnak az irhába, vagy a bőr alatti kötőszövetbe jutott idegen anyagok, melyek vagy baleset vagy mérgezés vagy esetleg szándékosan: tetoválás formájában kerülnek a bőrbe. (Pl. ólommérgezésnél, ezüstmérgezésnél, vagy salvarsan szedése után a bőrt elárasztják ezek a fémsók s azt sok esetben barnává, sőt feketévé változtatják.) Hajszálerék sérülése, vagy más külső sérelmek is okozhatnak színváltozást a bőrben.

De ezen idegen festékanyagoktól eltekintve, maga a szervezet is állandóan termeli a festékanyagát: a pigmentet. Ez a pigment-termelés tulajdonképpen nem más, mint a szervezet védekezése a sugárzó energiákkal (különösen a nap ultravioletta sugarai) szemben, amik egyébként veszedelmessé lennének. Ezért köztudomásu, hogy ha valaki le akar barnulni, »napozik«, de nem azért lesz barna, mert a nap »lesüt«, hanem mert a szervezet fokozottan termeli a pigmentet. A bőr pigmentje ellenálló, bizonyos kémiai anyagokban nem oldódik, viszont chrómsavval, hydrogenhyperoxyddal halványíthatjuk.

Ha a bőr pigmenttermelése túl nagy, úgy szeplők, kisebb-nagyobb foltok keletkeznek rajta, ha viszont pigmentáltsága elégtelen, akkor apró fehér foltokat látunk. A pigment teljes hiánya esetén, tehát ha a bőr, a haj szintelen, a szembogár vörös, a szivárványhártya kékes, albinizmusról beszélünk.

Jókay Erzsébet

„Reggeli Újság”

Magyarországi Néplap

Keresztelő

Írta: PADOS PÁL

Ugy kezdődött, hogy a kisbíró végigjárta a falut és bekopogott az esküdtekhez:

— Délután gyűlés lesz a község-házán, gyűjjenek be...

Volt ahol megkérdezték, hogy mi az már megint, amire Kása Vendel csak a vállát vonogatta:

— Én nem igen tudom, de úgy hallottam, hogy a képviselő urról akar a jegyző ur valami uccát elkeresztelni... Hát azért...

Hiába, nincs mit tenni, ha hívják az embert, akkor az az első kötelesség. Az esküdtek hát szépen felvették az ünneplőt, ahogy illik és délután három óra körül beballagtak a község-házára. Lassan tellett a tanácssterem. Halk zsongás uszott a levegőben. Mindenki beszélgetett, ki az időről, ki a termésről, de legtöbbször mégis csak erről a gyűlésről.

Az öreg Barica helyeselt:

— Megérdemli... Igen derék ember... Az én onokám is bevitte a vasúthoz...

Kocsis Vendel rábólintott:

— Nekem is elintézte a rokkantügyemet... Azóta kapom a tizenöt pengőt... Hogy az Isten áldja meg...

Általában mindenki dicsérte a képviselőt, aki úgy akarta meghálálni a bizalmat, amellyel ez a falu megtisztelte, hogy mindenkinek eljárt az ügyes-bajos dolgában. Hát szerették is, azt meg kell hagyni.

— Bizony, derék ember ez — szót közbe Tancsik, a vendéglős, nagyokat szusszanva, — ott van a péliek képviselője, az mikor legyűtt elsőbbségük, hát ígért nekik füt-fát. Meg is választották egyhanguan...

No aztán, azóta se látták többet... Ott lakik a sógorom, aztán kocsmarendély kellett volna neki, gondolta, mégis csak jobb lesz, ha valami ismerőshöz fordul... Fel is utazott a képviselőhöz... Három napig járt utána, amíg megtalálta... Mikor megmondta neki, hogy mi járásban van, hát azt mondta neki a képviselő...

Hogy mit mondott, azt már nem fejezhette be Tancsik, mert kinyitott a tanácssterem ajtaja és belépett a jegyző, segédjegyző, meg a bíró.

Egyszerre elhalkult a zsongás, az esküdtek leültek a helyükre és várták, hogy mi fog következni.

A jegyző, szikár, jól megtermett férfi, végigjártatta szemét a falu tisztviselőin, aztán kemény, magas hangon beszélni kezdett:

— Tekintetes gyűlés, abból a célból hívtam össze magukat, hogy javaslattal éljek... Megemlékezvén szeretett képviselőnk...

Felcsattant az éljenzés.

— ...szeretett képviselőnk érdemeiről — folytatta, amikor ismét csend lett, — megválasztjuk diszpolgárrá és róla községünk egyik uccáját elnevezük...

— Helyes — szót közbe hangosan Barica, de aztán ijedten elhallgatott.

A jegyző körülnézett:

— Van-e valakinek ellenvéleménye...?

Nem, nem volt senkinek. Általában véve, ha a jegyző ur valamit elhatározott, emberemlékezet óta nem tiltakozott ellene senki sem. No, nem is lett volna tanácsos. Sokszor kell az embernek marhalevél, rokkantigazolvány, meg más afféle hi-

vatalos irat. Legjobb csak a békeség...

— Az indítványt tehát egyhangulag elfogadtuk — folytatta a jegyző, — most még csak azt kell eldöntennünk, hogy melyik uccát kereszteljük el szeretett képviselőnk nevével.

Nem tudom — kicsit bizonytalanul elhallgatott — én úgy gondoltam, legjobb lenne, ha a karai utat választanánk...

Hovodzák Dániel jelentkezett:

— Tekintetes gyűlés, avégből szólnék, hogy mégse lesz jó a jegyző ur indítványa, mert ha megtudják a karaiak, nyilván hogy meg fognak haragudni...

Mindenki bólogatott:

— Ez már igaz... A jegyző ur megvakarta a fejét: — Talán akkor a vezsenyi utat... Tancsik állt föl:

— Nem lehet... oda járunk malomba... Ha megharagszanak, még meg is verhetnek bennünket... Egy pillanatig csend lett.

Kocsis Vendel jelentkezett szólásra:

— Én azt javallanám, kereszteljük el Radics közt...

— Hogyne — tiltakozott a segédjegyző, — majd éppen a falu leggazdagabb emberét, az első adófizető polgárt fogjuk megsérteni...

A bíró is felállt, utóvégre, mentse meg a becsületet:

— Izé... talán a patikárus uccát választhatnánk... — Mondjon le — kiáltották huzsan is, — mondjon le...

A bíró gyorsan leült, észébe jutott a választás minden izgalma. hiszen csak három szavazaton mulott hogy ő lett a község bírája és nem Hovodzák. No hiába, még most se ült el az akkor fölkapart gyűlölség. Még most is tovább él, forr, hánytorg a szíveken.

Hovodzák állt föl és tudalékosan mondott ellent az indítványnak:

— Nem tanácsolom, hogy a patikárus urat megbántsuk, hiszen gondoljon csak vissza a község, milyen nehezen találtunk valakit, aki átve-

gye a patikát. A Kles urral nagyon meg vagyunk elégedve. Ha most megbántsuk, lehet, hogy fogja magát, elmegy, ugysis hívják, nagyon Tószegre...

— Ugy van — harsogott a terem Megint a jegyző állt fel:

— Talán a Templom uccát... Be sem fejezhette, mert az esküdtek kórusban kiabálták:

— Hogyne, könnyen beszél, maga református... A jegyző mentegetődzött:

— Én nem bánom, nevezzük el a Sárközy közt...

— Akkor már inkább a Templom uccát — kiabáltak a reformátusok, — mi vagyunk többségben... — Szavazzunk...

— Akkor ne bántsuk egyiket se, hanem keressünk másik uccát... Mindenki helyeselt.

A jegyző körülnézett:

— Van-e valakinek valamilyen indítványa... Halotti csönd lett.

A jegyző kétségbeesetten nézte őket. Hát itt van ni. Kitért a gyűlésről. Bége a szép ötletnek. Nem tudnak egy uccát találni az egész faluban. Pedig már hogy elképzelte magának, ott áll a képviselő előtt, mögötte a kiküldöttek fekete ruhában és ő remegő, elérékenyedett hangon mondhatja el beszédét, amelyben biztosítja a képviselőt további támogatásukról... És most vége, menthetetlenül vége...

De nem, mert mégis jelentkezett valaki, hátul, a legutolsó sorban. Szűcs, a bogárné.

— Én azt tanácsolom — mondta vidáman, — nevezzük el a Petőfi uccát... Az már nem él ugyse, nem fog megharagudni...

Egy pillanatig döbönt csönd lett, aztán kitért az éljenzés és Varga Józka, a főkortes vállára csapott Szűcsnek:

— No ez derék ötlet volt... Ne félj komám, majd lesz rád gondom a következő választásnál... Bíró leszel, annyi szent...

Az indítványt elfogadták.

— Küldök fát a jövő héten, de tessék ma kifizetni — áll elő öcégsége az elutasító feltételekkel. — Felveszem tehát a szorosabb tárgyalás fonalát, hangoztatva, hogy nekem, mint kisebbségnek, szándékomban áll összes igényeit kielégíteni, de előbb ő tanúsítson erszényemmel szemben jóakaratu semlegességet és küldje már fel lakásomra azt a tiz kilő dugát, mielőtt végleg elveszíttem bizalmam belé helyezett támpontjait.

— Hát akkor adjon bont — sóhajta és én örömmel átnyujtom a közeli fizetés reményét magában foglaló emlékiratot. Évek múltán, ha a tartozást nem is tudta behajtani, legalább ez az irat maradjon meg emlékül rólam!

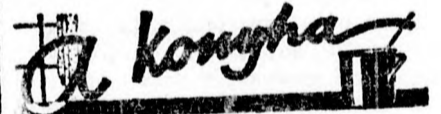
Hogy Sztirmancsáknak közben ugyanez észébe ne jusson, leghelyesebb a tűzrevalót személyesen felvinnem szobámba. Özv. Harcsáné, szül. Pálkás Ottilia, szeretett háziasszonyom ugyan csacsakásan kacarászik, amikor hónom alatt a farakással megérkezem, ám ne törődjünk minden bohósággal. Az a fő, hogy megvan a tűzelőszér.

Harcsánéval ekkor négykézlábra ereszkedünk és etetni kezdjük a kályhát. Elsőbb begyömöszöljük a hasábokat, majd alágyujtunk. A tűz lobogni kezd és a kályha füstöt eriget. Kiszedjük tehát a máglyát és újból megkiséreljük a rágyujtást.

— Tele van korommal a kályha, ez így nem megy — szól a delnő.

Én azonban megyek, mert a szoba is tele van füsttel. Elballagok egy jól fűtött kávéházba, ahonnan csak akkor térek haza, amikor már melegem van az elfogyasztott italoktól. Ez a legdölcsebb téli fűtés, mindenkinek a legforróbban ajánlhatom...

(kinizsi).

RECEPTEK NÉGER PUDDING

10 dkg vaját habosra keverünk 6 tojássárgával és 10 dkg vaniliás cukorral. Adunk még hozzá 10 dkg héjastól őrölt mandulát, 5 dkg mazsolát, 16 dkg reszelt csokoládét és 4 dkg szitált zsemlyemorzsat. Végül könnyedén hozzávegyítjük a 6 tojás kemény habját. A tömeget vajjal kikent és morzsával meghintett puddingformába töltjük és jól lezárva, 1 óra hosszat gőzöljük. A vízből kivéve pár percig lezárva állni hagyjuk, aztán tála borítva, azonnal tálaljuk. Cukrozott tejszinhabot vagy vaniliásodót szolgálunk fel mellé.

PAPRIKÁS TOJÁS

Jó kanál zsirban megfuttatunk kis fej felaprózott vereshagymát, adunk hozzá kiskanányi édes nemes paprikát. Most 2 deci jó tejfelben simára habarunk 2 kávéskanányi grizeslisztet és ezzel feleresztjük a paprikás, hagymás zsirt. Ebbe a mártásba beleteszünk 5 drb keményre főtt tojást, tetszés szerint cikkekre vagy szeletekre vágva és egyszer az egészét együtt felforraljuk. Frissen tálaljuk pároltrizzsel vagy burgonyapürével körítve. Salátát vagy uborkát adunk mellé.

Fűteni kéne...

»Erős éjjeli fagyok.«

Hajjaj. A meteorológia fenti jelentése számomra azt is jelenti, hogy megszapornak gondoljaim. Fűteni kell. A családos ember ilyenkor oda-szól az asszonynak:

— Anyjuk, brr, de fázom. Holnaptól kezdve gerjesszettek meleget kies lakunkban abból a husz mázsa szénből, amelyet még október folyamán hamoztunk fel a hideg legyőzésére.

S a házas embert másnap duruzsoló kályha várja otthon.

Engem hűvösen és duruzs nélkül fogad a kályha.

...Most jut eszembe, hogy ezt a témát már többször megírtam. De ha már belekezdtem, folytatom, mert ismét aktuális lett és egyébként sincs jobb ötletem. A jobb ötleteket ugyanis arra használok fel, hogy szobám északi-sarki lépkörét barátságosabbá tegyem velük. Nehezen megy, mert a meleg előállítására még ma is ama boncolult módon történik, hogy begyujtunk a kályhába.

Elveszem tehát az ősz folyamán összegyűjtött sajtótermékeket és hőt fejleszték. Az újság azonban hamar elfogy. Akkor rárokam a hunyorgó tűzre az ifjú költők lángoló lírájú versesköteteit, hadd lobogjanak Pár gyújtó hatása komoly könyv is akad a sifonérban, melyek vidáman égnek el! Sajnos, nincsen annyi író, ahány bőséges tűzrevalót tudna őszszeizni nekem, ezért abbahagyom a meddő küzdelmet: nálam ma ugysem lesz langyos nyári hangulat. Legfeljebb pernye és korom. Akármennyi lexikont hamvasztok el.

Fűteni pedig kéne, hiszen a cik-kem címe is ezt mondja.

Nincs más hátra, mint lemenni Sztirmancsák Tódor hasáb-, tüzi-, aprófa és szénkereskedő céhez és felvenni vele a diplomáciai kapcsolatot Sztirmancsákkal tárgyalni t. i. roppant nehéz, állandóan lehetetlen követelésel vannak.

— Küldjön fel ma hozzám néhány kiló fát, a jövő héten majd kifizetem — tesszem meg én a kedvező javaslatot.

A REGGELI ÚJSÁG VASÁRNAPI INGYEN MELLÉKLETE — Szerkeszti: DEZSÓ BACSI

Háromkirályok napján

Kivirult a zord, fagyos tél,
Mert Te jöttél, hozzánk jöttél!
Kis viskónkból lett palota,
Nem királyként jössz Te oda
Jézusom, hanem mint testvér

Sziveinkkel egy szív, egy vér.
Öröm minket el sosem hagy,
Isten hozott, a miénk vagy!
Hálánk jele: tömjén, miriba,
Kis virágok úde szirma!

A festményt és rejtvényt megjelölt betűkkel több jutalmat sorolunk ki.

Pessétek bí a képet jelöljétek szerini. A festmény azután kioldják el a Tündérország szerkesztőségbe.

A beküldő neve és címe

TÜNDEORORSZÁG

szívesen szerettem volna autogramokat a Ferencváros játékosaitól, hiszen három napon át együtt voltam velük. Szobotiról, Szentáról és Debelyáról idejében kaptam autogramokat a szerkesztőség utján, küldtünk is mindenhol. A Ferencváros valóban méltóan üdvözölt el a munkásokra, jóváhagyta a gyerekek érdekeit.

Trombitás Gyurika. Korcsolyázni hívsz meg bennünket Hegyessre, mégpedig verses meghívóval. Minthogy azonban nálunk is kemény a tél, a meghívónak inkább tavasszal, vagy nyáron tesszünk eleget. Korcsolyázás helyett majd labdázunk a vasut mellett térségen. Versed imígyen hangzik:

A tél,
Hulldogál a hópehely,
Mily nagy öröm ez nekem.
Szeretek a fehér telet,
Mikor korcsolyázni lehet.
Szeretek én korcsolyázni,
Szánkázni és iringálni
Nagy hegyekről lefelé,
Csuszni, száguldani.
Hulldogál már lassacskán a
Hópehely,
Hol elotvad, hol meg esik
Csendesben.
Aki szeret korcsolyázni,
Szánkózni,
Jöjjön hozzám Kishegyessre
Iringálni...

Tényi Rózsi. Mely szomorúsággal olvason leve edben, hogy Remlinger Mártirának és Erzsikek meglát az édesanyja. Kérlek, fejezd ki nekik őszinte, mély részvételmet.
Polyák Erzsike és Elvira. Örömmel olvason hogy milyen boldogan töltitek a szünidőt, de a engem is elszomorít, hogy Beográban sok lecke adtak fel nektek a szünidőre. Csodálom a dolgozó, mert máshol már rég tudják, hogy a szünidőre csak nagyon kevés, vagy semmi lecke sem szabad feladni. Nem szünidő az, ha a diákoknak még olyankor is parasztszóra kell tanulniok.
Benkő Eszter. Örülök, hogy a szorgalomban bátyád nyomába lépsz. Rejtvenyéd jók, idővel sorra kerülnek.

Kiss Katica és Ionka. A Tündérország olyan kis katonára vagyok a legbüszkébb, aminők ti vagytok. Csak odahaza beszéltek magyarul, mégis olyan gyönyörű magyar levelet írtok, hogy szembet talán még a debreceni gyerekek sem irhatnának. Azért pedig még külön büszke vagyok rátok, hogy példátokkal másoknak is megmutatjátok, hogy az édes anyanyelvet akkor is meg lehet és meg kell tanulni, ha teljesen idegen környezetben él is az ember.

Futó Bősike és Juliska. Major János (Mol), Erdélyi László (Beograd), Vékony Bősike, Zvosec Agata, Szabó Nandika, Siket Laclka, Rózsika, Kátó és Irénke, Martinevics Rózi (Csurgu), Habermüller Fedor, Pálcs István, Paska Bandi és Irénke, Papp Laclka (B. Topola), Göttel Márta, Horváth Irénke (Petrovgrad), Molnár Zsuzsi, Huszár Ildikó és Laclka, Bányal Sanyika és Laclka. Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tündérország táborában. Akik közületek eddig elmulasztottak, írja meg pontos címét és hogy hány esztendővel

Dezsó bácsi postája

Z. Kovács Mihály, Fischer Géza. Azt kérdeitek, hogy töltöttem az ünnepeket, a szünidőt, mit hozott a Jézuska s mit ettem karácsonykor? Én már nem igen várok a Jézuskától ajándékot, mégis keptam szép kézfőgombot és két nyaktendő. Legnagyobb karácsonyi örömöm, hogy amennyire lehettem segíték a Jézuskának az ajándékozásban, s a gyerekek öröme től el boldogsággal. Karácsony este borlevest ettem, s mákos gubát (mákos pomposnak is hívják). Karácsonyi szünidőm küönben is mindössze másfél napig tartott, régen volt az, amikor a diákszünidőt évezhettem úgy mint ti most. Igaz, hogy akkor sem volt elég, mert a szünidő mindig kevés.

Mostanában nézegetem a karácsonyfát, szídom a kislányomat, amiként keszedegeti a cukrot róla. Közben alig várom, hogy kimenjen a szobából, s én is lecsiphessek egykét csokládét, szaloncukrot a karácsonyfáról. Jobbfajta cukor bizony már alig akad rajta, de azért vasárnapig nem szedjük le. Másik kedves szórakozásom, hogy etetem az éneklő madarakat, s ezt a mulatságot néktek is ajánlom. Hosszu spárgára kisdarab szalonmát fűztem, s az udvarban feleakasztottam a fára. Öt perc sem telt bele, már ott termettek a kis cinégek, s elkezdtek eszegetni a finom szalonmát. A verebek majd megpukkadtak meglátásukban, mert becsaptam őket. A veréb ugyanis nem tud megállni a spárgán. Ingó szalonmadarabon, a cinege azonban igen, mert kitűnő tornász. Másnap reggel már vagy tizenöt celinege, meg sármány lakmározott a szalonmán, s ekkor rendszeresítetttem a »második tál ételt« is. Marhafagyut vásároltam a mézszárákban, felolvasztottam, s napraforgómagot, diót, mogyorót, tökmagot tettem bele. Azután az udvaron keményre fagyasztottam a fagyut, feldaraboltam, s spárgára kötve a fára akasztottam. Szörnyen tetszik a koszosoknak, egész nap csipegetnek belőle, s úgy megszelídültek, hogy már a szobánk ablakára is rászállnak.

Aki tehett köztetek etesse az éneklő madarakat. Nagy gyönyörűséget szerez vele önmagának, s jót tesz kis dalosainkkal, mert szegénynek a nagy hóban, hidegben nem juthatnak táplálékhoz.

Raffay Imre. Örülök, hogy a jutalomkönyv olyan boldogá tette nénapodát, hogy még verset is írtál örömdobban:

Kis szívemnek örömet
Hogy elmondjam nektek,
Haj gassátok Pajtikák,
Ezt a kicsi verset.
Csodaszép volt névnapom
És még ráadásul
Nyertem egy meséskönyvet,
A Tündérországutól.
Fel a fejfel kis társak
Nyerhet itt még más is,
Szeressük is Pajtikák,
A jó Dezsó bácsit...

Békics Sanyi. Leveled későn érkezett, ha tudtam volna, hogy olyan nagy Fradi-rajongó vagy,

RÜSTIG ZSIGMOND A BRÉMAI KORMÁNYOS

UJ ROBINSON
A magyar hitvány számára időfoglalás
Dr. Kárpáti Károly

— Mi lesz velünk Rüstig? Sok küzdelembe fog kerülni s ki tudja, megmenhelyük-e életünket?

Védünk kell magunkat, bátran, elszántsán és Istenbe kell vetnünk bizodalomunkat. Igar, mi kevesen vagyunk, ők meg sokan, szinte eszteleneknek látszik szembezállanunk, harcra bocsátkoznunk velük. De ne feledjük, hogy vannak erős pallásdjaink, jó fegyverek, s aztán mi életünkért, szabadságunkért és szerettei családunkért harcoljunk. Lehetetlen, hogy elhagyjon az ég. Most fel a munkárai mindent pillanat drága. Ne találjanak készületlenül. Először is egy pár hordot gördítsünk a pallásdók ajzába, hogy azokra felállva, löhessünk a pallásdók mellől. Ami valamit erő van a házban, mind a pallásdók közé hordjuk, mert kétséget sem szenved, hogy legelőször a lakóházat rabolják ki és rombolják szét. Egy óra alatt sokat helyezhetünk biztonsgba, mert közel van a ház. Másban azután nem szenvedünk hiányt, kis erőfűnkben. Juno sok türelmet hordott szíve s kádunk tele van vízzel, mely elart két hétig. S ha még időnk marad, teknősbékát is foghatunk a konyhára.

— Ne gondoljunk mi most a teknősbékára. Arra legyen gondunk, hogy megmentstük életünket.
— Sőt ellenkezőleg, uram. Azon kell lennünk, hogy az indánusok semmi élémszert ne találjanak itt. Ha időm lesz egy teknősbékát sem hagyok a tóban. Ha nem is eszük meg, hanyatt fekvve hetekig is eléinek ez állatok az árnyékban.

Beszéd közben haza értek, Juno és Vilmos a lóporkezelést rakták össze. Még egy nagy gond nyomta Walter szívét, közölni kellett nevével a szomorú hírt. De Walter asszonyt nem rendítette meg a rossz hír. Már régen megszokta rátkozott e gondolattal s midőn szembe nézett a veszályvel, akaratának nagyságával pótolta neme gyengeségét. Az ő bátorsága és elszántsága bizalmat és erőt öntött a férfiakba is és mindhiányian szaporán fogtak hozzá a védő intézkedések megvalósításához.

NEGYVENHATODIK FEJEZET
A hajdani lakóház mellől szép kilátás nyílt a tengerre ép azon táj felé, ahonnan a vadak raja közeledett. Innen nézték időnként a közönséges indánusokat. Minthogy mindannyian, még

Walter asszony is, megfeszített erővel dolgoztak, egy óra alatt üressé lett a régi lakóház s minden kidöndölhető szüksegletről gondoskodva. Még vagy hét mérföldnyire lehettek ugyan a csónakok a parttól, de követelt irányuk kétségeltelenül tette, hogy egyenesen a szigetnek tartanak.

Azután összejött az egész család, hogy a további teendőkről tanácskozzék. Rüstig úgy vélekedék, hogy még egy órányi idejük van. Sőt — folytatá a beszédet — csaknem bizonyos vagyok benne, hogy a zátonyok és sziklák még tovább tartóztatják fel őket s azért azt hiszem, csak két óra múlva szállhatnak ki a partra. Ezalatt mindent elvégezhetünk, amit csak akarunk. Juno, Vilmos és én teknősbékát fogunk és szállítunk ide. Walter ur megvizsgálja a fegyvereket, megölti őket s előkészíti a táplálékot.

— Megöltöm én a fegyvereket Junoval, — szölt Walter asszony — csak mutassák meg, hogyan kell. Akkor a harc közben készen adhatjuk kezeteikbe a puskákat.
— Ez a gondolat aranyat ér s igazán nagy hasznunkra válik.

Alig telt bele félóra, már hat teknősbékát helyeztek el hús helyre a pallásdók mögé. Walter asszony és Juno beleegyeztek magukat a puskaöltésbe. Azután hordókat gördítettek a pallásdók mellé, fenekükre fordították, deszkákat fektettek rájuk a kéz volt az állvány, amelyről kényelmesen elláthatták a pallásdók feletti s löhettek az ellenségére. Készen állott minden a hosszabb ostrom idejére is. Csak a kecskét nem találták sehol; sorsára bízták s azt hitték, hogy a zj elől az erdőbe menekült.

— Nagyon lélekzett Rüstig s mondta:
— Uram, most rendben vagyunk s ha Isten megsegít, megvédjük magunkat. Mit csinálnak a gyermekek, Walter asszony? Régebben vannak azok is Te, Juno, készíts reggelit, még elég idő lesz hozzá, mert nekünk erőstenünk kell magunkat a küzdelemre.

Aztán reggelire gyűlték össze, melyet csak sebbel-lobbal hánytak magukba, minthogy nem nagyon izlett félműlkben. Forró, ájtatos ima után oszlott szét a kis gyarmat népe, amely fölre vesztelhes felhők toronyulak. Walter asszony megindultan szorítá szívére gyermekét, de azért bátran tartotta magát.

— Ez a várakozás a legkínzóbb, — szölialt meg Walter asszony. — Nem bánom, ha már itt volnának. — Vilmos és Rüstig kint voltak a parton és szemlélték az ellenség mozdulatait. Walter is rászánta magát, hogy kitekint, legálább hírt hozhat feleségének. Ot perc múlva visszatért s azt hozta híriül, hogy a csónakok már az öböl közelében járnak.

(Folytatjuk)

novias Foto kényképre szölv utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Gogdanov testv. (Uzslavszka 15) a Konzun tizet ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Novák János (Safarikova 29) a Penna győztesért ajándékát a szerkesztőségben vegye át. Belcsák Marci, Juli és Párlke (Szilva Bara 36) a Martin Báci ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Bittermann Böszike és Ottóka (Bircsánin 99) a Richter Báci ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Bódy Emma ványt a szerkesztőségben vegyék át. Bodó Emma (Kr. Petra II. 47) a Misica Báci ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegye át. Szalai Annel (T. Hadzsicsa 24) a Prva Jug. kemlona fabrika ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegye át. Tátray Irénke (Mikhejeva 51) a Menhem Báci ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegye át. Geller Ionka és Pistika (Dudarcska 57) a Klippel Báci ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Tóth Juszika (Szlovácska 40) a Bob ein kemlonaút-lat ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegye át. Gabor Tamás részre a Truppel Báci ajándékát postán küldjük el. Stari Vrbazara. Vojbehorzki Hella (Turgenyeva 24) az Iray Báci ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Vásonyi Blanka (Trig Kolara) a Perepa-tics Báci ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegye át. Pálty István (Bibolyzka 15) a Volga cég ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegye át. Balázs Ibolyka (Matijevica 36) a Gite Báci ajándékára szölv utalványt a szerkesztőségben vegye át.

Gyermekek ügyeljetelek, hogy a nyeremény-szelvényt legkésőbb péntek estig vigyétek el, mert különben érvényét veszti.

KERSZTREVÉNY
Közi: Snie Duduska

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20

1. Anna szorgalmas leány.
2. Rudi otthon oltas.
3. A likör Terinek nagyon izlik.
4. Sari meg Gyuri jól tanulnak.

OSZLOPREJTVÉNY
Közi: Zsunyi László

Takarmánytisz
Női név
Rét
Este jön frák
Nem lékel
Leány becsény
Nőnév

A vastagon rajzolt sor egy szomszédos állam.
MEGFEJTÉS
eltérítvények:
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
Oszloprejtvény
Rejtett gyűrűcserepek 1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
A beküldő neve és címe:

Somogyi Ión, Zeuzsi és Terike, Csikos Piroška, Samagyi Iucsa, Sneider Pistuka, Vanyoczi Kató, Fűöp Imre és Jenő, Busch Hilda és Regina, Zsivanov Lepozava és Tomiszáv, Huszár Incike és Laczika, Kampf Anna, Deszó Janika, Gójnics Mire, Gál Ilonka és Ferike, Futó Bózsike, Borsin Szilvia, Németh Margitka, Kovács István, Ocsi és Tibi, Mókus Lali, Szógi Boriska, Ráczi Gizi, Kócsi Rózsika, Trombitás Gyurka, Molnár Zsuzsi, Papp Lacika, Mucsi Ilona, Sztréharvázi Juliska, Weimann Stéfi, Nyírő Ilonka, Fodor Lacika és Terike, Valentényi Juliska és Katica, Bukovcsik Feri, Darvas Matyi, Csáti Bandika, Kirchner Illi, Bartha Tibor, Ripp Margitka, Horváth Irénke, Görresz Mariška, Heiberger Barabá, Ilonka és József, Zoltis Feri, Hegedűs Olga, Bertók Judika, Korom Kató, Tényi Nelli, Pójak Erzsike és Elvira, Cseh Vicuska, Czoczek Imi és Robi, Görresz Mariška, Szőke Illés, Barczal László és Ferike, Selvem Bózsike és Pityu, Pallisko Veronka, Göttel Márta, Bányai Sanyika és Lacika, Czoczek József és Márta, Juhász Erzsébet, Burics Márta és Ágnes, Fehervári Judit, Trifun testvérek, Hadnagy Bózsike, Sárközi Magdolna, Pusztás Mariška, Fülöp Gizike és Ilonka, Borsin Szilvia, Szeged Leonka, Bacsa Lacika és Bózsike, Sche Feri, Pompolá Karola, Metzinger Feri, Weiss Magdolna, Cseh Józsi és Irén, Lázár Jolán, Nagy Miroslav, Sáfány Ferike, Benkó Eszter, Ruck Miklós, Zloh Valéria, Schnell Irén, Ilon és Évi, Huff Mariška, Pásztor Rózsika, Varga Ilonka, Muzsik Pál.

A sorshuzárnál Grete és Szőlősi Józsefnek (G. Vanyicska 8a) kedvezett a szerencse a Wahl-féle dessert cukorkára szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Simon Vili és Margareta (T. Pavlovicsa 18) a Hering Studio fényképre szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Zábó Olga (Primorszka 15) a Mignon cukrászda öt sülteményére szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Barta Miklós címére Sztróbránba az Ifjúság könyv ajándékát postán küldjük el Horváth Irénke Petrovgrad az ottani Papyrus üzlet ajándékára szóó utalványt az ottani szerkesztőségben vegyék át Vastagh Matyi (Dudarszka 45) a Sándor Bácsai ajándékára szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Sztréharvázi Juliska (M. Toplica 13) a Helek Bácsai ajándékára szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Papp Rózsika (C. Mil Metod 55) a Gólyabazár ajándékára szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Cyoni Emil (L. Kozubica 6) a Sotér Bácsai ajándékára szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Fábán Ferike (Szubotica 50) a Párlás árúháza ajándékára szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Klippel Bácsai ajándékára szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Borsin Olga és Balázs Palika (Kr. Petra II. 131) a Klippel Bácsai ajándékára szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Borsin Olga és Balázs Palika (Kr. Petra II. 131) a Klippel Bácsai ajándékára szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Borsin Olga és Balázs Palika (Kr. Petra II. 131) a Klippel Bácsai ajándékára szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át Borsin Olga és Balázs Palika (Kr. Petra II. 131) a Klippel Bácsai ajándékára szóó utalványt a szerkesztőségben vegyék át.

A REJTVÉNYEKET EGESZBEN VAGY RÉSZBEN MEGFEJTETTÉK. SZEP FESTMÉNYT KÜLDTEK BE:

Gyakovics Bátor, Gyurgyi és Mimi, Schinagl Maca és Franci, Krabesz Grete, Szőlősi József, Uri Janika, Vastagh Matyi, Wagner Trudi és Társa, Kocsanda Gizike és Katica, Csobán Gabriella, Szabó Nándika, Geller Ilonka és Pistika, Bogdanov testvérek, Tóth Jusztika, Papp Bózsike, Szieber testvérek, Trabalko Katica, Fábán Ferike, Petec Rózsika, Takács Erzsike, Varga Rózsika, Siben Irénke, Siket Laticsa, Rózsika és Kató, Bálint Olga és Mancika, Mayer Olga és Margitka, Topf Cunci és Grete, Abt Ferike, Czoczek Anli, Leichter Nikca, Máthé Margit, Kopasz Janika, Kopaevich Irmuska, Miglinci Ilonka, Lerch Hildegarde, Bársony Feri, Varga Pistika, Deák Péter, Kuszi testvérek, Zvorcek Ágata, Berg Bózsike és Ibike, Futó Bózsike és Juliska, Védás Márta, Balázs Ilonka, Boróki Klárka, Madeczi Elek, Kreszán Margitka és Vanka, Ilusics Mirjana, Krzsán Juliska, Tényi Rózsika, Molnár Eszti, Toma Márta, Szabados Ferenc, Major János, Erdélyi László, Bálint Ilonka, Tóth Rózsika, Csabrádi Ilonka és Katica, Hauser testvérek, Sári Pistike, Ilonka és Piroška, Ze'cs Ocsi és Kató, Szabó Márta, Varga Kornél, Laci és Miku, Kaurics Magda és Irén, Oravec Herminka és Irénke, Frindik Ottó, Horváth Mariška, Verika és Teduli, Václavik Mihály és Olga, Szimon Margarete és Vili, Pau Angela és Bózsike, Fülöp Katica, Doróthy Kató és Gizi, Böck Laci, Gál Ilonka és Ferike, Freund Józsi és Gyurika, Borsin Olga, Balázs és Palika, Borsin Szilvia, Horváth Ilonka, Barczal Deszó, Jégály Eszike és Jucika, Barczal Pistike, Bányai Sanyika és Laci, Molnár Ilonka, Korom Kató, Farkas Erzsike, Annus és Rózi, Erdel Vilma és Sany, Felovics Marci Julis és Pistike, Bódy Emánus, Horváth Ilonka, Geller Ilonka és Pistike, Gál Sanyika és Ilonka, Jankovics Szlavka, Szücs Ilonka, Mondovics Erzsike, Varga Ilonka, Muzsik Pál, Tényi Nelli, Cseh Vicuska, Polyák Erzsike és Elvira, Zsuzsi László, Trombitás Gyuri, Bezzeg testvérek, Vass Ilona és Ferike, Somogyi Bózsika, Molnár Janika, Fendrik Klárka, Kaszás Olga és Ocsi, Ba'og Juliska, Kusz Irénke és Gyulcsika és Kelemen Rózsika, Weimann Ottó, Bóducska, Kelemen Rózsika, Drenyák Erzsike, Jenel Tereska, Horváth Juliska és Lili, Zebics Olga, Barczal Pistike és Deszó, Albert Rózsika, Svraka Ferike, Simon Vili és Margareta, Vollebovszky Gizella, Bittermann Bózsike és Ottóka, Ilász Mária és Terus, Mészáros Annuska, Pálcs István, Balogh Eszike és Deszóke, Gógós Bózsik, Wagner Laci és Gizi, Paszka Bandi és Irénke, Gazsó Pisti,

A MUMUS
(láték kicsinyeknek)

Szereplők: két gyerek, egy felnőt férfi (Pisti, Jani, Pál). Kellék: egy fekete csuklya-féle (zacskóvászonból), 2 szemüreggel és nagy fülelkel. Szines ceruzák, ólomkatonák, labda, cukor, vonalzó, stb.
Pisti (nagy ügyekezettel rajzol): ... Így, meg így ...

Vessző, vessző, vesszőcske, Készen van a fejecske, Kicsi nyaka, nagy a hasa, Készen van a török basa ...
Ugy-e gyönyörűt rajzoltam? (A közönséghez): Ugy-e nagyon szépen tudok rajzolni? Jani: En sokkal szebbet is tudnék, ha volna ceruzám, szines ceruzám, meg papírom. Add nekem a ceruzádat!
Pisti: Nem adom, mert te rossz fiu vagy és mindent elrontasz. Meg aztán van nekem is otthon szines ceruzád, még papírosod is. Jani: De nekem ez is kell. Ez jobb. Add nekem ... (El akarja venni.)
Jani: Akkor megmondom a Mumusnak, hogy jöjjön és vigye el tőled!
Pisti: Nincs Mumus! Anyuka is megmondta, apuka is, hogy a Mumust csak úgy kitalálták. Ugy-e gyerekek, nincs Mumus! Jani: De van Mumus! Fekete és borzastó csunya, félni kell tőle!
Pisti: Hazudsz! Hazudsz! Ugye gyerekek, nincs Mumus a világon, sose is volt! (Feleletek a közönségből.)
Jani: Ugye gyerekek, hogy van Mumus! (Feleletek.) No, amiről nem akartad nekem adni a ceruzádat, elmegyek a Mumushoz és megmondom neki, hogy vegye el tőled! (Csufolkodva): Beee, beee ... (El.)
Pisti: Nem félek tőle, a Mumustól, mert nincs is Mumus! Ugye gyerekek ... (Rajzol kissé.) No, most a labdával játszom. Csak jó gyerekek engedelkednek játszani a labdával. (Játszik, nagyon mulat vele.) Katonát is kaptam karácsonyra, avval is játszom! Ti mit kaptatok karácsonykor a Jézuskától? (Kikérdezgetések.) En kaptam még egy lovacskát is, ott van a másik szobában. Megmutassam? Jó, elhozom. (El.)

Jani (jön s a gyerekek láttára Mumusnak öltözik. Fekete csuklyát vesz magára. Rémes, huhogó hangon igyeckszik beszélni): Mit vagytok, én vagyok a Mumus, a Mumus. Pisti (jön s meglátja): Jaj, jaj ... Anyuka meg apuka azt mondták, hogy te nem vagy! ...
Jani: De látod, hogy vagyok, most jaj nekem! Ugye, reszketek ti is tőlem, gyerekek? Hu, Huu! (Rémitgeti.)
Pisti: Jaj de félek, mégis félek! Félek! Jaj, ne bánts! Ne egyél meg! Jani: Huuu, Ham! Ham! ... Irgalmazok neked, ha ideadod a ceruzádat, meg a szines ceruzádat ... Huuu!
Pisti (reszketve): Jaj, inkább odaadom, csak ne bánts, ne egyél meg!
Pisti (sirva): Jaj, hát még a labdám is elviszed? Inkább azt is odaadom, csak ne bánts, mert jaj de nagyon félek! (Reszket, vacog.)
Jani: És még az ólomkatonáidat is add ide nekem, mert én katonákat szoktam enni. Az igazi katonáktól se félek, azokat is mind megeszem! Huuu!
Pisti (sirva): Jaj, a szép katonáim! (Reszketve odaadja.)
Jani: És még a kiskocsidat is ... és még ... (folytatja, ami játék csak előadható.) Huuu!
Pisti (sirva): Jaj, már semmi játékom se maradt! Hát semmit se hagy sz nekem? Jaj, legalább ezt (könyörög egyes játékaikat).
Jani: Semmitse hagytok nekem! Örülj, hogy meg nem ettelek! Huuu! Ezt meg ezt most eviszem, a többiért mingyárt visszajövök! (El.)
Pisti (fejét a földön görgetve, hangosan sir):
Pál: Jó estét kedves Pistikém! Hát te mért sírsz?
Pisti: Jaj, hogyne sírnék, Pál bácsi, amikor itt volt a Mumus és minden szép játékomat elvitte. Amit el nem vitt, azért is mingyárt el fog jönni!
Pál: Jaj, be csási vagy, hiszen nincs is Mumus a világon!
Pisti: De ugylátszik, néha mégis van, hiszen itt volt és mindenem elvitte és mingyárt vissza is jön a többiért! Ugye, gyerekek?
Pál: Ugy'átszik, valami rossz fiu megcsalt, azt hazudta, hogy ő a Mumus. De ne félj Pistikém, ha mingyárt visszatér, te csak bujj el ide a sarokba (elbújítja). En meg majd felveszem a te ruhádat. Azt fogja hinni, hogy én vagyok Pistike, majd én aztán igazán nem félek tőle! (Ruhát cserélnék - illetve a fejüket cserélik meg - s Pál a Pisti helyén sir tovább.)
Jani (jön, rémitve): Huuu! Visszajöttem a többi játékokért! Add ide ezt a vonalzózt!
Pál (Sirást utánorva): Jaj, hagyd meg nekem legalább a többi, neked van elég.
Jani: Huuu, semmitsem hagytok! Pál: ... Hátha én inkább jól megveriek és elkergetlek ezzel a vonalzóval!

Firtos úr négy fia

Jani: Ne merd megpróbálni, mert tud meg, hogy nekem nem is fáj az ütési! Hisz én Mumnus vagyok.

Pál: Nem is fáj? Hát akkor ne fájjon neked! (Neki a vonalzóval s vert).

Jani: Jaj, jaj, jaj! (Menekünie, de Pál körben kergeti, vert).

Pál: Ne bánd, ha titek, a Mumnusnak ugyse fáj semmi, a Mumnus erős, a Mumnusnak senkitől se kell félni! Nesze! Nesze! (Pál föl hosszan, földön).

Jani: Jaj, irgalmazz! Jaj, de fáj! Én nem is vagyok Mumnus!

Pál: Hát visszaadsz minden játékot, amit elvettél? (Vert).

Jani: Mind, mind visszaadom, csak ne bánts tovább!

Pál: Bocsanatot is kérsz?

Jani: Bocsanatot kérek! Nem vagyok én Mumnus! Nincs is Mumnus a világon! Én csak Jani vagyok, csak Mumnusnak hazudtam magamról! Ugy-e, gyerekek?

Pál: Hát akkor ki ebből a Mumnus-mas-karaból! Le rólad ezt a Mumnus-parádét! (Kibujtatta, kirázza a Mumnus-díőtletéből). No lám, hiszen te csak a szomszéd Janika vagy! Hol vannak a Pisti színes ceruzái?

Jani: Itt vannak... (Előadja). Ide a többi is... (Jani a többi is előadja. Ruhát visszacsereleli).

Pál: Most pedig tud meg, hogy én nem Pisti vagyok, hanem Pál bácsi! En most elmegek, de az igaz Pisti ittmarad, kéri tőle is bocsanatot és békül ki vele. Es többé ne merjed ijesztetni a kisgyerekeket! (El) Pisti (Nevetgelve): Hát van-e a világon Mumnus?

Jani: Jaj, dehogyan van, dehogyan van! Ugy-e, gyerekek, mindig is mondtam, hogy nincs Mumnus a világon! (Gyerekek vitája). Es most bocssás meg, Pistikém!

Pisti: Megbocsátok! (Összeszólóznak).

Nincs Mumnus! Nincs Mumnus! Csak a rossz fiúk találták ki, hogy ijesztessenek. Gyerekek, mondjátok együtt: Nincs Mumnus. Nincs Mumnus!

Székelvudvarhelytől két napi járóföldre, túl a Székely borvízes völgyén, túl Farkas-lakán s még a táncoskedvű Keeseten is túl emelkedik a Firtos. Csucsán valamikor vár állott, a hatalmas és bölcs Firtos ur vára. A hegy tövében őt falu terül el: Enlaka, Etéd, Martonos, Agyha és Kűsmöd. Nevüket a nép regével magyarázza.

Míg a székelj népet kőborlító hadak dúlása fenyegette, Firtos várur fenn lakott a várban s kemény ellenállással védte országát népet. De elfőlt a napfényes, tartós, boldog béke ideje s Firtos várur megvalósíthatta régi vágyát, hogy lekötözzék a hegy tövébe, egyik falujába, népe közé. Együtt dolgozott velük. Fát teltetett, járt a erdő, földet, felesége pedig szőtt-font a falu asszonyaival. Így éltek boldogan, munkássággal s boldog életet a többi falvak népeinek is, míg négy fiuk fel nem cseperedtek. Szép szál legények lettek, csak virtuskodók, büszkék, uralomravágyók. Egyik, a legnagyobbik, elő is állott egy nap, hogy az őt falu közli apja neki adhatná a falu népe, ha végigmegy a tisz-tára sőtört utcán, a faragott kapuk, torrác-cos házak, bologató gyümölcsfák között.

Firtos ur ránevezte a fiát, hosszan, komolyan. Vajon elég erős, elég okos-e ahhoz, hogy rábizhassa egy egész falu dolgos népé-nek sorsát? Megpróbáltuk. A dombon álló ház tornácáról rámutatott egy falu idefelle-ről házaikat:

Legyen ez tiéd.
Lgy szillett Etéd.
Órít a büszke legény, meg is házaso-dott rögtön s fényes pompával vonult be ki-csi falujába. Megirigyelte a sorsát legifő-sőbb öccse s alig várta, hogy ő is odaállha-son az apja elé:

— Ha bátyám kapott, nem jutna nekem si egy falu?

Összeráncolta a homlokát Firtos ur, fájt neki, hogy a fiai ilyen magukhasznát ke-re-sék. De nem akarta kedvét szegni, hátta ügyesen megállta majd a helyét.

— Neked adom a szomszéd falu, ámbrár meg kell dolgoznod a dízsőségért, mert a fekvése bizony lejtős, martos, marthonos. Bánta is a fiu, fő, hogy az övé lett Mar-tonos. Ő is megházasodott s ugy élt pává-s-kodó, rózsásarcu feleségével, mint egy kis-kerály.

Ezt már a harmadik fiu sem viselte szó nélkül. Követelőző szóval fordult az ap-jához:

— Adj, ha tudsz, nekem is egy falut, Agyhá-nak hívják ma is az ő faluját,

Lakodalma fényében, háziája gazdag-ságban ő sem maradt el két bátyja mögött.

Látta Firtos ur, hogy ez nem jól megy így, de hallgatott, hadd okunjanak a maruk kárán. Mégsem állhatta gem, hogy legalább a negyedik fiát ne intse, mikor az is kikérte a részét:

— Vigyázz, fiam, mert egy ilyen kis fa-lu csak kis-mód-ot, egyszerű életet nyújt. Kűsmöd-be beült a legkisebb fiu, kényes feleségével s bizony ugy élek, ahogy ked-velük tartotta.

De telt-múlt az idő s mind a négy ház-táj felett gyülekeztek a gondok. A magtár kitűrt, az istállóban megőregedett a jószág a gyümölcsfák elférgesedtek s az asszonyok ruhái megfakultak. A falu hiába járták vé-gig a szőlőgát, a nép csak a vállát vonogát-ta, üres csürét, kopár földjét, éhes gyereket mutogatva az adóbeszedőknek.

Összeült a négy fiu tanácskozni s meg-állapodtak abban, hogy őket bizony az apjuk kisémmizte. A természetlen földön épült fa-lakat nekik adta, ő meg magának tartotta a legtakarosabbat, leggazdagabbat. Csak gem kell nézni az ő faluját! Milyen tiszták az utcák, virágosak a kertek, a kapukon gaz-dag faragás és mókás rigmus, a tornácos, kedves házakban szőttesekkel teli székre-nyek. S hát az istállóban nyertő büszke paripák, kővér tehének, a ház megett meg a selymeslevení, zsenye vetemény, a gyümölcs-től roskadozó lombkoronák! A férfiak fehér posztónadrágot viselnek, a lányok himzett kötényt s az asszonyok teke a templom s ros szoknyát. Vasárnap tele a templom s delután a tisztáson táncol citeraszóra a falu apraja-nagyja. Csak a vak nem látja, hogy Firtos várur falujában még az egyszerű gaz-dá is jobban él, mint itt, ebben a négy ág-róliszakadt faluban ők maguk, a nép urai.

Sugtark-bugtark, a kényes, cifra felesé-gek is bizatták őket. Másnap ott álltak mind a négyen az apjuk előtt s kérék, sor-solja ki közöttük az ötödik falut. Ha a töb-bi fiu szegény marad is, legalább egyiküknek legyen várur fiához méltó élete. Firtos ur, meg a felesége pedig vonuljanak vissza a várta, uralkodjanak, dolgoztak már itt a fa-luban eleget.

Firtos várurat előntötte az indulat s már-már lecsapott az asztalra erős öklével, hogy rendet teremtsen követelőző, hálfatlan gyermekek között. De nem azért uralkodott egész életében, hogy magának ne tudjon parancsolni. Arcizma sem rendült s csak any-nyit mondott:

— Jeretek velem! Asszonyaitok is jöj-jenek!

Azán bejárta velük a nagy ház sok-sok-

szobáját. Egyikben szőttek, másikban farag-tak, harmadikban az ezermesterek mester-kedik, a konyhában kenyeret sütöttek, az istállóban csikók nyertettek, kicsi borjúk fehérlettek, a veteményesben gyomláltak az asszonyok, a gyümölcsösben fikat ojtottak a legények. Munkától pezsgett az egész ház-táj. A kiskapun állt a szomszédba s ott is gyu do'gozont, dalolt a kicsi ház, kicsi kert minden lakója, mintha cserébe neki ad-nák a falut. Voltak, akik kosarat fontak, másutt korsót formáltak, vasat kalapáltak. A munka zajától csengett-bongott a falu.

Firtos várur nem magyarázott fiainak, menyének. Okos emberek, székelj aszo-nyok, tudta, hogy megértik. Csak annyit mondott még:

— Ezt a falut nem adom, mert ebben én lakom.

Azóta nevezik a falut Enlakának.

Aki tudni akarja, megértették-e Firtos fiai a szerzámok és a szövőszékek beszédét, járja be Etédet, Agyhát, Martonost, Kűsmö-döt, Virágosak, takarosak, szorgalmasak, egészségesek ezek is, akár Enlaka.

Rejtvények,

játékok, mókák és egyéb humorusok

- Me'ítések a fűndérszáz milibeli számából**
- Befűrejtvények. 1. Pókhaló. 2. Berlekiné. 3. Mennő. 4. Párbej. Bácsrejtvény. Fűgg. 1. Pali. 2. Rozsa. 3. Suta. 4. Ama. A víz. 1. Piroška.
- Tűgálaprejtvény. Boldog új évet.
- Rejtett nevek: 1. Karl. 2. Tamás. 3. Rita. 4. Józsi. 5. Kató.
- Keresztrejtvény. Vízszintes: 1. Moszkva. 6. A só. 7. UINA. 9. Az. 10. Sírba. 12. Ze. 13. A sér. 14. Neil. 16. Káljpa.
- Pérgönges: 1. Mausz. 2. Sani. 3. Zesbaly. 4. Ko. 5. Aszora. 8. Iréna. 11. Híz. 15. El.

A HIBAKERESŐ PÁLYAZAT MEGFELTÉSE

A Tűndérszáz mesésben több szót készsár-va fordítva nyomunk, s a gyermekek feladata, hogy kikeressek a fordítva nyomtatott szavakat. A megfűtött hibákat azután beírják a „Megfűtött szavak” szejvényébe, a szelvényt aláírva beküldik Dező-

LANT ÉS TOLL

A VILÁGIRODALOM REMEKEI

Francia költők verseiből:

Jean Richepin

Richepin (ejtsd: Rispén) 1844-ben született. Kalandos életet élt. Hajósinas, hordár, matróz, színész csavargó volt, de közben verseket írt. Regényei és elbeszélései is jelentek meg, erővel teljes furcsáskodó alkotások de végül is beválasztották az akadémiába. Azt tartják róla, hogy Richepin, Danton és Baudelaire egy személyben. Csupa öserő és lendület.

Köd a tengeren

Tintás ég. Csuf habok. Istentelen ködök.
Hajónkra rátapad a sűrű tenger
És öblöget és szüntelen vizet nyel.
Fönn a siket égben a jelharang köhög.

Nyakig ruha vagyok és ponyva, ám azért
Belém süvölt a fagy, arcomba fu már,
Bebugyolálva állok, mint a buvár,
A sisakom turbán és vászon-rongy a vért.

Mint hogyha tollpihét szivnál, nem levegőt.
Ólom-látcsó simul meredt szemedre,
Az árbóclámpa a magasba lengve,
Mint távoli csillag pislog az éj előtt.

Egyszerre valami bus láрма ér utol,
A hangja tépett s elhal félve, halkal.
Zugj, jelharang. Ki tudja, merre nyargal?
Egy óriási rém árnyéka megsurol.

Hahó, hahó fiu! A jelharang köhög.
Egy kószáló hajó siet előre.
Jó éjt, öreg. Te vagy a hajó őre?
Tintás ég. Csuf habok. Istentelen ködök.

A tűz ünnepe

Ez a tűz ünnepe. A mély vizek felett
Az őrjítő forráság nő nyugodtan,
A nap okádja aranyos habokban,
Mint egy dühös Vezuv s mindent-mindent befed

Halványkéken cikáz a tompa-sárga ég.
A gőzfürdőszerű víz forró üst már.
Hullámain olvadt, folyós ezüst jár.
Ez a tűz ünnepe. A víz tajtékja ég.

A tűz bírokra kel a bus sötéttel.
Hiába lebben a fekete éjjel,
A hab, a szélről verve, néki támad;
És mégse tágit a kevély, pogány nap;
Küzd és a víz tüzes párnája lesz már,
És a legyőzött éj is foszforeszkál.

Tengerészek a temetőben

Ó, boldog az, ki meghal itt
S csalit
Takarja el alant!
Társával a sir mélyiben
Pihen,
S lágyan földi a hant.
Csöndben hever a sírhelyén,
Szegény,
Tündöklő ég alatt.
Barátja, ha szép az idő,
Kijő,
Bucszuk hallgatag.
És a fejfánál ülő
Szülő
Letérdel, könnyet ont;
És csontja a friss könnyűtől
Üdül,
Bár elfedi e domb.

Elmondja nekünk itt a fán
A szám,
Agg, ifju volt-e még?
A szenvedés, a halk-szava
S a bu,
Említi a nevét.
De hogy tépázza azt a kin,
A kin
Győzött a tengerár.
S a mély vizekbe egyedül
Ledül
És nem jut földbe mári
Ah! szemfödője szallaga
Csak a
Zöld és zavart füvek.
S ragadja testük hallgatag
A hab,
Szemük meredt öreg.

Ó, boldog az, ki meghal itt
S csalit
Takarja el alant!
S társával a sir mélyiben
Pihen,
S lágyan földi a hant.

ÉRDEKES A VILÁG

Furcsaságok heti gyűjteménye

Az amerikai közbiztonsági szolgálatnak egyik legfontosabb szerve a magánkézben lévő American District Telegraph című vagyonőrző vállalat, amely ezidőszereint vagy 22 milliárd értékű pénzt és kincseket őriz, mégpedig külön távbeszélő és fényjeles vonalak és saját rendőrsége segítségével. Az ADT igen érdekes és mindenkor a legújabb tudományos eredményekhez mért módszerekkel védi klienseinek érdekeit. A védelmében álló bankok pénztárosai például mindenkor csak a pénz táblák egyik oldalán szolgálatnak ki a feleknek pénzt. Ha ugyanis egy bankrabló felvont pisztollyal arra kényszerítene a pénztárost, hogy adja ki a pénztárban levő pénzt, akkor a pénztáros az ablak középső részén nyújtaná ki nagy remegetve az egész pénzállományát. De ugyanakkor megszólalának az intézet összes vészcsengői s a kapuk automatikusan elzáródnának: a fülkeablak közepén ugyanis láthatatlan infravörös sugárnyaláb halad keresztül s ha ez a sugár csak egy pillanatra is megszakad, nyomban működni kezdenek az összes vészberendezések. A banktrezorok is, amelyeket az ADT véd, hangnagytű mikrofonokkal vannak felszerelve. Amiből nemrégiben ugyanis betévedt egy egér, amelyben mulatságos komplikáció adódott. Az egyik ilyen földalatti safe-ének idején kinyitásban rágicsálni kezdte az egyik fabutort. A hangnagytű mikrofonban persze ez a nesz úgy hangzott, mintha ezer gépfegyver ropogna. Az ADT központjából nyomban kirohant a készülttség, mert azt hitték, hogy egy egész betörőbanda dolgozik a védőszekrények felrobbanásán. Csak nagynehezen buktak rá a »tettesre«, amely a ribilliót okozta.

*

Drottningholm a stockholmiak kedvenc kirándulóhelye. A látványosságok egész sora fogadja ott vasárnaponként a svéd főváros lakosait. Nemrégiben ezeknek a látványosságoknak sora érdekes intézménnyel gyarapodott, amint Európának csupán még néhány helyén — Nápolyban, Montecarlóban és Tihanyban — van. Ez egy halbiológiai intézettel kapcsolatos akvárium, ahol lehetőleg az eredeti vízi viszonyoknak megfelelő környezetben, de természetesen üvegtartályokban, lehet a halak életét megfigyelni. Az intézet vezetője, dr. O. Nybelin tanár, főként a halakat pusztító járványos kórságok kutatásának szentelte magát s rájött, hogy a halakat éppúgy lehet az ilyen betegségek ellen ojtással immunizálni, mint akár az embert, akár az emlős állatokat. Most már rendszeres szérumtermelésre rendezkedett be a drottningholmi intézet s ha valahol Svédországban tömeges halpusztulást jelentenek, máris megjelenik ott az intézet egyik aszisztense és védőojtással menti meg a halak ezreit.

*

Kalifornia egyik gyümölcstermelő központjában, Pomonában most rendeztek egy nagyszabású mezőgazdasági kiállítást, amelyen a »Mís kukoricacímét Alona Leslie kisasszony nyerte el. A kisasszony talán a saját szépségével is díjat nyerhetett volna, ezuttal azonban mint kukoricatermelő jelentkezett s a kukoricapéldány, amellyel benevezett, csakugyan játszva vart össze versenytársait. Ez a ku-

koricaszár ugyanis csakugyan kiválék a maga fajtájából: hetedfél méter magas s így jóval meghaladja a háromezoros embermagasságot. Ez a »rekord« még a hatalmas gyümölcstermeléseiről nevezetes Kaliforniában is feltűnést keltett.

*

Az angol orvosárság főtestületét a skóciai Aberdeenben és azon többek között a fejfájás okairól is értekeztek. Az orvosok megállapították, hogy a gyakori fejfájást nem mindig testi elváltozások okozzák. Megfájdulhat az ember feje, ha megsértődik, ha bánat éri vagy kellemetlen feladatokat kell elvégeznie. Akkor is fejfájás győzthet az embert, ha hangos beszédet, zajt hall, ha ellenszenvet érez mások iránt és végül, ha kellemetlen vendégek érkeznek a házába.

Az angol orvosok arról nem beszéltek, hogy mennyire fájdult meg valakinek a feje, ha szeretett anyósa érkezik meg váratlanul.

*

Henri Caron montreali polgárnak eltört a lába, kórházba szállították, ahol heteken át ápolták. Végül annyira rendbehozták, hogy hazabocsátották. Caron mankóval indult hazafelé, de a kórház kapujában különös balesetet ért. Egy barátja meglátta őt és rákiáltott:

— Halló, Henri, hogy van a lábad?

A szerencsétlen embert a váratlan hang annyira meglejtette, hogy elesett és újra eltört a lábát. Most is kórházban fekszik.

*

Tragikus körülmények között halt meg Emily Flower, az egyik londoni szanatórium betegje. Az asszonyon súlyos műtétet hajtottak végre és operáció közben az egyik segédorvosnak az volt a kötelessége, hogy oxigént adjon a betegnek. Az orvos, eddig még nem állapított okból, más tartályt vett elő. A tartályban olyan gáz volt, amely nevetésingert vált ki az embertől. A szerencsétlen beteg műtét közben nevetőgörcsöt kapott és ezért az operációt abba kellett hagyni. A baleset következtében a páciens néhány óra múlva meghalt.

*

Most érkezett haza európai körútból a Holland-Kelet-Indiához tartozó Deli állam szultánja, akinek 1500 négyzetkilométeres »birodalma« Szumatra szigetén van, a Malakka szoros partján. A szultánság már 68 éve tartozik Hollandia fohatósága alá s így nem csodálatos, hogy bár maga a szultán szigorúan ragaszkodik ősi hagyományaihoz, családtagjai közé mégis beférkőztek az európai divatok, így többek között a »vásárlás« intézménye. Ennek értelmében a szultán minden családtagja izgatottan várja, vajjon minő ajándékokkal lepi meg őket a felséges ur Európából hazajövet. S ezek a meglepetések nem is kis gondot okoztak a szultánnak, mert hiszen nem kevesebb, mint hat feleségét, 12 fiát, 16 menyét és 25 unokáját kell vásárlással meglepnie. Öfelsége aztán úgy intézte a dolgot, hogy mingyárt egész sorozatokat vásárolt a különböző ajándékokból. Így minden nőnek egy-egy 24 személyes asztali készletet kap tőle, tányérok, tállakkal, evő- és italésszel, poharakkal. Minden felesége egyforma, ezüstből elefántcsontberakással készült toalettkészletet kap, a megfelelő mennyiségű illatszerekkel és arcfestékekkel. Unokái számára 180.000 dinár értékű játékokat vásárolt össze a feleség. Viszont önmagát is meglepte egy modern ajándékkal: szigonyvető-ágyut vásárolt kedvenc sportja, a cápafogás számára.

SAKK

LEVELEZÉSI VERSENYÜNK

V. csoport:

1-6. 14... 2-5. 15... Vg5. 3-4. 22. Ve2, 1-2. 15... Kf8. 2-6. 16... Bx c3. 3-1. 15. Hf4. 1-4. 14... e6; 2-3. 23... e5, 4-5. 18. Bf7+; 4-2. 21. Bf1 5-1. (0:1). 5-3. 17... Hc6. 6-5. 13. Fg8.

VI. csoport:

1-6. 10. ... 0-0. 2-5. 14... Fg7; 3-1. 7... dxc4; 1-2. 9... dxe4, 2-3. 10. Ve2; 3-6. 8... cxb5; 1-4. (0:1); 3-4. 8... Hxe5; 4-5. 13... Bd8; 4-2. 14... b4; 5-1. 9. Bd1; 6-5. 13... Vxd7; 5-3. 9. d3; 6-4. 13. 0-0.

ÜZENETEK:

Kohn. Az ön által kifogásolt végjátéknak csak a közölt megfejtése lehetséges. Sziveskedjék jobban átnézni. **Nagy István.** A szabályok értelmében ellenfele a közölt állásban nem sáncolható volna, mert a királya sakkvona'on haladt át.

Werner. Kérdésére válaszolva értesítem, hogy a kérezzett egyesület megszűnt.

MEGNYITÁS ISKOLA

Szláv védelem

(79. folytatás)

A másik lehetőség 5. e3. Hbd7; 6. Fd3, Fe7 (Nem jó 6... Fd6. 7. 0-0, 0-0; 8. e4, de; 9. Hxd4. Hxd4; 10. Fxd4, Hf6; 11. Fe2 és világos lényegesen jobban áll). 7. 0-0, 0-0; 8. b3! (gyengébb lenne 8. e4, de4; 9. Hxe4 b6); 9. Fb2, Fb7. 10. Ve2, c5; 11. Bad1. He4, 12. dxc5, Hxc3; 13. Fxc3, bc, 14. cd, ed; 15. Fa6 és sötét gyengén áll (Dr. Euwe-Winter, Nottingham 1936). Ismeretes, hogy 4... Ff5 sem helyes 5. cxd5, cxd5; 6. Vb3 miatt.

5. a4
Reschevski amerikai mester ehelyett 5. e3 folytatást jobbnak találja, amire

5... b5 következik (jó 5... Ff5 is); 6. e4, b4 és most két főváltozat lehetséges 7. Ha2 és 7. Hb1. Az első változat 7. Ha2, e6; 8. Fxc4, Hbd7; 9. 0-0 Fb7; 10. Ve2, c5; 11. Bd1, Vb6; 12. e4!! (Fairhurst skót mestertől eredő fényes folytatás) cxd4 (12. ... Hxe4 nagyon gyenge lenne 13. d5 miatt) 13. Hxd4, Fc5; 14. Hb3 és sötét rosszul áll (Fairhurst-Reschevski, Hastings, 1937-38) Ez a változat olyan mély, hogy nehéz megállapítani, hol hibázott sötét.

A másik lehetőség 7. Hb1, Fa6; 8. Fe2, e6; 9. He5, Fe7; 10. 0-0, 0-0; 11. Hd2 (Jobb mint 11. Hxc4, c5; 12. dxc5. Hbd7; 13. c6, Hc5; 14. Hbd2. Vc7 és sötét kedvezőbben áll. XXIII meccsparti Aljechin-Euwe, 1935) c5 (Nem lenne jó 11... c3? 12. Fxa6. cxd2; 13. Fb7!! dxc1 V. 14. Bxc1! Hbd7; 15. Hxc6 és nyer) 12. Hxc4. cd. 13. ed, Hd5; 14. Fd2 és sötét fejlődési hátrányban van.

5. ... Ff5
Bogolyubov megkísérelte 5... e6; 6. e4, Fb4; 7. e5, He4-el tartani az áldozott gyalogot, de Aljechin, mint világos az Euweval játszott meccs (1935) tizenkilencedik játszmájában kimutatta, hogy ez kifizetődik. Aljechin így folytatta: 8. Ve2, Vd5; 9. Fe2, c5; 10. 0-0, Hxc3; 11. bc, cd4; 12. cd4, f6; 13. Fd2, Hc6; 14. Fxc4 és nyert. (Folytatjuk)

ÉRDEKESSEGEK A VÉGJÁTÉKOK ELMÉLETÉBŐL

A moszkvai »Sahmat« sakkfolyóirat egyik tavalyi számában G. Löwenfisch orosz mester a végjátékokról írott cikkében idézte Rauzer és Rabinovics végjátékát is, amelyet a szerzők 1926-ban mint remist tettek közzé. Az állás a következő:

Világos: Kc2. Ba8. gy: a6 (3)
Sötét: Kf7, Ba1 (2).
1. Kf2, Kc7; 2. Ke2 (ha 2. Ke3 akkor Be1+ és Be6-al rem's) után az alábbi állás adódik:
Világos: Ke2. Ba8. gy: a6 (3).
Sötét: Kc7, Ba1 (2).
Ezt az állást beható elemzés alá vette Vukovics zágربی mester és meg-

állapította, hogy Rauzer és Rabinovicsnak nem sikerült e'érniük azt, amit akartak. Az 6. analízisüknek ugyanis az volt a célja, hogy Taraschnak a hasonló bástyavégjátékokra felállított téves szabályát korrigálja. Vukovics megállapítása szerint ez 6 elemzésük is téves. Ennek a gyakorlatban nagyon gyakran előforduló bástya végjátéknak a helyes és teljes analízise a végjátékok elméletének nagyon fontos pontja.

(Folytatjuk)

307. SZÁMÚ JÁTSZMA

Francia védelem

Játszották a buenosayresi sakkolimpián 1939-ben.

Világos: Peci Sötét: Endzsellus
1. e4, e6; 2. d4, d5; 3. Hd2, c5; 4. Hf3, dxe4; 5. Hxe4. Hbd7; 6. dxc5; Hxc5; 7. Vxd8+ Kxd8; 8. Fg5+, f6; 9. 0-0-0+ Ke8; Ha 9... Kc7 akkor 10. Hxc5, Fxc5; 11. Ff4+ e5; 12. Hxe5, fe; 13. Fxe5+ és Fxg7 következik. — 10. Fb5+, Kf7; 11. Bd8!! Fe7 (Ha 11. Hxe4, akkor 12. He5! Ke7; 13. Be8+, Kd6; 14. Hf7+ Kc5; 15. Fe3+ és világos nyer) 12. He5+! fxe5; 13. Hd6+! Kg6 (Fxd6-ra 14. Fe8+ Kf8; 15. Fh5 matt) 14. Fxe7, Hgxe7; 15. Bxb8, a6; 16. Fe2, e4; 17. f4, b5; 18. Bfe8, Kf5, 19. Bf8+ Kg6, 20. h4, Fb7; 21. h5+, Kh6; 22. Hf7, matt.

SAKK HIREK

Londonban egy kisebb verseny eredménye: König és Milner-Barry első és második Sir Thomas, Lst, Menchik, dr. Fazekas, Blum és Golombek előtt

CSALÁDI ENYELGÉS

— Mondhatom, olyan ostoba képet vágta annakidején, amikor megkérted a kezemet, hogy még ma is világosan előttem van az a kép.
— Hát az igaz, de nem is volt tettetés, hanem valóban olyan ostoba voltam!

KÜLÖNBSEG

Mondj egy példát a sok és kevés közti különbségre!
— Ha házat építek, a téglá kevés, de ha a fejemre esik, egy darab is sok.

— Már jóváhagytal! — mondotta Apagyi kissé türelmetlenül.
— Jóváhagytal... Lipót, a gyámatyám!
— Maga a felséges gyámatyá, igen. Fenséged hisz a saját testvérnénjének, Juliánna hercegnőnek?
— Mint az Isten angyalában.
— Tehát az ő szájából hallottam ezt a szörnyűséget.

A fejedelem felindultan járt föl és alá a tágas helyiségben, aztán Apagyihoz fordult.

— Lehetséges, hogy Juliánna tévesen értesült a történekről. Nem tudom elhinni, hogy a császár ilyesmire képes legyen. Elvégre birodalmi herceg vagyok, egy német uralkodó fejedelemnek a veje; engem nem végezhetnek ki csak úgy suttyomban mint egy senkifiat. Hiszen ez európai megbotránkozást keitenel!

— És a gályarabok, fenség, akik botrányköve voltak az egész Európának s akiket végre is Hollandia váltott ki bilincseikből? És az itt emelt vérpád, amelyen a hírneves Zrínyi bán feje lehullott, vagy a bécsi kivégzés, amely Európa nábobjának, Nádasdynak oltotta ki az életét? S hol van fenséged nagybátyja, a szegény Zrínyi János? Minde hallatlan büntények ekövetésére képesek voltak s mindez a császár tudtával és jóváhagyásával történt! S még tovább! Fenséged is jól tudja, hogy az a vadkan, amely nagy Zrínyi Miklóst megölte, a saját német vadásza volt, akit az udvar bérelt föl az orgyilkosságra. Bocssáson

(369)

meg a kemény szóért, fenség, de kimondom: ebben a helyzetben még bizakodni a derék gyámtyámban, egyérte'mű volna a legbárgyubb öngyilkossággal!

— De hogyan gondolja ön a szökésemet?

— Ezer módja van annak, fenség. Például: ön magára ölti ezt a kámszát és szépen kísértál a börtönből, úgy, ahogy én besétáltam.

— S ön itt marad?

— Természetesen, itt maradok, amíg fenséged biztonságba nem jut.

— S ha kívül a csiny?

— A legrosszabb esetben leütik a fejemet, vagy fölakasztatnak. De kettőn fog állni a vásár és én bizony szerencsecsillagomban, amely már annyi nagy veszedelemből kimentett, ha nem is mindig ép bőrrel.

— Jól van tehát, gondolkodni fogok a dolgon, — jelentette ki a fejedelem. — Azt azonban előre is megmondom, hogy nem menekülök mások élete árán. Ha elhatározom a szökést, olyan módját kell majd kieszelnünk, amely nem kíván áldozatot.

— Talán sikerülni fog, — hagyta rá Apagyi. — A fődolog, hogy

fenséged belássa helyzetének reménytelen voltát és elszánja magát a szökésre.

— Istentől fogok utbaigazítást kérni, kedves barátom. Holnap megüzenem határozatomat Berzeviczy, il'etve Menegatti utján.

— Én is imádkozni fogok a Mindenhatóhoz, hogy a helyes utra vezérelje fenségedet, — mondotta komolyan Apagyi.

— Ebben tehát megegyeztünk, kedves barátom. Most beszélje el, mi van Bécsben, hogy van a feleségem, mit beszéltek a nénémnel s mi indította Sagel atyát arra, hogy a külsejét odaajándékozta Önnek.

Apagyi örömmel kapott a főhíváson s részletesen mindent elbeszél a fejedelemnek, mert azt remélte, hogy ezáltal még jobban érzékelhetővé teszi előtte azt a veszedelmet, amely fenyegeti s amelyből csak egy ut mentheti ki, a szökés.

Elbeszélése szemmel láthatóan nagy hatással is volt Rákócziira, különösen az, hogy Eleonóra császárné sem talál más kibontakozást, mint a börtönből való megszökését és külföldre menekülését.

— Igazi jószágos lélek! — mondotta a fejedelem megilletődve.

— Láthatja tehát fenséged, — fejezte be szavait Apagyi, — hogy a tétovázásnak semmi helye sincs. Legfőbb ideje, hogy teljes eréllyel előkészítsük fenséged kiszabadítását s azt alkalmas pillanatban véghez is vigyük. Szabad megkérdeznem, hogy micsoda iratcsomó ez itt az asztalon s mit jelent a köréje vont fehér kör?

— Ez a vádirat, Apagyi uram, bekerítve pedig azért van, hogy senkinek sem szabad hozzányúlnia, magamnak sem.

— Mikor hozták ide ezt a tüzevalót?

— Három héttel ezelőtt.

— S mikor kellene rá válaszolnia?

— Még egy hét van hátra a kitűzött időből.

— Egy hét: az elgendő. Ezek a vaskalaposok még a legnagyobb büntényeket is a formák betartásával viszik véghez, mert ebben keresik a törvényesség külszínét, akár a farizeusok.

E beszélgetés után Apagyi baj nélkül visszatért Sagel atyához, hálás köszönete mellett visszaadta neki a kámszát s hazatért az erdei lakba.

Egyóra mulva már újra a városban volt, de most már újra fekete bajusszal és szakállal, mint Bergamo ur.

Nagy volt az öröme, amikor a főtérén, a vendéglő előtt a fiatal Lehmannal találkozott.

A dragonyos-zászlós is megörült előkelő és bőkezű olasz is-

Csodák az orvos-tudományban

Köz tudomásu tény, hogy vannak bizonyos gyógyeljárások, amelyeknek tudósai meg vannak arról győződve, hogy tanaik követése esetén a beteg — legyen betegége bármilyen természetű is — ugyanattól a kezeléstől meggyógyul. A közelmúlt számos bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy igen komoly emberek esküdték például a magasfrekvenciájú sugarak mindenhatóságára és bizonygatták, hogy e sugarak segítségével a legveszedelmesebb és legmakacsabb betegségek is gyorsan és biztosan kigyógyíthatók. A családias persze hamarosan bekövetkezett. A nagy lelki behatás ellenére, amely a magasfrekvenciás sugárkezelést tagadhatatlanul kísérte és a gyógyulást jótékonyan elősegítette, a gyógyításnak ez az egyszerűsítése tarthatatlannak bizonyult hosszabb időre. És ugyanez lett a helyzet a többi hasonló »csodagyógyeljárásnál« is...

A betegségeket nem lehet egyoldalúan és egy gyógyító eljárás szerint kezelni! A régi orvostudomány például meg volt arról győződve, hogy a bőr a legfontosabb szerve embernek és a bőr elváltozásai mindent megmagyaráznak az orvosnak, aki a bőr térképén helyesen el tud igazodni. Tény az, hogy a bőr betegségei sok esetben csak kísérő jelenségei a szervezet általános megbetegedésnek és csak úgy gyógyíthatók, ha az ember kigyógyul alapbetegségéből és különösen a bél- és vesemegbetegedések majdnem hogy »leolvashatók« a beteg bőréről. De

azért igen helytelen dolog lenne általánosítani. Mert ugyanígy megállapította már régen az orvostudomány azt is, hogy a bőr önálló életet él, így tehát önálló zavarai is lehetnek, függetlenül minden más szervtől, úgyhogy ilyenkor bizony igen helytelen lenne nem elsősorban magát a bőr megbetegedését venni kezelés alá. Bizonyítékul szolgálhat erre Hebra professzor megfigyelései, aki klinikáján számos esetet vett tudományos vizsgálat alá s úgy ő, mint később a Siemens-féle vizsgálatok megdöntötték teljesen az antik orvostudomány tételét a bőr általános ellenőrző szerepéről.

Valóságos bűn lenne a beteggel szemben, ha minden bajra ugyanazt az irt adná az orvos, tekintet nélkül a beteg temperamentumára, fizikai felépítésére, életmódjára, családi körülményeire, az öröklődési lehetőségekre és foglalkozására. A jó orvos csak mindezeknek a körülményeknek tudatában és alapos egybevetése után határozza meg a gyógymódot és nem ilteti valamennyi betegét ugyanazon »gyógysugár« alá.

Helyes diagnózis nélkül nincs teljes gyógyulás; már pedig helyes diagnózist csak akkor állíthat fel az orvos, ha betegét és annak betegségét teljesen ismeri. Hogyan lehetséges azonban ez, ha az orvos csak egyetlen egy gyógyeljárást ismer el, csak a saját »sugaraiban« hisz és belgyógyászati, sebészi, vagy ideg-eseteket egyféleképpen kíván gyógyítani! Az orvostudomány különböző fakultásai kiegészítik egymást

és a közös összműködés sokkal eredményesebb »csodákat« tud felidézni. Mert bizony hogy vannak »csodák«, de ezt nem a minden betegséget általánosító gyógyeljárások, »csodasugarak« idézik elő, hanem a gondos és mindenre kiterjedő egyéni orvosi kezelés, amelyhez persze hozzásegődik a legnagyobb és legcsodálatosabb orvos, a Természet.

Hány olyan esetről tudunk magunk is a saját környezetünkben, amikor a beteg gyógyulása a csodával határos. Emberek, akik borzalmas sérülésekkel jöttek haza a háborúból, vígan élnek még ma is. Sokan élnek egy vesével és egészségesebbek, mint az, akinek mind a kettő megvan. Az emberi szervezet sok esetben kiállja a gyomor, vagy bélrendszer egy részének teljes kioperálását is, ha a műtétet hozzáértő, alapos orvos végzi és ilyenkor a szervezet maga siet a hiányok pótlására. A sérült szív munkatöbbletének elvégzésére »beugrik« az egész véredényrendszer s a szív helyett a lélegző és kiválasztó szervek dolgoznak. Éppenugy, mint ahogy egy másirányu tudomány a nem-látót

megtanítja a vak-írásra és olvasásra...

De mint ahogy nem szabad általánosítani a gyógyítóeljárások és ezzel kapcsolatban a betegségek terén, ugyanugy nem helytálló ez a gyógyszerek megítélése esetében sem. A kávé például általában eltiltják az orvosok, mint a beteg szervezet számára ártalmas izgatószer. Ugyanakkor azonban számos esetben igen hasznos gyógyszernek bizonyul. A koffeint tartalmazó kávé egyenesen rendelik és előírják például szívgyengeségnél, vagy bélstülledésnél, tengeri betegeknek, reumatizmusban szenvedőknek stb. És bár az orvostudomány küzd legjobban az alkohol ellen, mert ismeri annak romboló hatását és számontartja annak káros jelenlétét generációkon keresztül, mégis számos esetben gyógyszerként írja elő a betegnek — a bort...

A legfőbb törvény tehát az orvos számára: nem általánosítani! Minden beteg egy külön világ és minden beteg betegsége számára külön kell megtalálnunk a legmegfelelőbb egyéni gyógymódot.

Prof. Karl Otto Bernkläu

LEROY DE SAINT-ARNOUD ARMAND (1801—1854)

Franciaország marsalljának volt egy nagyon félnék lánykaja; többször intette őt a marsall, hogy ne legyen olyan kis butuska és ne féljen minden kicsiségtől.

— Mondd, papa, te nem félsz a tehéntől? — kérdezte egy napon a kislány.

- Egyáltalán nem.
- Még a kutytól sem?
- Attól sem.
- Ejj! de a darázstól csak félsz?
- Nem!
- És a mennydörgéstől?
- Miért félnék attól?
- Akkor, kedves apus, látom, hogy te nem félsz senkitől... csak a mamától.

merősének láttán s barátként szorította meg a kezét.

— Milyen véletlen szerencse, zászlós ur, — mondotta Bergamo. — szabad remélnem, hogy együtt tölthetjük az estét?

— Szívesen, Bergamo ur, az estém szabad és ép azon gondolkodtam, hogy íssem agyon ebben az unalmas fészekben.

— No az derék, együtt vacsorázunk a Három Elefántban. Nincs még valaki bajtársa, aki szintén szabad ma este?

— De igen, Kertzl hadnagy, éppen őt várom ide. Aranyos kedvű, derék fiu. Unokaöccse az ezredesünknek, hanem mondhatom, annyira sem hasonlít ahhoz a hőrcsöghöz, mint a napsugár nem hasonlít egy zímankós téli éjszakához. De már itt is van. Hahó, Adalbert, erre tart!

Csinos, nyalka fiatal tiszt lépett hozzájuk, vidáman parolázott Lehmannnal s udvariasan fordult az olaszhoz.

— Ön bizonyára az a derék Bergamo ur, akiről Kristóf barátom annyit beszélt.

— Bergamo vagyok, — szólt Apagyí barátságosan, — örvendek, hogy a Castelli dragonyoszednek még egy derék tisztjét megismerhetem.

— Ah, kedves uram, mi csak afféle hősfólkák vagyunk még, — nevetett Kertzl, — a hosszú béke folytán még nem nyílt alkalmunk, hogy babért szerezzünk a harc-téren. De talán most végre mégis háboru lesz!

— Remélhetőleg igen, — felel-

te Bergamo, — hozzá még terjedelmes. S előérzetem azt sugja, hogy önökre mindkettőjükre nem is álmódott, fényes pályafutás vár.

— Hallod ezt, Kristóf? — nevetett vidáman a hadnagy. — Ön jós is egyuttal, Bergamo uram?

— Ah, valamikor foglalkoztam mágiával, de csaknem ráfizettem, — nevetett Bergamo is, — onnét maradt még bennem valami jószöszön és varázstehetség.

— No és mi van a szabadságoddal, Kristóf barátom? — kérdezte Kertzl, Lehmannhoz fordulva.

— Nagybátyád visszautasította kérelmemet, azt mondotta, hogy amíg foglyok vannak a várban, senkise mehet szabadságra, én sem, pedig a bátyám erősen beajánlott.

— Annál jobb! — dörmögte megnyesett bajusza alatt Bergamo ur.

— Mondott valamit, uram? — kérdezte előzékenyen a hadnagy.

— Csak annyit, hogy nagybátyja, az ezredes ur, szigorú embernek látszik.

— Kicsit vaskalapos az öreg, de azért alapjában jó ember. Akarod, hogy én beszéljek vele?

— Nem, kedvesem, — felelte Lehmann, — már Montecuccoli ezredeshez fordultam s a jó Herkules megígérte, hogy elintézi a dolgot.

— No, derék, — szólt Kertzl. — S hól szándékozol tölteni a szabadságidődet?

— Lehfelsbe megyek, pomerániai fatornyos hazámba, — felel-

te Lehmann, — hogy szegény öreg szüleimet és az atyafiságot meglátogassam.

Bergamo, aki egy szót sem vesztett el ebből a beszélgetésből, most közbeszólt:

— Térjünk be a vendéglőbe, uraim, hiszen ott is folytathatjuk a beszélgetést. Megvallom, olyan éhes vagyok, hogy csak úgy kopog az éhségtől a szemem. Hadnagy ur, tűntessen ki, legyen ön is a vendégem.

— Igazi urlember megívását sérthés volna visszautasítani, — szólt vidáman Kertzl, — gyerünk tehát a Három Elefántba s tapasztaljuk meg, hogy a szakácsné ki tudja-e elégíteni Bergamo ur étvágyát. Oh, hiszen itt még makarónit is kaphat, valódi parmezánnal!

— Ha jóféle tejfölös csirkeparikást, meg idei libapecsenyét ad elébe, akkor megesszük azt is! — felelte nevetve Bergamo.

A társaság tehát bevonult a Három Elefántba s ott vidám kedvvel asztalhoz ült.

A vendéglős nagyböszertü étel-és italfogyasztással szimatolt s mindazt fölajánlotta, amit kamrái és pincéi becses és finom dolgot tartalmaztak.

Bergamo ur bőkezű vendéglátónak bizonyult s így a dragonyos tisztnek hangulata a lehető legjobb volt.

— Ön tehát hamarosan elutazik Pomerániába, — szólt az estebéd végeztével Bergamo a fiatal Lehmannhoz.

— Igen, ha Montecuccoli ezredestől megkapom a szabadságot, amelyet Kertzl ezredes ur megtagadott.

— Szülei élnek?

— Hála Istennek, még az öreg szüleim is. A Lehmannok szívós emberek s nagy kort érnek meg.

— Birtokuk van ott Lehnfeldben?

— Már mondtam önnek, hogy családom szerény viszonyok közt él. Jóformán abból tengetik életüket, amit baryámtól kapnak.

— Ah az ön bátyja derék ember, kedves zászlósom, szeretnék megismerkedni vele.

— Tetőtől-talpig nemesember, — lelkesedett Lehmann, — s nyersnek látszó modora a világ legjobb szívét takarja.

— Olyan vágásu ember, mint az én nagybátyám, Kertzl ezredes, — szólt közbe Kertzl hadnagy, — aki nem ismeri, azt hinné róla, hogy valami emberevő; pedig érzékeny szíve van, amey könnyen meglágyítható.

— Mi van már a foglyokkal? — kérdezte Bergamo ur.

A hangulat már elég emelkedett volt, hogy ezt a kérdést megkockáztassa.

— Rákócziékkal?

— Velük.

— Eh, — legyintett kezével Lehmann, — alig van ellenük bizonyíték. Még a fejedelem ehen ki tudnak játszani holmi leveleket, de a többiek teherre egy sor írást sem tudnak fölmutatni.

(Folytatjuk)

Ugratás

IRTA: HARSANYI ZSOLT

I.

A fiatal vidéki író úgy viselkedett, mint a kölyökkutya, amelyet a gazdasági udvarból felszedtek és bevitték játszani a földbirtokos gyerekei. Félénk is volt és félszeg is, de ugyanakkor tüzes sóvárgás látszott tekintetéből és bátorosan mozdulataiból. Akik mulattak rajta és játékszernek tekintették, néha csúfondáros mókáikkal tulmentek a háttáron. Ilyenkor a vidéki fiatalember arcán riadt gyanu rebbent meg. Kezdte sejtetni, hogy ezek nem veszik komolyan és csak kinevetik. De rögtön sietett gyanuját elaltatni, mert mindenáron boldog akart lenni. Fővárosi írók között volt, országos neveket hallott, magával hozott kéziratát gyáva, de reménykedő alázattal odaadhatta egyiknek-másiknak. Egyetlen verse, amely nyomtatásban is megjelent, számos példányban rejtőzködött nála. »A vágy varázsa« volt a címe. Ezt többen komoly arccal hajlandók voltak meghallgatni, hogy aztán háta mögött összevessenek. Ő ezt az összevessetést félig-meddig el is csiperte, de önmaga előtt mindig ki tudta magyarázni. Három napra jött fel, hogy »irodalmi pályáját egyengesse«, ebből már kettő letelt.

A fölényesek, akik gonosz jókedvekben vidám mulatságnak tartották, összeültek törzskávéházokban, mint minden ebéd után. A vidéki még nem volt ott.

— Valami jó dolgot ki kellene találni vele, hadd ne vessünk — mondta az egyik.

— Én tudom, mit kellene — mondta a másik —, tegnap arról rajongott nekem, hogy még sohasem látott eleven grófnőt. Össze lehetne hozni valami nővel, akit előre kitüntetünk.

A terv általános derűt és izgalmat keltett. Remek lesz. A szemek csillogtak. De ki legyen a nő? Azt majd elintézi Satori, aki színműíró lévén, jártas a kulisszák közt. Valami ügyes kislányt majd talál a kórusban.

A vidéki nemsokára megérkezett. Óvatosan, mint gyakorlott ugratók, munkába vették. Elkezdtek előtte beszélni, hogy este együtt vacsoráznak az irodalompartoló Hessenthal grófnővel. De nagyon későn, mert a grófnő előbb valami hercegi háznál van elfoglalva. Aztán hanyag jóindulattal odavették a vidékinek:

— Eljöhét maga is, ha akar. Ugyis szeretne igazi grófnőt ismerni.

A fiatalember elsápadt az izgalomtól. Csak bólintani tudott, válaszolni nem.

II.

Satori, a színműíró, este bement a Király Színházba. A színpadi oldalra. Folyt az előadás. Ő egy kősziklát ábrázoló díszlet háttamögött bement a kóristalányok közé, akik a betódulás percét várták. Bíráló szemmel körülnézett. Aztán rámutatott egyre:

— Akarsz ma társaságban vacsorázni?

— Köszönöm — nevetett vissza —, nem érek rá. Inkább ilonkát vidd, mert éhes.

Ez az Ilonka egy újságíró leánya volt és mindenki nyomorúságosan

szegénynek ismerte. Arra a reményre, hogy vacsorázni fog, mohón felütötte a fejét.

— Jól van — mondta az író —, megvárom a felvonásközt, aztán megbeszéljük az egészet. Mert nemcsak vacsorát, hanem még szerepet is fogsz kapni. Légy itt a vasajtó közelében. Megjegyzem, vacsoráig még egy verset is meg kell tanulnod.

— Igenis — rebegette alázatosan a kóristalány.

III.

A vacsorát budai kiskorcsmában tartották meg. Hessenthal grófnő a színműíróval érkezett. Mindenki ismerősként üdvözölte, mély alázattal csókoltak neki kezét. Aztán bemutatatták neki Sente János vidéki fiatal író. Hessenthal grófnő az előzetes haditerv pontos megtartásával elsikoltotta magát:

— Aki »A vágy varázsa« című verset írta?

És a fiatalember szemébe nézve azonnal elkezdte halkán szavalni a verset. Az majd elájult a hihetetlen boldogságtól. A grófnő úgy rendelkezett, hogy a költőt melléje ültesék. Az ugratási vacsora elkezdődött. Valaki hangosan azt mondta: »La cena delle beffe.« De leintették. Hátha netalán véletlenül a vidéki költő ért olaszul.

De nem értett. Beszélgetni kezdett a grófnővel. Fogvacogva, a megtiszteltetéstől hebegve. Először irodalomról. De aztán, mivel a grófnőt a falusi élet nagyon érdekelte, beszélt a saját maga falusi életéről.

Apátlan-anyaként magányáról, hatvan hold földjéről, kis viskójáról. Közben reszkett a keze és a grófnővel koccinthatott.

Később a hangulat elfajult. Az ugratók jókedvükben sokat ittak. Legtöbbet a színműíró. Csunya, részeg, dorbézolás kezdődött. A grófnő telefonálás örve alatt ügyesen kerekelt oldott. Csak a vidéki fiatalembertől bucsuzott. Elkérte tőle vidéki címét, hogy majd leveleznek.

IV.

Ez huszonöt éve történt. Nemrégiben Satori, aki közben le-tört, mindenből kikopott és alkalmi üzletekkel keresett valami kevés kegyeret, vállalta a »Magyar Nagyságok Emléksarnoka« című diszmunika vidéki terjesztését. Mint könyvügynök tehát elutazott Dunántulra. Faluról-falura ment, legyalogolta a lábát és sokat szenvedett a harapós kutyáktól.

Szerdajobbágyi nevezetű falu szélén leszállt a parasztszekérről, amely könyörületből vette fel a vándort. Szép nagy kastély fehérelt ott a park mélyén. Mondták a földesur nevét is, de azt Satori sohasem hallotta.

Erre már a földesur is felütötte a fejét. Az asszony folytatta:

— Kár, hogy nem próbál megint írni. Tudnék adni önnek egy jó darabtemát: egy szerencsétlen kislányt kiadnak grófnőnek, hogy ug-rassanak vele egy naiv vidéki fiatalembert. Ettől ezek ketten boldogok lesznek, összeházasodnak, dolgoznak és vagyont szereznek.

Ejnye be jó...

LESLIE FREDERICK (1841—1907)

híres angol színészhez, midőn franciaországi vendégsze-replésen volt, egy pályaudvaron odarohan egy férfi és rávált:

— Hallja, melyik vonat indul Waterloo felé?

Több vonat állt indulásra készen, s a színész, akit a kérdezősködő durva hangja igen kellemetlenül érintett, rámutatott az egyik vonatra:

— Ez a vonat...

Leslie igen lassan, vontatottan mondta ezeket a szavakat, mintha még akarna valamit mondani, de az idegen se szó se beszéd, felugrott a vonatra, mely elrobogott Páris felé.

— Ha a szerencsétlen — mondotta később egy társaságban a színész — legalább néhány köszönő szót mondott volna, bizonyára folytatam a mondatot: »Ez a vonat... nem megy Waterlooba«.

MERODE FRÉDERIC (1820—1874)

belga prelátnak, IX. Pius pápa egyházi államának hadügyminisztere, ironikus ember volt. Amikor Olaszország egyesítése után az egyházi állam csak Róma városából állott, a pápa védelmére III. Napoleon császár francia katonaságot küldött Rómába. Történt, hogy egy kocsmai civalkodás közben két pápai katona egy francia katonát megsebesített. A tettesek közül a franciák az egyiket elfogták. A másik elfogatása végett pedig Goyon tábornok a római hadügyminiszter, Merode-ot kereste meg. A francia rend. rség azonban ezalatt már elfogta a kérdéses egyént.

Erre Goyon újra írt a prelátnak és közölte vele, hogy tévedett, amikor azt hitte, hogy a kérdéses ember ki tud siklani a francia rend. rség kezéből. Erre Merode egy udvarias levelet írt vissza, de egy-egy gunyos mondatot se tudott magábafojtani:

»En sohasem kételkedtem a francia rend. rség ügyességében, mely XVI. Lajost, VI. és VII. Pius, sőt két ízben Lajos Napoleon herceget is elfogta.«

Satori bambán nézett az előkelő hölgyre. Sokféle bogaras embert ismert életében, de ezt a hölgyet már-már hajlandó volt bolondnak tartani. A hölgy pedig kémlelte az ő arcát. Rendkívül zavart szünet következett. Most már a férj szólalt meg:

— Ön nem emlékszik egy ilyen valóban megtörtént esetre?

Satori erőlködve kutatott emlékei között. De ilyen esetre nem emlékezett. Bámulva csóválta a fejét.

— Jól van, nem baj — szólt a férj —, a diszkrét megveszem és mingyárt ki is fizetem. Sőt, ha nem veszi rossznéven, a példányt önnek ajándékozom, mert nagyon sok a könyvem, nem tudom hova tenni.

Satori megkapta a pénzt. Elment. Zavarodottan bandukolt a parkon át kifelé. Az egész esetet teljességgel érthetetlennek találta.

DIVAT

A dolgozó nő ruhái

Külön kell róla beszélni, nem mint-ha a dolgozó nő talán, valami uniformisban járna, de az egész nap elfoglalt és talán sokszor kevés ruhapénzzel rendelkező dolgozó nőnek, úgy kell a ruhátárát berendezni, hogy kevés ruhával ügyesen tudjon jól öltözködni. A hivatása, munkája, megköveteli tőle az állandó csinos és jó megjelenést. Szabad idejében, ha szórakozni jár, úgy küönösen jól öltözkötnék kell lennie. Mivel sok ideje a ruhái karbantartására nincs, leghelyesebben teszi, ha a »Keveset, de jól« szólamódot tartja szem előtt. Például a hivatalba ne járjon o'csó, könnyen gyűrődő ruhába, amit örökléve vasalni kell. Ide szerezzen be magának egy jó rövid aljart, sőt két árnyalatban, hozzá egy jól szabott zakó kabátkát, esetleg re-ver nélküli, alája egy jól mosható so-lvem ingbluzt. Az alhoz még hordhat különböző horgolt, vagy kötött pullo-vereket. Hozza vegyen egy, a napi használatot jól bíró rövid, vagy háromnegyedes bundát (pld. macskát). Egy angolos nyu'szörkalapot és egy trottor cipőt.

A szórakozó ruhája vajjon milyen legyen? Semmiesetre sem egy olyan ruha, amely már eleve kizár minden változtatást. Ha pl. vett egy jóminőségű fekete selymet, amelyben elmehet színházba, társaságba, azt úgy csináltassa, hogy azt újítani, felfrissíteni lehessen. Ez a »fregoli« ruha, vagyis, ha ma este az Operába megy, úgy hosszú uj, egy szép gyöngy, kőrgallér, esetleg gyöngy öv is hozzá. Másnap vacsorára hivatalos, oda egy tude, fehér, vagy színes batiszt garnitúrát vesz fel hozzá. De még egy hangversenyre is el kell mennie. Erre felveszi hozzá a hosszú eset'eg színes muszlin ujjakat (az uj tudniillik nincs a ruhába belevarrva, egy alsó denékra van rá-dolgozva, s így esetről-esetre cserélhető.) A nyakra, amely úgy záródik, amint egy férfi ing, körül ráölti a muszlin rüst, az övet leveszi és kapott egy hatásában te'jesen elűtő ruhát az előzőtől. Háromszor volt el ugyanab-ban a ruhában, s mégis mindig más-ban.

Az ilyen ruhák fazonjánál csak arra ke'l ügyelni, hogy a fazon ne legyen túl exponált, feltűnő, mert akkor nem lehet vele ügyesen operálni. Erre a két ruhadarabra, amit eddig vázoltam, feltétlen szüksége van a mai dolgozó nőknek. Volna még egy harmadik, a táncruha, de majd egy más alkalom-mal térek ki részletesebben. A fő elv. Kedves Olvasóim: Kevés, de jóminőségű ruhával ügyesen »szélhámoskod-ni« a mai divat utvesztőjében.

Bognár Ilona

Egyesületi közlöny

MŰKEDVELES... NÉPNEVELÉS... KÖNYVTÁRELET

Megalkotható-e a magyar egység?

(Második közlemény)

Ha a politika természetét helyesen ismerjük fel, olyannak amilyen az valóságban, akkor önként adódik a kérdés, hogy lehet-e és szabad-e azt a szent ügyünket, amit a magyar egység fogalma jelent, a politika megbízhatatlan, változó és süppedékes talajára építeni. Szilárd és tartós lehet-e az az épület, melynek talaját ingoványosnak ítéljük. Vajjon a politika természete alkalmas-e arra, hogy magyar egységünk megalkotásánál döntő szerepet vállaljon?

Mielőtt erre a kérdésre határozottsággal felelnék, vizsgáljuk meg a magyar egység eszméjét, határozzuk meg tartalmát, elemeit, célkitűzéseit. A magyar egység eszméje, a magyar eszménységnek magva. A magyar eszménység történelmi múltunkból, népi hagyományainkból, földünk szeretetéből, elődeinkhöz való ragaszkodásból, verejték és véráldozatainkból, polgári munkánkból, sajátos kulturális alkotásainkból, művészi teljesítményeinkből, nyelvünk szeretetéből fakadó érzéseink összessége. Ezek az elemek alkotják azt, amit magyar lelkiségnek nevezünk. És ezek az elemek rejtik méhükben valamennyi törekvésünket és célkitűzésünket; a magyar nép életének gazdasági utófi való javítását, a szociális haladás minden árnyalatát, magyar kulturánk fejlesztését. Mindez annak a magyar eszmének tartalma, amit nemzeti alapon való összefogás utján érhetünk el. És ha ez a magyar eszme hat át bennünket, ha lelkünk alkotórészévé vált, akkor egységé is forraszt. Csak tisztán a magyar lelkiség, a maga töretlen ragyogásában lehet az, amely magyar társadalmunk keretén belül mutatkozó különféle érdeket és nézetet, politikai széthuzást el tud hallgattatni és bennünket egy nevezőre hozni. Amikor tehát magyar egység megalkotásáról beszélünk, a napi politikai elengedhetetlen frontharcaink fölé kell emelkednünk, kisebb-nagyobb érdekellentéteket figyelmen kívül hagynunk és a hétköznapi küzdelmek zaja elől füleinket betömnünk. És ekkor találkozhatunk a magyar eszmében és egységé válhatunk.

Ez a felfogás nem merő kombináció vagy futó ötlet, hanem tényeken és tapasztalatokon nyugvó megállapítás. A jóval nagyobb erdélyi magyarság hasonlóan a jugoszláviai magyarsághoz 18 esztendeig a széthuzás betegségében szenvedett. A politika csatározásai ugyancsak lehetetlenné tették a magyar lelkiség, a magyar egység, formai megalkotását. A politikus, érdekeink frontharcosa Erdélyben sem volt alkalmas arra, hogy felülemelkedve a napi küzdelem néha kicsinyes és szűklátókörű szempontjain, a magyar egységet létrehozza. Nem a jó magyar érzés hiányzott belőlük, mert ehhez sem ott, sem itt kétség nem fér. De hiányzott belőlük a politikai érdekek kikapcsolni tudása, az egyéni érzetek fölé való emelkedése. Ez azután lehetetlenné tette a nagy feladat megvalósítását. De a kérdés, a magyarság eszményi egyesítése ott élt a lelkekben és az erdélyi magyar írók, költők és a fiatalok döbbsentek rá, hogy 18 év mulott felettük el a politikai széthuzás jegyében. Végül is kikristályosodott bennük az a tudat, hogy a magyar egységet politikamentesen kell megalkotni, mert ezáltal megszületik az a tényező, ami lényegében hivatott, egyrészt megteremteti a nagy összefogást, másrészt ha közvetve is, de még a napi politikának is irányt mutatni.

1937 őszén az erdélyi fiatalság Vásárhelyre hívta meg az erdélyi társadalom ugyszólván minden komoly értékét. Nemcsak írókat, művészeket, hanem a polgári foglalkozás minden ágában résztvevő egyéneket: ügyvédeket, orvosokat, mérnököket, gazdákat, kereskedőket és iparosokat egyaránt. Ezen a vásárhelyi találkozó után minden magyar kérdést megbeszéltek. A magyar élniakarás egyik legérdekesebb, legszebb és legizőbb megnyilatkozása volt ez. Mindenekelőtt kimondták, hogy a középeurópai magyarság egyetlen nyelvi és kulturális közösséget képez, melynek a romániai magyarság is alkotórésze. Kimondták a teljes összefogást, politikai, felekezeti, osztály és nemzedéki különbség kiküszöbölésével, tisztán azon az alapon, hogy mindannyian egy nemzet fiai és sorsközösségben élnek. Minden magyar ügyben pontokban sűrítve állást foglaltak és határozatot hoztak. Így a magyar szellemiség kialakítását, az iskolai és iskolán kívüli népnevelési kérdést, tanító és papkérdést, a tudomány terén végzendő feladatokat, a magyar irodalom célkitűzéseit, az időszaki és napi sajtó irányá-

nak kérdését, a színház és színészképzés terén követendő tennivalókat, a zenei kultúra és képzőművészet fejlesztését stb. A román nemzettel szemben elfoglalt álláspontjukat, a szövetkezetek kérdését, a magyar munkás és iparos más nemzetiségű munkásokkal követendő szociális és gazdasági együttműködésének jellegét. Egyszóval minden problémát megfelelő és képzett szakreferensek meghallgatása után megvitatottak, a kialakult véleményeket és nézeteket egységesítették, majd határozatot hoztak külön-külön minden kérdésben és a megjelentekkel elfogadtatták.

A részletkérdések leközlése ehelyütt azok nagy terjedelme miatt szinte lehetetlen, de a vásárhelyi találkozó záróhatározatát, amit »Hitvallás« címen Tamási Áron hírneves magyar író foglalt egybe, itt szösz szerint közreadjuk. Ez a záróhatározat is eléggé terjedelmes és lesznek közöttünk néhányan, akik azt ismerik. Mégis szükségesnek tartjuk azt egész terjedelmében leközlölni, nemcsak álláspontunk igazolására, hanem a magyar egység eszméjének diadalra jutása érdekében:

Hitvallás

A Vásárhelyi Találkozó záróhatározata

»Az erdélyi fiatal szellemiség első országos jelentőségű cselekedete az volt, hogy ennek a szellemiségnek hordozói nagy számban megjelentek a Vásárhelyi Találkozó. Ezzel a cselekedettel az erdélyi magyar érett ifjúság először kísérelte meg, hogy szabad formában és minden érdekbe-folyástól függetlenül magyar és emberi felelősségét vállalva jelentkezzék népe előtt. Ez a jelentkezése olyan volt, hogy az egységes magyar társadalom minden színét tükrözte.

A három napig tartó tanácskozások, szellemi harcok és végül ebben a közös hitvallásban érvényrejutó egység határozottan bizonyítja, hogy az érett magyar ifjúság átérzi a közös sors és a nemzeti felelősség gondolatát.

Átérezte és bizonyítékát adta annak, hogy az erdélyi magyar társadalomban az elöítéletek és testvérgyengítő harcok egy megingó társadalom tünetei voltak csupán. Éreztük: rajtunk a felelősség azért, hogy a meglévő lehetőségekből közös munkák, a közös munkából újból megerősödött magyar társadalom és ebből a megerősödött társadalomból helytálló nemzeti erő teljesedjék ki. A három nap vajudó és felemelő ünnepe után mi mindnyájan megállapítottuk, hogy társadalmunk keretén belül az osztálybeli és egyéni szétszakadás eltűnik, ha a nemzeti érdekekről van szó. A világnemzeti harcok is elnémulnak a közös nemzeti érdekek parancsoló szavára.

Az érett magyar ifjúság ezalatt a három nap alatt ünnepi felszabadulásra mutatott utat népének, visszaadva a szónak erkölcsi tartalmát, nemzeti súlyát és emberi hitelét. Egy tiszta, magyar és emberi élet vágya lobogott benne, egy szenvedő nép tisztult meg általa és érezte meg újra az élet teremtő tartalmát. Ebben a megtisztulásban kisebbségi népének utját az

erkölcsi és nemzeti alapon álló népi közösségben találta meg.

A három nap tanácskozásaiban, szellemi harcaiban szembe találta magát népének minden bajával, sors kérdéseivel és kivánságaival és ennek a népnek megújítási vágya és akarata vezette arra az utra, melynek irányát és járhatóságát fiatal örömmel hirdetik az alább következő legfőbb elvi határozatok.

Az erdélyi magyar társadalomnak a kisebbségi sors követelményei szerint való átalakulását sorsdöntő jelentőségűnek ítéljük s ezért történelmi felelősségünk tudatában az egy test s egy lélek nagy akaratával valljuk, hogy:

az erdélyi magyar népkisebbségi élet irányítása csakis a keresztény erkölcsi és demokratikus nemzeti követelmények szerint történhetik;

népkisebbségi életünket és annak minden intézményét a nemzeti egység gondolata és célja hassa át, politikai-, gazdasági-, közművelődési- és egyházi intézményei s azok vezetői között, amennyiben hiányzik, becsületes együttműködés jöjjön létre, az osztály-, felekezeti- és nemzedéki ellentétek életünkben tűnjenek el;

a Vásárhelyi Találkozó megjelent fiatal romániai magyar értelmiség a legteljesebb nemzeti, szociális és politikai vágyától áthatva kimondja, hogy az erdélyi magyarság minden egyes tagjára a sorskérdéseink és küzdelmeink iránti érdeklődés, tevőleges szolgálat és munka hárul. A magyarság minden egyes tagjának teljesítenie kell mind anyagi, mind szellemi tehetségéhez mérten kötelességét magára hagyott nemzetünk iránt. Kizárandó az, aki az erdélyi magyarság nemzeti érdekeivel összetűző tevékenységet fejt ki.

(A folytatása a jövő vasárnapi számunkban lesz)

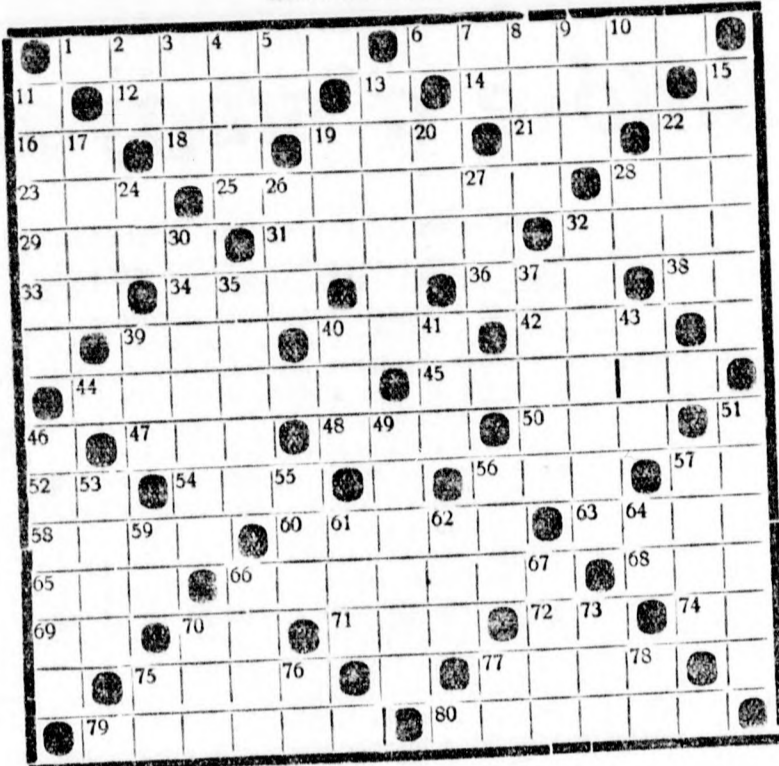

Vízintés:

1. Város, mely felé az egész világ figyelmé fordult.
6. Hadi- és kereskedelmi kikötő, a vizsz. 1-nek vetélytársa.
12. Pompa, ékesség.
14. Alletti hulladékokból főzés után nyert ragasztó anyag.
16. Az izmokat a csontokhoz köti.
18. Tagadó szó.
19. A kohó-par nyersanyaga.
21. Rag.
22. Növény.
23. Kettős mássalhangzó kiejtve.
25. Szántáskor lesz.
28. Ilyen város is van.
29. Rovar.
31. Az idő istene, aki egyik arcával a múltba, a másikkal a jövőbe néz.
32. Nemzetközi döntőbírósgáról híres város.
33. EEE.
34. Félig nektár.
36. Vissza: meghatározó szó.
38. Betű kiejtve.
39. Egyik oldal.
40. Vissza: napszak.
42. P-vel az elején ragadozó állat.
44. Mulatezés.
45. Hercegprimás.
47. A rádió egy része.
48. Szám.
50. Előkeő.
52. Azonos betűk.
54. Abrak.
56. Az utolsó betűt az elejére téve vágó eszköz.
57. Azonos a függ. 7-tel.
58. Uri nő.
60. A legnagyobb olasz költő (1263-1321).
63. Zöld.
65. Női név.
66. Javadalmazás, fizetés.
68. Ertelem.
69. Kicsinyítő képző.
70. Rag.
71. Mesterség.
72. Betű kiejtve.
74. Zivatar kezdete.

KERESZTREJT VÉNY

Közlő: Andaházy Glita

75. Közkatoná.
77. Kínó.
79. Viszhangjáról híres magyar helység.
80. Ilyen gyűrű is van.

Függőleges:

2. Jószívű teszt.
3. Jugoszláv város.
4. Ruhakellék.
5. Zamat.
7. Kötőszó.
8. Vissza: A megvilágított, de átnem látzó testek mögött keletkező fénytelen tér (ékezzettel).

9. A nyak része.
10. Boltozat, görbület, hajlat, de papír mérték is.
11. Államfő.
13. Bogyó.
15. Görög zárt csatarend.
17. A hét magyar nemzetség egyike.
19. Korszak.
20. Utolsó betűjét az elejére téve indulatszó (régli helyesírással).
22. Déli gyümölcs.
24. Menny, égbolt.
26. Ajak másképen.

27. Edesítő mássalhangzó.
28. Betű kiejtve.
30. Vissza: fém névelővel.
32. Ókori vak görög énekes, akit hét város vall fiának.
35. Arckrém, szappan márka.
37. Magyar madár.
39. Muató.
40. Szlovák.
41. Betű kimondva.
43. Költő (i=y).
46. Attila felesége.
49. Férfinév.
51. Motorok hajtására használt szintelen, gyulékony könnyű olaj.
53. Csomagolás bele.
55. Hangszer keverve.
56. Leírás kezdete.
57. Azonos a vizsz. 12-vel.
59. Jelen idő.
61. Hatásosban van.
62. Tűcső mássalhangzó.
64. Betű kiejtve.
66. Suymérték.
67. Rög elmúlt idő.
70. Vissza: a felkorbácsolt vizen keletkezett apró buborékok.
73. Nem ázik teljesen.
75. Bizalom kezdete.
76. Anglia egy része.
77. Azonos a függ. 59-el.
78. Ige rag.

A ut vasárnapi számban megjelent keresztrejtvényünk helyes megfejtése.

Vízintés sorok: Hivlak akkor is ha nem jössz. A kő, Buda, Pe, Lon, Bako, Kend, Le, Boroshordót, MD, Tár, LLaer, Ej, Jos, Tik, Oil, Elő, Öböl, Cet, Ules, Sok, Hal, All, Tiz, Zs, Maj, A rózsét, Panamakalap, St, Inni, Udan, Il, Ver, Ac, Csáp, Erő, Alom, See Souper, Ihlettsége.

Függőleges sorok: Ha nem jössz is várlak, Ika, Vő, A barát, Kukorica Jancsi, Adós, Ka, Operai előadást, Rendel, St, Hol, Bot, Kolo, Dor, HL, Dobos, Eleit, Sök, Kel, Eltáp, Hanna, Arkus, Izapot, Mai, AA, San, Tell, Ireg Roa, Cel, Epé, MK, Eh, Us.

A TUNDEORORSZAG NYEREMÉNYEI:

Egy doboz emenihalli sajt
RICHTER
speciális sajt, vaj és tejtermék üzletéből
Kralja Petra II 5. — Telefon 28-72

Vilány szablampa
IRSAJ JOZSEF
sport és vadászfelszerelés
elkkek szaküzletéből
KRALYA PETRA II UL 32.

Egy elmés szép játéktárgy Noviszád legnagyobb és legduzsabb felszerelt játéktáru üzletéből, a
„GOLYA“ BAZARBOL
Noviszád, Kralja Petra II. 7.

2x 1/4 kg. édes kétszerstiltet ad
GIRIC JOVAN
a diabetikus kenyerek, pék-
sütemények, kétszersültök stb
legkedveltebb üzlete

Ajándék-csomagot ad
FLEISCHMANN I.
csemegekereskedő, Kralja Petra II. 15.
Telefon 25-18.

VOLGA
A legnagyobb speciálta sport, deák-
és egyenruha sapkákban. Ad egy deák-
vagy sport sapkát
NOVISZAD USZTAVSZKA 1

Az ország legnagyobb hangszerüzleté-
ből nagyszerű szájharmonika
TRUPPEL BÉIA
A »Höhner« harmonikák vezérkép-
viselete, Noviszád

Kétszer 1/2 kg. mézes kekszet ad
KLIPPEL JOZSEF
hygiénikus péksége Zseljeznics-
ka 38. fióküzlet: Postanszka 1
Készíti a legjobb bureket, süte-
ményeket, graham kenyeret stb.

Egy pár gyermekharisnya
vagy kesztyű az
»olcsó PEREPATICS«
kötött és szövött áru üzletéből
Futaski put 37.

Egy doboz lekitünöb
desszert cukorka a
WAHL-féle »CONFISERIE«
üzletből
NOVISZAD, KRALJA PETRA II. 72

Változatosan szép aján-
dékcsomagot ad a
»KONZUM«
kávé és tea szaküzlet
Noviszád, Kr. Petra II. 2

Fűszer csomag
MARTIN MIRKO
azelőtt Gausz Viktor)
fűszer és csemege üzletéből
RIBNYI TRG 5 — TELEFON 33-66

Arse Teodorovicsa 22. — Kat. Porta
Egy előfestett gobelint ad
»GOBELIN«
kézimunka üzlet
NOVISZAD, KRALYA PETRA II. 20.

Kétszer öt-öt darab mignon-sütemény a
MIGNON cukrászdából
tulajdonos Horváth Károly, Kralja Pet-
ra II. 13. — Allandóan friss sütemény

Egy szájharmonika vagy okarina
Schade Adám
hangszerüzletéből, Noviszád, Kralja
Petra II. 52. Nagy vála-zték, olcsó
árak, szolid kiszolgálás.
EGY SZEP KÖNYVET AD

MENAHEM J.
minden nyelvű használt könyvet,
antikvárium. — Noviszád Vesz- elad

Szép ajándékot ad
»PAPIRUS« — BUZA ERNŐ
Petrovgrad és környéke legna-
gyobb könyv és papíráru üzlete.

Egy stíl rámat ajándékoz
SZÓTER J. faszobrász,
minden szakmába vágó munkák
legjobb nevű szaküzlete. Usztavszka 1.

1 üveg »PENTA«, a legjobb házlszer,
ajándékozza a főlerakat, Mr. Samarjai
Béla »ZMIJA« gyógyszerháza, Szombor

3 darab képes zsebkendő
R. HOLIK
női és férfi divat-anyagok, selymek,
függönyök és minden egyéb kézmű-
áruk legolcsóbb áruházából, Noviszád,
Kralja Alekszandra 12.

Jó kidolgozású fényképet
csak a 20 éven át dolgozó

OSZNOVITY műtermében kap
Forduljon bizalommal hozzánk
NOVISZAD, ZSELYEZNICKA UL 5

Fényképleltéval
Studio Heringnél
Apoló udvar! Amatőr kének kidolgozása

Szép ajándékot ad
BRACA MISIC
Noviszád és környéke legnagyobb
könyv- és papíráru üzlete
Kr. Petra I. 14.

Egy ötletes és szép gyermekjátékot
ad a
VELIKI PARISKI MAGAZIN,
Noviszád és környéke legnagyobb já-
ték divat és rövidáruháza.

Allandóan a legjobb minőségű friss
csokoládé és keksz kapható
UNION bonboniérában
Noviszád, Trg Oslobodjenja 3.
Tulajdonos: Kelemen Gábor — A he-
lyes megfőtőnek csokoládét ad

Egy negyed tucat finom piperezap-
pant ad a
**PRVA JUGOSZLOVENSZKA
KEMICSNA TVORNICA
NOVISZAD,**
gyártja a legjobb cipókrémet, az
IDOL-t és a híres KLEIN ÉS FIA-féle
piperezappanokat

1940. január 7-10. január 13-19

BEOGRAD, RÖVIDHULLAMU ADÓALLOMAS

VASÁRNAP. 6.45: Himnusz, pontos idő, rádióajánlás, időjárásjelentés, első hírek, műsorjelzés... 7.45: Lapszemelvények és egyéb közlemények... 13.10: Népdalok... 17.20: Közélművelődési előadás arab, török, görög és román nyelven... 19.10: Közélművelődési előadás olasz, francia, német, magyar és angol nyelven... 21.30: Hírek arab, török, görög és román nyelven... 22.40: Utolsó hírek, a másnapi műsor ismertetése, himnusz.

KÖZNAPOKON. 6.45: Himnusz, pontos idő, napiár, időjárásjelentés, első hírek, műsorjelzés... 7.45: Reggeli hangverseny... 13.10: Délutáni műsor-köz és hírek és lapszemelvények franc a nyelve... 17.20: Előadás arab, török, görög, román, olasz, francia, német, magyar és angol nyelven... 19.10: Hanglemmek... 21.30: Hírek arab, török, görög és román nyelven... 22.40: Utolsó hírek, a másnapi műsor ismertetése, himnusz.

Vasárnap január 7

BEOGRAD 6.45-7.40: Induló, torna, hírek, hanglemmek, étrend... 9.45: Pontos idő, műsorjelzés... 11.50: Vizálásijelentés... 12.00: Harangzó a főreggeli székességiházból... 12.30: Reklámok, Lyubinko Jovanovic harmonika... 13.00: Rádióajánlás... 13.10: Nada Alekszandrovics lamburakiszérettel... 19.00: Reklámok... 19.10: Hírek... 19.20: Jugoszláv nemzeti óra, Dusan Nikolaevics író felolvasása... 19.40: Szerbje Frank orosz románcokat és dalokat énekel... 20.10: A rádió énektárának hangversenye... 21.30: Pontos idő, hírek, rádióajánlás... 21.50: Szerbovic Vukne és Vojislav Matijevics népdalokat énekelnek...

A REGGELI UJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

19.40 (7.40): Régészeti barangolás a Balkánon. Tompa Ferenc dr. egyetemi tanár előadása. 20.10 (8.10): Operariák. A Budapesti Hangverseny Zenekart vezényli Rajter Lajos. Közreműködik Osváth Júlia és Laczó István, sz. Operaház tagjai. 1. Verdi: Szicíliai vesevénnyel - nyitány. 2. Donizetti: A kegyencső - a) Leonóra áriája (Osváth); b) Fernando áriája (Laczó); c) Balet (Osváth). 3. Bellini: Puritánok - Eivira áriája (Osváth). 4. Mascagni: Fritz barátunk - a) Közzené; b) Kettős. 5. Bizet: Dzsamilé - a) Nyitány; b) Egyiptomi tánc. 6. Szabados Béla: Fanni - ária (Osváth). 7. Meyerbeer: Afrikai nő - a) A IV. fevonás előzenéje és indián induló; b) Ária (Laczó). 8. Massenet: Thais - a) Meditáció; b) Rallé. 9. Górdano: André Chenier - a) Ária (Laczó); b) Kettős a IV. fevonásból. 10. Mosonyi: Ámos - bevonulási induló. 21.40 (9.40): Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 22.10 (10.10): Közvetítés a Hungária-szállásból. Magyar Imre cigányzenekara muzsikál. 23 (11): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.10 (11.20): Táncclemek.

BUDAPEST II. 18.25-18.50 (6.25-6.50): A földművelésügyi miniszteri ütem mezőgazdasági felőrlése. Gyula dr. előadása. 19.25-19.40 (7.25-7.40): A hangosfilm. Koczkás. 20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 20.20 (8.20): Darázs József, Hunyadi István és Seregély László verseiből adnak elő. 20.45 (8.45): Csalkovszkij: V. szimfónia, e-moll. Előadja az Armazterdami Concertgebouw zenekara, vezényel Mengelberg. Hanglemmezről. 21.35 (9.35): Időjárásjelentés.

BUKAREST. 11: Lemezek... 12.10: Motzold zenekar... 18.17: Bruckner: Misa... 18.50: Hírek... 19.15: K s rádiózenekar... 20.45: Mandollin zene... 21.10: Hírek... 21.30: Lemezek... 22.45: Hírek. HAMBURG. 15.30: Künnecke: A csalágotó láng, operett... 17.45: Operettlemezek... 18.15: Hírek... 18.30: Berlin. Közben: Hírek. MÜNCHEN. 16: Délutáni zene... 18: Berlin 19.45: Hírek... 20.15: Nagy katonaszt... 22: Berlin Közben: Hírek.

OLASZ MŰSOROK. I. műsor. (Róma I. Bari I, Bologna, Bolzano) 21: Dalok és ritmusok... 21.15: Hírek... 21.35: Szimfonikus zene Campaola hegű művész... 23: Hírek... 23.15: Táncczene... 0.30: Hírek. II. műsor. (Milánó I, Torino I, Genova I, Trieste, Catania és Róma II.) 20: Hírek. Lemezek... 20.18: Csak Róma II.: Magyar negyedóra... 21: Mozart: Figaro lakodalma, opera. Utána: Táncczene. III. műsor. (Firenze) 20: Hírek. Lemezek... 20.30: Szimfonia... 21: Könyvnyel zene... 21.45: Szalerno zongoraművész... 22.15: Táncczene. SZÓFIA. 20: Vegyes zene... 20.45: Énektár... 21: Táncczene... 22.30: Népzene.

16. (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zene-kara, vezényel F. Gedy Sándor.) Utána: F. Gedy. 10: Hírek. 10.15: Ifjúsági rádió. Dalos-zenei körutazás Dél-Amerikában. II. Kilián Zoltán beszélgetése három gyermekszereplővel, hanglemmekkel. 10.45: Mit nézzünk meg? A bronzkori bronztárgyakat a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Gallus Sándor dr. (Felsőváros). 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Harangzó. Himnusz. Időjárásjelentés. 12.10: A rádió szalonzenekara. 1. R. xner: Bagatell - nyitány. 2. Kiszely Gyula: My Lady - keritágitárilla - tangó. 3. Malvers: Spanyol tánc. 4. Murzil: La gitanilla - tangó. 5. Pacherneg: Keringő. 6. Gyöngy Pál: Sandomingo - rumba. 7. Mahr: Fanfárok - induló. 8. Offenbach: Intermezzo és barcarola a Hoffmann mesé c. operából. 9. Fehér István: Virágok abakod alatt - tangó. 10. Részletek Strauss János műveiből. (Korngold felolgozása).

Közben 12.40: Hírek. 13.20 (1.20): Időjárás, időjárás- és vizálásijelentés. 13.30 (1.30): Hanglemmek. 1. Suppé: Reggel, délután, este Bécsben - nyitány. (Bécsi filharmonikusok, vezényel Heger). 2. Camaiti-Curci: Velencei éjszaka - olasz dal. (Gigli). 3. Acqua: Ezüstös vizesés. (Zongora: Walter Gieseking). 4. Volgai halások. (Dal: E. J. uhnyem. Kovák kórus). 5. Hruby Viktor: Egyveleg. (Ének: Rosel Seegers és Péter Anders). 7. Hart: Pílangók. (Gordonka Gaspar Cassade). 8. Nevin: Operett-dal. (McCormack). 9. Lehár: Kék mazur - dal. (Péchy Erzsé). 10. Strauss János: Szere mi keringő. (Bécsi filharmonikusok, vez. Clemens Krauss). 11. Chirlanda-Garros: Tangó. (Carlos Gardel ének). 12. Hammerstein: Filmdal. (Ének: Felén Morgan). 13. Delibes: Coppélia - mazurka. (Berlini filharmonikusok, vezényel Borchard).

14.30 (2.30): Hírek. 14.45 (2.45): Műsormertetés. 15 (3): Arfolyamhírek, piaci árk, elemiszertárak. 16.15 (4.15): Héjás Pálné háztartási tanácsadója. 16.45 (4.45): Időjárás, időjárásjelentés, hírek. 17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.15 (5.15): Arnold Bax: Tintágel - szimfonikus költemény. Előadja a New szimfonikus zenekar, vezényel Goossens. Hanglemmezről. 17.30 (5.30): A rádió postája. 18 (6): Kurina Simi cigányzenekara muzsikál. Debos Imre tárogatózik. Tárogatószámok: számok: Kacsóh Pongrác: Rákóczi megférése. Balog Adám nótája. Dankó Pista: Busan szől a kecskeméti öreg templom nagyharangja. Piffusich: Nincs cserépes tanyám. Kacsóh Pongrác: A fuszulyka szára - dal a János vitézből. Csinnom Palkó. 18.55 (6.55): Levelek faluról. Sztyayal Zoltán előadása.

19.15 (7.15): Hírek. 19.25 (7.25): Babula Lajos harmonikaszámal. 1. Schittenhelm: Harmonika-laendler. 2. Fekete szemek - orosz népdalait. 3. Berlin-Bobua: Alexander Ragtime Band - részlet. 4. Peguri: Polga-ábránd.

nekara. 1. a) Mene majka nevjule 1 gleda, b) Po mesecitni kraj sinistra, 2. a) Gyaurko mlita, b) Pijan idem od grada, 3. a) Semlicice szino szje-me, b) Zapleva a bulbul tica, 4. a) Kradam ti me, b) Mori more, mingo te szakam, sze u vesere, b) Mori more, mingo te szakam, 5. a) Nigde zore na bjele dana, b) Ah moj Alya crne ocsi, 6. a) Kumen ti sze draga Bogom, b) Szido moja ne szrdi sze na me.

22.40: Hírek
22.50: Tánccserepek 23.30 óráig.

ZAGREB, 20: Páty László zongorahangversenye ● 21: Szókratizáló zene ● 22: Hírek ● 22.20 Tánccserepek.

BERLIN — DEUTSCHLANDSENDER. — 16: Kivánság hangverseny ● 20: Hírek ● 20.15: Vidám zene ● 22: Hírek ● 22.30: Szalonkór ● 23: Esti zene ● 24: Hírek. Ejjéll hangverseny.

BRESLAU, 16: Kivánság hangverseny ● 17.45: Hírek ● 20.15: Künneke: Szeretlem éhnevés, operett ● 22: Hírek. Lemezek ● 22.45: Berlin.

BUDAPEST I.

8: Szózat. Utáma: Hanglemmek. 1. Kossuth: Szerená. (Lavotta szerelme. Mária Terézia 1. honv. gy. ezred zenekara, vezényel Fricsay Richard). 2. Kaecsh Pongrácz: János vitéz: Kék tó, tiszta tó. Kukorica közti születtem. (Kalmár Pál). 3. Kaecsh Pongrácz: Egy rózsa-vázh József: Biciklisárda (Magyar Imre cigányzenekara). 5. Sándor Jenő: Osi eső hull-dogál (Selymes verse) (Kalmár Pál). 6. Eröss Béla: a) Vanak el nem csókolt csókok; b) Minden fehér: piros rózsát (Magyar Imre cigányzenekara). 7. Murátság Kálmán: Csanya lány (Domokos verse); B-moll csárdás (Cseleány József). 8. Jacobi: Leányvásár — részlet (Columbia szimfonikus zenekar, vez. Polgár Tibor). 9. Himnusz: La route — francia tangó-dal (Tino Rossi). 10. Ponce-Armberg: Este-hita — mexikói dal (Erna Seck). 11. Ruszinkó Nándor: Ipolyvágy bevonulási induló (Mária Terézia 1. honv. gy. ezred zenekara, vezényel: Figedy Sándor).

8.45: Hírek.

9-9.55: Ünnepi istentisztelet az ungvári görög-katolikus székesegyházban. — A szentmisét Sztolka Sándor munkácsi megyéspüspök pontifikálja. Résztvevők Bortnyánszky, Rozsnyó, Bokszay Szentmiséjéből. Énekel az ungvári görögkatolikus papnövéndékek énekkara. Hádónik István vezetésével.

10-10.55: Református istentisztelet a Kálvintéri templomból. Predikál Ravasz László dr. püspök.

11-12.15: Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari és Várpálbania-templomból. A szentbeszédet mise közben dr. Beresztóczy Miklós pápai kamarás mondja. Énekel a Fejé-Krisztinavárosi plébánia énekkara, Jurassa Endre vezetésével.

12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: A Mária Terézia 1. honvédszolgálat zenekara. Vezényel Figedy Sándor. 1. Fricsay Richard: Veni, vidi, vici — induló. 2. Pécsi József: Pusztafai látomás — nyitány. 3. Strauss

A REGGELI USÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

János: Aftellek emberiség — keringő. 4. Bizet: Carmen — baletzene. 5. Figedy Sándor: Hegedűverseny I. fetele (hegedű: Hütter Gyula). 6. Csajkovszkij: Mazepa. 7. Druscsheva: Palatinus huszarak indulója 1818-ból.

13.45 (14.5): Hírek.

14 (2): Hanglemmek. 1. Serrano: Canto hungaro (Tito Schipa). 2. Mozart-Adam: Váltóztok (Guglielmelli). 3. Bizet: Gyöngyhálások — kettős a II. felv.-ből (Gigli és de Luca). 4. Zolt Nándor: Sztakótok (hegedű: Záhuczky Ede). 5. Leoncavallo: Bajazzók — protóg (Lawrence Tibbel). 6. Verdi: Rigolotto — éria az I. felv.-ből (Jily Pons). 7. Wagner: Walkür — szerelmi kettős — részlet az I. felv.-ből (Gola Ljunberg és Walter Widopp). 8. Dohnányi: F-moll koncerttelűd (zongora: Cyril Smith). 9. Giordano: Fedora — éria (Gigli). 10. Puccini: Bohémélet — Mimi búcsuja (Mária Caniglia). 11. Mascagni: Parasztcsejje — Santuzza és Turiddu kettőse az I. felv.-ből (Dusolina Giannini és Gigli).

15 (3): 1. A hazai növénytermelés áttekintése. Tassonyi Ernő dr. min. osztálytanácsos előadás. 2. Amerikai tapasztalatok a gyakorlati harmonikasztes köréből. vitéz Ottó Ernő gazdasági felügyelő előadása. A földmiveléügyi minisztérium rádióelőadásorozata.

15.45 (3.45): Szalonkór. 1. Waldteufel: A legkedvesebb — keringő. 2. Heykens: Szerená. 3. Raifer Lajos: Régi emlékek. 4. E. Fischer: Nyári szünet — szvit. 5. Sándor Jenő: Almái dő Tisztapart. 6. Svendsen: Román. 7. Monti Csárdás.

16.30 (4.30): A szén. Erdély Sándor előadása. Közművelődési előadásorozatot.

17 (5): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 17.15 (5.15): Weixelgartner Egon Chopin-műveket zongorázik. 1. E-dúr elűd 10. mű. 2. Cisz-moll elűd 10. mű. 4. sz. 3. Fis-dúr-turuntumo 4. G-moll ballada.

17.40 (5.40): Az anya beszél az orvosról. Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye. 18.05 (6.05): Farkas Béla cigányzenekar. Közben 18.20 (6.20): Sporteredmények. 18.45 (6.45): Új magyar ut. Zilihy Lajos előadása.

19.15 (7.15): Hírek.

19.25 (7.25): Varga Tibor hegedű, zongorán kísérő. 1. Locatelli: Esz-dúr sári Pongrácz István. 2. Paganini: XXIV. szonáta. (Varga átirata). 3. Hubay: Zefir. caprice. 3. Hubay: Zefir. 19.50 (7.50): Villámfényel. Hangjáték. Ita: Németh László. Rádiószínpadra alkalmazta és rendezte Németh Antal dr. — Személyek: Nagy Imre, Köröves — Timár József, Anna, a köröves felesége — Repóthy Anna, Bakos Béla, főjegyző — Pethő Attila, Margit, a főjegyző felesége — Szabó Margit, Sata, a leány — Németh Romola; Árpád, egyetem hallgató — Apáthy Imre; Viraszó asszony — Szatmáry Margit.

21.40 (9.40): Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 22.10 (10.10): Beszélő-zenekar. Vezényel Müller Károly. 1. Müller Károly: Bevonulási in-

A REGGELI USÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

Gerber: Gyöngyfogalom a jelkomet (Sághy ver-se); Szávord Richard: Biborban éj Bakony-erdő; Akom Lajos: Sej, haj huszárgyerekek (Szánó Ferenc verse); Murátság Kálmán: Fehér galamb (Gyökös verse); Népdal: Látod-e babám; Hevesi József: Paprika, só (Mazovall szöveg). 0.05 (éjfel 12.45): Hírek.

BUDAPEST II.

18.45-19.10 (6.45-7.10): Gyorsirtdámfolyam. Szalay Géza előadása.

19.20 (7.20): A rádó szalonzenekara. 1. Suppé: Boccaccio — Induló. 2. K. Imeni: Vágymok — keringő. 3. Gerchwin: Dal 4. Lehar: Kínai haltszvit.

20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 20.20 (8.20): Stransburg, az örök hátravára Szalay Géza előadása.

20.50 (9.50): Tánccserepek.

21.50 (10.50): Időjárásjelentés.

BUKAREST, 11: Lemezek ● 12.10: Serharnescu zenekar ● 18.17: Szvit lemezek ● 18.50: Hírek ● 19.15: Lemezek ● 19.35: Opera ● 22.15: Hírek.

HAMBURG, 15.35: Operaszíndarabok ● 17.20: Haydn: Kiványó szimfonia. Zilcher: Makramen hógy, szvit ● 19.05: Berlin. Közben: Hírek.

MÜNCHEN, 16: Déutáni zene ● 18.15: Berlin ● 19.45: Hírek ● 20.15: Hangkepek Nitzsche-zenekartól és Beethoven zenéjével ● 21.25: Brahms: e-moll hegedű-csello és zenekezi verseny ● 22: Berlin. Közben: Hírek.

OLASZ MŰSOROK, I. műsor. (Róma I. Bart I. Bologna, Bózaró) 20: Hírek. Lemezek ● 21.10: Szitri ● 22.30: Hírek. Lemezek ● 23: Hírek ● 23.15: Tánccserepek ● 24: Hírek.

II. műsor. (München I, Torino I, Genova I, Trieste, Catania és Róma II) 20: Hírek. Lemezek ● 21: 20.18: Csak Róma II: Magyar negyedóra ● 21: Szimfonikus hangverseny. Puccho zongoránívész-szel ● 23: Hírek ● 23.15: Tánccserepek ● III. műsor. (Firenze) 19.30: Kamaralemezek ● 20: Hírek. Lemezek ● 20.30: Könyví zene ● 21: Cilea: Leconvneur Adriana, opera. SZÓRIA. 19.45: Opera Utáma: Tánccserepek.

A REGGELI USÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

2. Sze szobrala trífesze belvári. 3. Drenka ml sze. 4. Kazsi Janu. 5. Petletó peji, 6. Pomianv szele Dolneml.

13.40: Pontos idő, hírek, tézd.

14.00: Schubert-szerzemények (emzekek).

14.30: Eida Noruna és Galli Curcl énekel (emzekek).

17.40: Pontos idő, műsorkezdés.

17.45: Vola Trifunovics harmonikás népdalokat játszik.

18.00: A paraszt és a falu a szerb-horvát költészetben (szavaltatok).

18.20: Kivánságemzek.

19.00: Reklámok.

19.10: Hírek.

19.20: Jugoszláv nemzeti óra. Drago Potocsnik (Lyubiyana) felő vasása: Allami pénzügye nk.

19.40: Jelica Nikolic tamburkisérttel népdalokat énekel. 1. Marika na sztol szedese. 2. Oro sze vije. 3. Kad bl ove ruze male. 4. Uzeh egygum.

20.00: Zeller: A madarasz, operett a Studióból. Szereplők: Ivka Ferrari, Tatjana Hirina, Dino Lyubistic, Dragos, Gotszki, Viktor Satarcsic, Pera Matice és Dornik. — A színeiben:

21.30: Pontos idő, hírek, rádiómpír.

22.40: Hírek

22.50: Tark-est. Közreműködik: Dobrica Gvozda-novics, a srani-légyes, Alekszandar Milosevic, Vlada Szretenovics turulyás, Drago Jovanovics galács, a rádió népies és tambura-zenekara, éjjeli után 2 óráig.

ZAGREB, 17.15: Rádiózenekar ● 20: Hang-lemmek ● 20.50: Kamarazene ● 21: Szókratizáló éjjeli után 2 óráig.

BÉCS, 16: Szókratizáló zene ● 17.10: Schuberter dalok és zongora darabok ● 20: Hírek ● 20.15: Operaszíndarabok. Könyví zenedarabok ● 22: Hírek Szókratizáló zene ● 0.10: Berlin.

BERLIN — DEUTSCHLANDSENDER. — 16: Frankfurt ● 18: Vidám zene ● 19.10: Hírek ● 20.15: Tánccserepek ● 22: Hírek ● 22.30: Szalonzene ● 23.10: Esti zene ● 24: Ejjéll hangverseny.

BRESLAU, 15: Déutáni zene ● 17: Hírek ● 18.40: Híres énekesek lemezei ● 19: Dalos, zenés tarkaságok ● 20: Hírek ● 20.15: Berlin ● 21: Hírek. Lemezek ● 22.45: Berlin.

január 13

BEGRAB

6.30-7.20: Induló torna, hírek, hanglemmek, térend.

11.30: Vízállásjelentés, műsorkezdés.

11.50: Pontos idő.

12.00: Harangzó a görögkaleli székesegyházban.

12.30: Reklámok, havási gítás-lemezek.

12.35: Reklámok, havási gítás-lemezek.

13.00: Rádiómpír.

13.10: Illja Dzunavalekovics népdalokat énekel. Kl. ért a rádió népies zenekara. 1. Bog da go ubja,

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemmek. 1. Seregi Artur: Magyarországi — Induló (József Seregi Artur). 2. Strauss József: Csapongó lel-kek — keringő. 3. Strauss József: Csapongó lel-kek — keringő. 4. a) Rózsabokorban jöttem a vezényel Induló. (Punkte Parisienne zenekara, ché: Francia induló. b) De szerelnék rimás eszmét világra; b) De szerelnék rimás eszmét világra — csárdások. (Nagy Izabella és Cselenyi József) 5. Métra: Szerená. (Dharmonikaszóó). Schitten-beim.) 6. Ruszinkó Nándor: Vitéz Bartóffy Indu-

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

Igaz hűséggel — Induló. (Wilhelmshavent kengérszültezek zenekara, vezényel Welge).
 4. Kádás György: Irt a babám, csárdás. (Cse-lényi József).
 5. Blon: Sicilietta. (Paul Godwin zenekara).
 6. Szöllőssy Ferenc: Rendőr díszmenet-induló. (Rendőrzenekek, vezényel a szerző).
 Utána: Ertend.
 10: Hírek.
 10:20: Színháztörténeli apróságok. (Feloivasás).
 10:45: A nő szociális hivatalossága és kötele-sé-gel. Irt: Vas Olga dr. (Feloivasás).
 11:10: Nemzetközi vízeljárásjelzés.
 12: Harangzó. Himmusz. Időjárásjelentés.
 12:10: Jeney Klára, az Operaház tagja énekel, zongorán kíséri Dankó Aladár. 1. Robert Franz: Összel. 2. Schubert: a) Tavaszi álom; b) A posta. 3. Hilldich: Tavasz. 4. Székács Aladár: Fülemben cseng egy dal. 5. Kurucz János: a) Add nekem a te szemvedet (Ady verse); b) Hervadó rózsák közt. 6. Schack Manka): Nyitnak-e még a rózsák. (vitéz Rózsás József verse).
 12:40: Hírek.
 12:55: Papp Románé Szentgyörgyi Erzsébet zongorázik. 1. Chopin: Gisz-moll polonaise. 2. Brahms: H-moll capriccio. 3. Mendelssohn: E-moll romo capriccio. 4. Liszt: Rigolitto — parafrazis.
 13:20 (1:20): Időjelzés, időjárás- és vízállásjel-netés.
 13:30 (1:30): A rádió szalonzenekara. 1. Berce-sényi nótája. 2. Künneke: Szerencsés utazás — operettnyitány. 3. Mietzner: Alpesti rózsa-k — egyveleg. 4. Szűcs János: Tangó-szerenád. 5. Strauss József: Falusi fejszék — keringő. 6. Müllöcker: Gasparone — egyveleg. 7. Huszka Induló.
 14:30 (2:30): Hírek.
 14:45 (2:45): Műsorismertetés.
 15 (3): Arfolyambírek, piaci árak, élelmisz-e-árak.
 16:15 (4:15): Diákfelőra. A magyar nép hétköz-napijai. Ortlay Gyula dr. előadása.
 16:45 (4:45): Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17:15 (5:15): Szórakoztató hangtémék. 1. Deep River — néger spirituale. (Nelson Eddy). 2. Grouya: Mais si tu pars — francia dal. (Lu-clienne Boyer). 3. Gossec — Burmester: Gavot-te. (Hegedű: Vasa Príhoda). 4. Lehár: Cigány-szerelmem — dal. (Rogacsévszki). 5. Felix Hu-go: A kis cipők — dal. (Erna Sack). 6. Gad-man: At dawning. (Bosztoni Promenade-ze-nekar, vezényel Fiedler). 7. Romberg: Wil-lion rememder Vienna — keringődal. (Ri-chaud Crookes). 8. Schertzingen — Kahn: Sze-ress örökké — angol filmdal. (Grace Moore). 9. Strauss János: Egyveleg. (Összeállította Börschel. Kerlingparafrazis. Zongora: Erich Börschel). 10. Tomerlin — Long: Déli szigetek varázsa — havfű blues-dal. (Bing Crosby). 11. Pollack: Gyors fox. (Orgona-, zongora- és dobegyűjtés).
 Közben 17:40—17:50 (5:40—5:50): Szülők isko-lája. Roder Pál tanügyi főtanácsos előadása.
 18:05 (6:05): Ungvári hangulat. Hankiss János

dr. egyeteml tanár előadása. Hangfelvétél.
 18:30 (6:30): Ungvári-est. A Kulturális Egyesü-letek Szövetsége és a Magyar Rádió felvidéki sorozatának IV. estje. Közvetítés az ungvári Városi Színházból. Összeállította Hankiss Já-nos dr. egyeteml tanár. Rendező Kiszely Gyu-la. 1. A Kulturális Egyesületek Szövetségé-nek elnöksége üdvözlő szavakat mond. 2. Az ungvári tanítónőképző és a gör. kat. leány-iskola énekel. 3. Halmos L.: Hadnagy uram (Gyulai Pál verse); c) Ru-szin népdal. (V. hajú zelemykóm, Zádor Da-vid). 4. Gyöngyössy István, Dayka Gábor, Komocsy József és Simon Menyhért versei-ből előad Párlóska Pál. 4. Ungvár és Nagy-Berecsényi Miklós. Rácz Pál felolvasása. 5. a) Bercecsényi Miklós. Rácz Pál felolvasása. 5. a) Népdal Nagy Berecsényi Miklósról; b) Fülöp Árpád: Volt egyszer egy ország; c) Kacsóh Pongrácz: Rákóczi megértesse. Énekel Onczay Gyula, zongorán kíséri Schmidt Lászlóné. 6. Wellmann Mihály, a Rákóczi Kultúregyesület ügyvezető alelnöke zárószavakat mond. 7. a) Zádor Jenő: Jelszó; b) Ezer csillag (népdal); c) Goll J. felolvasás; c) Ifj. Szabó Károly; Talpra magyar! (Petőfi verse). Énekel az Ungvári Aranyérmes Dalárda. Az énekkarokat vez. Zádor Dezső.
 19:15 (7:15): Hírek.
 19:25 (7:25): Az ismeretlen Dél-Itália. Kardos Tibor dr. ultraja.
 19:55 (7:55): Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara.
 20:35 (8:35): Schubert négykezes zongoraművel Irtá Koch Lajos dr. (Feloivasás). Közremű-ködik Vásárhelyi Magda és Szegedi Ernő. (Zongora). Magyar divertimento. (G-moll) 54. mű.
 21:20 (9:20): Színháztörténeli. Kürthy György elő-adása.
 21:40 (9:40): Hírek, időjárásjelentés, hírek szlo-vák és ruszin nyelven.
 22:10 (10:10): Közvetítés a Palais de Danceből. A magyar Revól Táncczenekar játszik.
 Közben 22:25—22:40 (10:25—10:40): A Middas-olász énekegyüttes műsora a Palais de Dan-ce-ből.
 23 (11): Hírek német, olasz, angol, francia és eszperanto nyelven.
 23:25 (11:25): Közvetítés a Pátria-kávéházból Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
 0:05 (éjjel 12:05): Hírek.

BUDAPEST II.

19:30—19:55 (7:30—7:55): Német nyelvoiktatás. Szentgyörgyi Ede dr. előadása.
 20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
 20:20 (8:20): Hungyadi János énekel zongorakísé-rettel. 1. Tosti: Verral morir. 2. Gastaldoni Musica proibita. 3. De Curtis: Cantia pe-me. 4. Grieg: Primula veris. 5. Kacsóh Pongrácz: Faj, faj; b) Késő ősz van. 6. Huszka: Bu-f-dokolva járok. (Endrődi Sándor verse). 7. a) Nem anyáid lettél. (Kern Aurél Régi Dal-együttes); b) Szerenád (Berliagva együttes); c) Hogy mehetnek és vehozad

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

18:45 (6:45): A franciák Észak-Amerikában. Bak-tay Ervin e. előadása.
 19:15 (7:15): Hírek.
 19:25 (7:25): Időben népek zenéje hangtéméről. 1. Mit csinál az öreg — horvát dal (énekegyes). 2. Chattingins: Finn dal (Hanna Granfeld). 3. Robl-son: Cowboy-dal (Vernon Dalhart ének és Car-son Robinson (fűtő)).
 19:35 (7:35): A petefészék nőiátírás. Énekes bohózat három felvonásban. Gvadányi József verses el-bezárása után Irtá: Csádl József. Kétfőzetűt készítette: Them Károly. Rádiószínpadra átdol-gozta: Galamb Sándor dr. Rendező Szilassy Gyula. Személyek: Zajtay István — Kist Fe-rencc; Zajtay István (Éj királyi) — Bátho-rczi; Zajtay Sándor — Pálóczy László; Baccuz Gáza — Lehotay Árpád; tóth Dorika — Berký Lilj; Sugar Laci (Ohello) — Abonyi G. zsi; Hopfen, serfőző — Gabányi László; Fanni a leány — Németh Romola; Nina — Ábhy Ersti; Sebestyén — Mátkány Anai; Hermann — Pet-tes Sándor. — A többi szerepeket játsszák: Ab-onyi Tivadár; Bob Béa; Kemény Ferenc; Rab-anai; Rubiny Tibor; Szabó Sándor; Szilassy Aladár; Ujlaky László.
 21:10 (9:40): Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.
 22:10 (10:10): Finn zenekari hangverseny a Vira-dóban. A finn Vöröskereszt jótára rendezt a Turáni Társaság Magyar néprajzközlő Egyesü-lete. (A hangverseny II. részének közvetítése) Közreműködik a Budapesti Hangverseny Zene-Közreműködők a Budapesti Hangverseny Zene-Kar vezényel Szabados Zádor. 1. Raitio: Haly-tyuk — szimfonikus költemény. (Budapesti elszó). 2. Finn szerzők dalai. (Eldobja Basli-kés Maria, az Operaház örökös tagja, zongorán kíséri M. Ersek Márta. 3. Klami: Karjalai rap-szóda. 15. mű. (Hangfelvétél)
 22:45 (10:45): Közvetítés a Valtira-kávéházból. Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál.
 Közben 23 (11): Hírek német, olasz, angol, fran-cia és eszperanto nyelven.
 0:05 (éjjel 12:05): Hírek.

BUDAPEST II.

17:15—17:40 (5:15—5:40): Mozart: Kis éji zene. (K-lemeznél).
 18:15—18:40 (6:15—6:40): Angol nyelvoiktatás. J. W. Thompson előadása.
 19:35 (7:35): Az Egyesült Államok nemzeti egyse-ge. Irtá Riedl Béla. (Feloivasás).
 20 (8): Hírek, ügyvérszerendmények. Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 20:20 (8:20): Közvetítés a Kakuk-térenből. Lo-vász Ferenc cigányzenekara muzsikál.
 21 (9): A Győri-trió műsora. Tagjai: Hermann László (hegedű), Helyényi Gyula (gordonka), Her-mann Lászlóné (zongora). 1. Saint-Saens: F-dúr zongoraharmas. 2. Renzo Rossellini: Zongorahár-mas.
 21:50 (9:50): Időjárásjelentés.
 BUKAREST. 11:10: Cristea zenekar ● 12:30: Kis rádiózenekar ● 18:17: Strahllevid zongora művésznő és Andropov cselleművész ● 18:50:

Hírek ● 19:30: Francia da. ok ● 19:45: Hírek ● 20:15: Filharmonikusok ● 22: Lemezek ● 22:45: Hírek

HAMBURG. 15:30: Déltéli zene ● 17:10: Tarka óra ● 17:55: Mozart: Kis éji zene ● 18:30: Berlin. Közben: Hírek

MÜNCHEN. 15:30: Déltéli zene ● 17:15: Liszt művek zongorán ● 18: Berlin ● 19:45: Hí-tek ● 20:15: Filharmonikusok ● 22: Berlin. Közben: Hírek

OLASZ MŰSOROK. I. műsor. (Róma I. Bart I. Bologna, Bolzano). 20:30 Kivánság hangverseny ● 21: Puccini: Tosca. Utána: Táncczene ● 24: Hírek II. műsor. (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste. Catania és Róma II.) 20: Hírek. Lemezek 20:18: Csak Róma II.: Magyar negyedóra ● 21: Szimf. ● 22:20: Zongoraharmas ● 23: Hírek ● 23:15: Táncczene. III. műsor. (Firenze) 19:45: Szimfonikus leme-zek ● 20: Hírek. Lemezek ● 20:30: Szalonzene ● 21:15: Könyv és tanczene ● 22: Fláh énekkar ● 22:30: Könyv és tanczene.

SZÓFIA. 20: Kamarazene ● 21: Lemezek ● 21:30: Könyv zene ● 22: Táncczene.

BEOGRAD

6:30—7:30: Induló, torna, hírek, hangtémék. 4. rend.
 11:50: Vízilásjelentés, műsorok. 4. rend.
 11:59: Pontos idő.
 12:00: Oplend barangzó, Katarina Lilics népdalokat énekel, kíséri a rádió népies zenekara. 1. Pjevo ml peji. 2. Sinoj me je moma godila. 3. Jedno jutro. 4. Moma sredi na pendzeru. 5. Zeleno je listje borovo. 6. Upravta Ganka.
 12:35: Reklámok, a rádiózenekar hangversenye. 1. Biodek: A kuthen, ábránd. 2. Grünfeld: Román. 3. Cui: Lengyelke. 4. Hilldich: Tavasz. 5. Friederkes: Skandináv sorozat — Közben: zsemények).

13:40: Pontos idő, hírek, térszé.
 14:00: Zora Miloszevics dalokat énekel. — (Brahms, Schubert, Mozart és Schumann szer-zményei).
 14:30: Boccherini: B-dúr hangverseny sordonkára játsza Pablo Cassis (Gemez).
 17:40: Pontos idő, műsorok. 17:45: Milorad Zilicis tamburakísérettel népdalokat énekel.
 18:00: Milos Moszkovics felolvasás: Nyelvhá-építés.

18:30: Hangverseny.
 18:50: Táncczene.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

18.20: A beográdi orosz templom énekkarának hangversenye, vezényel Evgenije Maszlov. 1. Degiarev: Sz nemi Bog. 2. Bortnyanszki: Dje-va dnez. 3. Viflyajev: Hvalite imja. 4. Imrosz Bozs tyul. 5. Alemanov: Hr sztos rozsdajetszja. 6. Bortnyanszki: Szlava vo visnyih Bo-gu. 18.50: Kerinög lemezek. 19.00: Reklámok. 19.10: Hírek. 19.20: Jusozsávj nemzeti óra: Ötletsego Márta kl-rályné születésnapja. 19.40: Vera Matetics és Alekszandar Kojacsics kettőfőket énekelnek. 20.10: Napi riport. 20.20: Népies zene. Közreműködik: Donka Vasziljevics és Resad Beslagics (ének), Radenko Mitrovics harmonikás, a rádió tambura- és népies zenekara. 21.30: Pontos idő, hírek, rádiónaplár. 21.50: Nada Alekszandrovics szonofonát énekel. 22.20: Haydn: Szimfonia 45. mű, vezényel Henry Wood (lemez). 22.40: Hírek. ZAGREB. 17.15: Rádiózenekar • 20: Opera. BERLIN — DEUTSCHLANDSENDER. — 15.30: Hamburg néphangversenye • 17.15: Brombergi dalok • 18: Könyvű zene • 20: Hírek • 20.15: Uj katonadalkok • 21.15: Dobrindt zenekar • 22: Hírek • 22.30: Sza onöbös • 23: Esti zene • 24: Hírek. Hangverseny. BRESLAU. 16: Hamburg • 17: Hírek. Lemezek • 18: Steier: Téli idill • 19: Vidám est • 19.40: Hírek • 20.15: Uj katonadalkok • 21.15: Lemezek • 21.35: Hangjáték • 22: Hírek. Lemezek • 22.45: Mozart- és Dvorzsekk zene • 24: Hírek.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemerek. 1. Fricssay Richárd: Ladiladibon — induló (Mária Terézia 1. honvéd győzelem zenekara, vezényel Fügedy Sándor). 2. Kojó Ho Csuki: Virág-álom Uenóban — japán keringő (Bécsi Bohém-zenekar). 3. Telke: Öreg bajtársak — induló. (Berlini Filharmonikusok). 4. a) Banda Ede: Két szép lány; b) Debreceeni kaszánya (Cselényi József). 5. Simonetti: Madrigál (orgona: Gerárd Thomas). 6. Potuzsnik-Pazeller: Manlova-induló (a volt cs. és kir. 85. gy. e. harci indulója. Huvyadi János 9. honv. gy. e. zenekara, vezényel Fricssay Ferenc). Utána: Étrend. 10: Hírek. 10.20: Leo. Pap Mária szobrász (Feolvasás). 10.45: Hajza a folyékony aranyért. Iria Willant Rezső (feolvasás). 11.10: Ncmzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Harangszó. Himmusz. Időjárásjelentés. 12.10: Sassy Irtigő gondonkázik zongorakísérettel. 1. Kodály: Adagio. 2. Popper: Hangverseny bolonaise. 3. Csajkovszkij: Oszl dal. 4. Hollósy Kor-né: Felvidéki rapcszódia. Közben 12.40: Hírek. 12.55: Éneklő Ifjuság. Énekel a Veress Pálné lány-gimnázium zenekara, Nagy Ilona vezénylésével és a Rátokoskeresztúri állami polgári iskola ének-kara Kutas Artur vezénylésével. Zongorán kísér Kutas Arturné. 1. Hódmezővásárhelyi népdalok: Lassan kocás, hogy a kocsi ne rázzon. Házunk előtt. Szállj el páva. Ennek a gazdának szép kocsija van. 2. Kerényi György: Kétágu sip című gyűjteményéből: a) A csanádi legények; b) Ez a malom szép he yen van; c) Ha felmegyek a budai nagy hegyre. 3. Vászárhelyi Zoltán: Erdőmező: a) Ének a madárkáról; b) Hídlő végén (pórgári). 4. Halmos-Sk: Végig a földön (gimnázium). 5. Nádasdy Kálmán: Tarsas énekekből: a) Neuwack: Régi dalocskák; b) Rauch: A reggel (pórgári). 6. Bárdoss Lajos felolgozása: a) Kos-suth toborzója; b) Huszárnóta (gimnázium). 7. Kánokonk: a) Nyárkánon; b) Labdázó; c) Jertek vigán; 8. Kodály: a) Héjja, héjja; b) Jó gazdasszony (pórgári). 9. Beethoven: Ünneppálykánon (gimnázium). 10. Bárdos: Spártai gyermek (zongorakísérettel). 13.20 (1.20): Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.30: Suki Tóni cigányzenekara. 14.30 (2.30): Műsorismertetés. 14.45 (2.45): Artolyambírek, piaci árák, élelmiszerek. 15 (3): Artolyambírek, piaci árák, élelmiszerek. 16.15 (4.15): Ruzsin hallgatóinknak: Simonyné Grób Klára ruzsin műveket hegedűl zongorakísérettel. 17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.15 (5.15): Legeltetési társulatok háziartása. II. rész. Piliassy Emil dr. vm. tb. másodfőjegyző előadása. A fő dmivélsügyi miniszterium rádió-előadásorozata. 17.45 (5.45): A rádió szalonzenekara. 1. Lehár: Cigányzene em — nyitány. 2. Huszka: Gul Baba — operatárszerekek. 3. Schack Manka: Csárdában. 4. Brahms: Magyar táncok (2., 3., 4., 5. Kálmán: Cirkuszhercegnő — egyveleg.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemerek. 1. Fricssay Richárd: Ladiladibon — induló (Mária Terézia 1. honvéd győzelem zenekara, vezényel Fügedy Sándor). 2. Kojó Ho Csuki: Virág-álom Uenóban — japán keringő (Bécsi Bohém-zenekar). 3. Telke: Öreg bajtársak — induló. (Berlini Filharmonikusok). 4. a) Banda Ede: Két szép lány; b) Debreceeni kaszánya (Cselényi József). 5. Simonetti: Madrigál (orgona: Gerárd Thomas). 6. Potuzsnik-Pazeller: Manlova-induló (a volt cs. és kir. 85. gy. e. harci indulója. Huvyadi János 9. honv. gy. e. zenekara, vezényel Fricssay Ferenc). Utána: Étrend. 10: Hírek. 10.20: Leo. Pap Mária szobrász (Feolvasás). 10.45: Hajza a folyékony aranyért. Iria Willant Rezső (feolvasás). 11.10: Ncmzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Harangszó. Himmusz. Időjárásjelentés. 12.10: Sassy Irtigő gondonkázik zongorakísérettel. 1. Kodály: Adagio. 2. Popper: Hangverseny bolonaise. 3. Csajkovszkij: Oszl dal. 4. Hollósy Kor-né: Felvidéki rapcszódia. Közben 12.40: Hírek. 12.55: Éneklő Ifjuság. Énekel a Veress Pálné lány-gimnázium zenekara, Nagy Ilona vezénylésével és a Rátokoskeresztúri állami polgári iskola ének-kara Kutas Artur vezénylésével. Zongorán kísér Kutas Arturné. 1. Hódmezővásárhelyi népdalok: Lassan kocás, hogy a kocsi ne rázzon. Házunk előtt. Szállj el páva. Ennek a gazdának szép kocsija van. 2. Kerényi György: Kétágu sip című gyűjteményéből: a) A csanádi legények; b) Ez a malom szép he yen van; c) Ha felmegyek a budai nagy hegyre. 3. Vászárhelyi Zoltán: Erdőmező: a) Ének a madárkáról; b) Hídlő végén (pórgári). 4. Halmos-Sk: Végig a földön (gimnázium). 5. Nádasdy Kálmán: Tarsas énekekből: a) Neuwack: Régi dalocskák; b) Rauch: A reggel (pórgári). 6. Bárdoss Lajos felolgozása: a) Kos-suth toborzója; b) Huszárnóta (gimnázium). 7. Kánokonk: a) Nyárkánon; b) Labdázó; c) Jertek vigán; 8. Kodály: a) Héjja, héjja; b) Jó gazdasszony (pórgári). 9. Beethoven: Ünneppálykánon (gimnázium). 10. Bárdos: Spártai gyermek (zongorakísérettel). 13.20 (1.20): Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.30: Suki Tóni cigányzenekara. 14.30 (2.30): Műsorismertetés. 14.45 (2.45): Artolyambírek, piaci árák, élelmiszerek. 15 (3): Artolyambírek, piaci árák, élelmiszerek. 16.15 (4.15): Ruzsin hallgatóinknak: Simonyné Grób Klára ruzsin műveket hegedűl zongorakísérettel. 17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.15 (5.15): Legeltetési társulatok háziartása. II. rész. Piliassy Emil dr. vm. tb. másodfőjegyző előadása. A fő dmivélsügyi miniszterium rádió-előadásorozata. 17.45 (5.45): A rádió szalonzenekara. 1. Lehár: Cigányzene em — nyitány. 2. Huszka: Gul Baba — operatárszerekek. 3. Schack Manka: Csárdában. 4. Brahms: Magyar táncok (2., 3., 4., 5. Kálmán: Cirkuszhercegnő — egyveleg.

BEOGRAD. 6.30—7.20: Induló, torna, hírek, hanglemerek, érend. 11.50: Vízállásjelentés, műsorközlés. 11.59: Pontos idő. 12.00: Opienácl harangszó, híres énekek (Stegfried Onegin, Fjodor Saljapin és Benjamino Gigli lemezek). 12.35: Reklámok. Alekszandar Petrovics felolvasása a csemegékészítésről. 13.00: Rádiónapló. 13.10: Desza Jovanovics tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. U Agana. 2. A sto szl me razmazio. 3. Gradinom cvetye. 4. Milica js veseraka. 5. Rumena ml ruzsa procvala. 6. Ej szedom dana. 13.40: Pontos idő, hírek, tőzsde. 14.00: Hanglemerek. Josa Heifetz és Nathan Milstein hegedűl. 14.30: Téli dal Monte opera-áriákat énekel (lemezek). 1. Be lini: Az a vajjáró. 2. Verdi: a) Falstaff. b) Traviata. c) Rigoletto. 17.40: Pontos idő, műsorközlés. 17.45: Diakóra. A beográdi Vojislav Ilics elemiiskola növendékeinek hangversenye, vezényel Bosko Katatics tanító. 18.30: A rádiózenekar hangversenye. 1. Kéler Béla: Romantikus nyitány. 2. Ranzato: Szerenád. 3. Manfred: Egyveleg. 19.00: Reklámok. 19.10: Hírek. 19.20: Jusozsávj nemzeti óra. Drago Ulaga felolvasása: Sl-terü etek Jugoszláviában. 19.40: Bora Janjics népdalokat énekel. 20.00: Vidám óra. 21.00: Jelena Vujanovics és Fulgencije Vucemilovics tamburakísérettel kettőfőket énekelnek. 21.30: Pontos idő, hírek, rádiónaplár. 21.50: A havái négyes (Szavavics, Gensics, Szavavics és Scheinost) hangversenye. 22.20: Tánclemezek. 22.40: Hírek. ZAGREB. 20: Hangjáték • 20.30: Zenekari hangverseny • 21: Zágzebi négyes • 22: Hírek • 22.20: Táncczene. BÉCS. 16: Szórakoztató zene • 17.10: Filmmlemek • 18: Barokk házi zene • 19.15: Lemezek • 20.15: Dalos, zenés egyveleg • 22: Hírek • Beethoven két zongora darabja. • 23: Esti zene • 24—1: Berlin. BERLIN — DEUTSCHLANDSENDER. — 16: Lipcse • 18: Dobrindt zenekar • 20.45: Mozart prágai utazása • 22: Hírek • 22.30: Szórakoztató zene • 24: Éjjeli zene. BRESLAU. 18.20: Lemezek • 19: Vidám zenekara • 20: Hírek • 22: Hírek. Lemezek • 22.45: Hírek.

BEOGRAD. 6.30—7.20: Induló, torna, hírek, hanglemerek, érend. 11.50: Vízállásjelentés, műsorközlés. 11.59: Pontos idő. 12.00: Opienácl harangszó, híres énekek (Stegfried Onegin, Fjodor Saljapin és Benjamino Gigli lemezek). 12.35: Reklámok. Alekszandar Petrovics felolvasása a csemegékészítésről. 13.00: Rádiónapló. 13.10: Desza Jovanovics tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. U Agana. 2. A sto szl me razmazio. 3. Gradinom cvetye. 4. Milica js veseraka. 5. Rumena ml ruzsa procvala. 6. Ej szedom dana. 13.40: Pontos idő, hírek, tőzsde. 14.00: Hanglemerek. Josa Heifetz és Nathan Milstein hegedűl. 14.30: Téli dal Monte opera-áriákat énekel (lemezek). 1. Be lini: Az a vajjáró. 2. Verdi: a) Falstaff. b) Traviata. c) Rigoletto. 17.40: Pontos idő, műsorközlés. 17.45: Diakóra. A beográdi Vojislav Ilics elemiiskola növendékeinek hangversenye, vezényel Bosko Katatics tanító. 18.30: A rádiózenekar hangversenye. 1. Kéler Béla: Romantikus nyitány. 2. Ranzato: Szerenád. 3. Manfred: Egyveleg. 19.00: Reklámok. 19.10: Hírek. 19.20: Jusozsávj nemzeti óra. Drago Ulaga felolvasása: Sl-terü etek Jugoszláviában. 19.40: Bora Janjics népdalokat énekel. 20.00: Vidám óra. 21.00: Jelena Vujanovics és Fulgencije Vucemilovics tamburakísérettel kettőfőket énekelnek. 21.30: Pontos idő, hírek, rádiónaplár. 21.50: A havái négyes (Szavavics, Gensics, Szavavics és Scheinost) hangversenye. 22.20: Tánclemezek. 22.40: Hírek. ZAGREB. 20: Hangjáték • 20.30: Zenekari hangverseny • 21: Zágzebi négyes • 22: Hírek • 22.20: Táncczene. BÉCS. 16: Szórakoztató zene • 17.10: Filmmlemek • 18: Barokk házi zene • 19.15: Lemezek • 20.15: Dalos, zenés egyveleg • 22: Hírek • Beethoven két zongora darabja. • 23: Esti zene • 24—1: Berlin. BERLIN — DEUTSCHLANDSENDER. — 16: Lipcse • 18: Dobrindt zenekar • 20.45: Mozart prágai utazása • 22: Hírek • 22.30: Szórakoztató zene • 24: Éjjeli zene. BRESLAU. 18.20: Lemezek • 19: Vidám zenekara • 20: Hírek • 22: Hírek. Lemezek • 22.45: Hírek.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemerek. 1. Adorján Sándor: Magyar induló (József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Serégi Artur). 2. Transzleatúr: Élet a bécsi Praterben — keringő (Lóránd Edit zenekara). 3. Untarcsy Vilmos: Vászárhelyi hres promenádon (Kálmár Pál). 5. Aeropán-pólka (Köfölnaszóló: Gaston). 6. Fiala János: Magyar Induló (Rendörzenekar, vez. Szöllössy Ferenc). Utána: Étrend. 10: Hírek. 10.20: Kossuth szerepe az 1859-i világszemélyekben. Vitéz Törög Gyuláné előadása. 10.45: Divattudósítás. Felolvasás. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Harangszó. Himmusz. Időjárásjelentés. 12.10: Lakatos Fióris és fia cigányzenekara. Közben 12.40: Hírek. 13.20 (1.20): Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.30 (1.30): Rendörzenekar. Vezényel Szöllössy Ferenc. 1. Fótov: Stradella — nyitány; 2. Lehár: Cigányzenelem — keringő; 3. Fall: Részletek az Elvált asszony című operettből; 4. Sándor Jenő: Tangó a Mezei pacirta című operettből; 5. Monna: Pudding — egyveleg. 14.30 (2.30): Hírek. 14.45 (2.45): Műsorismertetés. 15 (3): Artolyambírek, piaci árák, élelmiszerek.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemerek. 1. Adorján Sándor: Magyar induló (József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Serégi Artur). 2. Transzleatúr: Élet a bécsi Praterben — keringő (Lóránd Edit zenekara). 3. Untarcsy Vilmos: Vászárhelyi hres promenádon (Kálmár Pál). 5. Aeropán-pólka (Köfölnaszóló: Gaston). 6. Fiala János: Magyar Induló (Rendörzenekar, vez. Szöllössy Ferenc). Utána: Étrend. 10: Hírek. 10.20: Kossuth szerepe az 1859-i világszemélyekben. Vitéz Törög Gyuláné előadása. 10.45: Divattudósítás. Felolvasás. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Harangszó. Himmusz. Időjárásjelentés. 12.10: Lakatos Fióris és fia cigányzenekara. Közben 12.40: Hírek. 13.20 (1.20): Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.30 (1.30): Rendörzenekar. Vezényel Szöllössy Ferenc. 1. Fótov: Stradella — nyitány; 2. Lehár: Cigányzenelem — keringő; 3. Fall: Részletek az Elvált asszony című operettből; 4. Sándor Jenő: Tangó a Mezei pacirta című operettből; 5. Monna: Pudding — egyveleg. 14.30 (2.30): Hírek. 14.45 (2.45): Műsorismertetés. 15 (3): Artolyambírek, piaci árák, élelmiszerek.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

16.10 (4.10): Asszonyok tanszabása. Arányi Mária előadása.
 16.45 (4.45): Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 17 (3): Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 (6.15): Viharjelzők alatt Szomban. Tóbiás Kornél dr. előadása.
 17.40: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. Közreműködik Bekéné Madaras Gizella (flúty), I. Szirmai Albert; Tancos huszárok — nyitány; 2. Dostal; Dal a Monika című operettből (Bekéné), 3. Mackeben; Kerényi; 4. Pierné; Szerenád (Bekéné), 5. Grothe; Tánegő, 6. Carnevali; Olasz dal (Bekéné), 7. Young; Kedves emmek — fox; 8. Kxmert; Gyermekdalom — Intermezzo, 9. Lehár; Dalkeirngő (Bekéné), 10. Lössas; Tánegő bolero, 11. Gounod; Mireille — kerényi (Bekéné), 12. Kochmann; Fokinnemezzo, 13. Czernik; Tarentel a (Bekéné).
 18.45 (6.45): A margitszigeti romterület. Horváth Henrik dr. előadása.
 19.15 (7.15): Hírek.
 19.25 (7.25): Látogatás a Greguss díj nyertes Uray Tivadarnál, a Nemzeti Színház örökös tagjánál. Beszél Barai Odón. Hangfelvétel.
 19.45 (7.45): Mihán Dimitrijevic hegedűl zongorakísérettel a magyar-jugoszláv művészcsoporttal. 1. Peter Sztrojancovic; Szofia régi stílusból (Mentelt, Bunné és Müsset); 2. Firtale aletrov; 3. Peidr Konjovics; Zsolter; 3. Milojle Milojevics; Szerb tánc.
 20.15: Gyöngyök és gyümölcsök. Kozsoltányi Dezső világirodalmi versfordításából előad Simonffy Margit. Rendező: Csanády György.
 20.45 (8.45): Közvetítés a Dénese-étteremből. Sétál Emér előányzenekara muzsikál. Varga Imre Hám (népdalok). Murgács: Kármá; Áltmgyek a tulós sörta (Simkó verse), Huszka; Darumadár fenn az égen. Zöldre van a rócsa kapu festve (népdal). Farkas Jenő; Ugy zing a szél (Kertész Zsigmond verse). Népdalok: Hej de csinos kis-kalán. Házunk előtt mennek el a huszárok.
 21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.
 22.10 (10.10): Fialat magyar karmesterek vezényelnek. Közreműködik a Budapesti Hangverseny Zenekar. Kádár Mihály vezénylésével. 1. Johan Christian Bach; B-dúr szimfónia; 2. Bartók; Magyar paraszt-dalok; Arató István dr. vezénylésével. 3. Debussy; Egy faun déltáncok — előjáték; 4. Kodály; Marosszéki táncok.
 23.20 (11.20): Tánclmek.
 0.05 (éjfel 12.05): Hírek.

BUDAPEST II
 17.45—18.10 (5.45—6.10): A földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági felőrlés.
 18.15—18.40 (6.15—6.40): Francia nyelvoktatás. — Garzó Miklós dr. előadása.
 19.15—19.45 (7.25—7.45): Ruszin hallgatónknak. 1. Balczky Emil ruszin költők verseiből ad elő. 2. Hangfelvétel.
 20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
 20.20 (8.20): Hangfelvétel. I. rész: Francia dalok. II. rész: Szórakoztató egyvelegek. 1. Schubert-egyveleg (Berlini állami opera zenekara, vezényel Schulzén), 2. Dostal; Szerruaz Bécs (ének); Paul Hörbiger); 3. Egyveleg Strauss János műveiből (Berlini állami opera zenekara, vez. Luitze), III. rész: Szimfonikus jazzszámok.
 21.35 (9.35): Időjárásjelentés.
BUDAPEST II
 11.10: Stancu zenekar ● 12.30: Szíjharmonika ● 13: Hírek ● 13.20: Schrammel zene ● 18.17: Lemezek ● 18.55: Hírek ● 19.05: Dalok ● 19.45: Hírek ● 20: Francia zeneművek dalokkal. Rádiózenekar. Serbecsu énekesnő ● 21.30: Jonescu énekes ● 21.50: Lemezek ● 22.45: Hírek.
OLASZ MŰSOROK. I. műsor. (Róma I. Bart I. Bologna, Bolzano) 20.45: Wolf-Ferrari: A nagy házartós opera.
 II. műsor. (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Róma II.) 20: Hírek. Lemezek 20.18: Csak Róma II.: Magyar negyedóra ● 21: Vegyeszene ● 22: Szimfonikus hangverseny, Bengola hegedűművész ● 23: Hírek ● 23.15: Táncczene.
SZÓFIA: Karácsonyi zene ● 20.45: Lemezek 21: Orosz dalok ● 21.30: Könyvi zene ● 22: Táncczene.

BEOGRAD
 6.30—7.20: Induló, torna, hírek, hangfelvétel. 6. rend.
 11.50: Vízjárásjelentés, műsoroktatás.
 11.55: Pontos idő.
 12.00: Oplendai harangszó. Dr. Csokonvics népdalokat énekel, kíséri a rádió népi zenekara. 1. Mene majka jednog ima, 2. Oj devojko gyin-égy moja, 3. Krst od zlatá Anka ima na prvi-danas te draga više ljubiti neću.
 12.35: Reklámok, a nagy rádiózenekar szórakoztató hangversenye, vezényel Szchinszki I. Sztrojancovic; Tánccok régi időkből; 2. Lortzing; Urline-nyitány, 3. E. Bach; Román, 4. Bizet; György-halászk; ábránd. — Közben.
 13.00: Rádiónapló.
 13.40: Pontos idő, hírek, tőzsde.
 14.00: Szórakoztató lemezek.
 14.30: Dvorszák: Asz dur négyes, játssza a prágai vonósnegyes (lemez).
 17.40: Pontos idő, műsoroktatás.
 17.45: Dr. Ljubica Mitrovics egészségügyi felolvasása: A szkrinulózis.
 18.05: Dr. Vojiszlav Vucskovics felolvasása: Az opera eredete és fejlődése (lemezekkel).
 18.50: Szórakoztató lemezek.
 19.00: Reklámok.
 19.10: Hírek.
 19.20: Jugoszláv nemzeti óra.
 19.40: Tánclmek.
 19.50: A következő műsorszám ismertetése.
 20.00: Közvetítés a beográdi Nemzeti Színházról. Az első szünetben: Napi riport.
 A második szünetben kb. 21.30: Pontos idő, hírek, rádiónapló.
 22.40: Hírek.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

ZAGREB. 20: Kivánság-lemmek ● 20.30: Hangverseny ● 22: Hírek ● 22.20: Táncczene.
BERLIN — DEUTSCHLANDSENDER. — 16: Könyv ● 18: Dobrindt zenekar ● 20: Hírek ● 20.15: Vidám est ● 22: Hírek ● 22.30: Szalorító ● 23: Szimfonikus zene ● 24: Elfélt hangverseny.
BRESLAU. 15: Tarka délután ● 17: Hírek Lemezek ● 18.30: Kis rádiózenekar ● 20: Hírek 20.15: Berlin ● 22: Hírek. Lemezek ● 22.45: Berlin.
BUDAPEST I.
 6.45: Torna, hírek. Közlemények. Hangfelvétel. 1. Vánha ny és Pengő; Hazánkirt — induló (Mária Terézia I. honv. egyalgezed zenekara, vezényel Fegydy Sándor), 2. Sallivan-Komzák; Kerényi a Mikádó c. operettből (Kiss Lajos zenekara), 3. Musso; A San Marco ezred indulója (Olasz tengerész zenekar, vezényel Agbemo), 4. A csizmánon nincsen kéreg — csárdás (Laurin Lajos), 5. Orli; Az óras boltsban — amerikai fantázia; 6. Kraul Antal; Nagy Lajos király induló (Mária Terézia I. honvédelgya ogerzed zenekara, vez. Fegydy Sándor).
 10: Hírek.
 10.15: Gyermekdelélt, Ma. Egerbe látogatunk el. Kspajfósi Kárlán Zoltán beszélgetése három gyermekszereplővel. Dalokkal és hangfelvételkel gyermekekkel. Dalokkal a Rábaközben. Hajós Ernő előadása.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12: Hangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 12.10: Hangfelvétel. I. Weber; Eurynthe — nyitány (BBC zenekar, vez. Adrian Boult), 2. Fauré; Les raneaux — dal (Marcel Journel), 3. Liszt; Szere mi ácm, 3. sz. (ének; Meta Salmeyeri), 4. Rimszki-Korszakov; Rettenetes Iván — rohaminduló (Londoni Szimfonikus Zenekar, vez. Coates), 5. Atona; A San Giusto harangja — olasz dal (Tito Schipa), 6. Call; Muntagnola — ezidiai népdal (Rosetta Ferioli), 7. Morhuzko; Haika — szimfonikus tánc (Lengyel rádiózenekar, vez. Mazurkiewicz), 8. Sztjerov; Vendéglátó batalion — orosz dal (Saj Japhin énekkarral és balalaikzenekarral kísérettel), 9. Grég; Fajdalmos dalnokból a Szivájdalom (Amsterdami Concertgebouw zenekara, vez. Mengelberg), 10. De Falla; Jóna — spanyol dal (Fetia), 11. Padilla; La violetera (virágátulésny) — spanyol dal (Lluoreza Bor), 12. Strauss Richard; Kerényi az Internemzo-ból (Berlini állami opera zenekara, vez. Knappertsbusch).
 Közben 12.40: Hírek.
 13.20 (1.20): Időjelzés, időjárás- és vízjárásjelentés.
 13.30 (1.30): Heinemann Sándor jazzzenekara.
 14.30 (2.30): Hírek.
 14.45 (2.45): Műsorismeretés.
 15 (3): Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszertárak.
 16.15 (4.15): Dikféltóra. Sznyei Mese Pál. Irtia Csabai István dr. (leolvasás).
 16.45 (4.45): Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 (5.15): Faluszimpad. Hangfelvétel a Faluszimpad fől bemutató műsorból. Beszél Gecó Sándor. Bevezetőt mond Mulharay Emér. Hangfelvétel.

17.55 (5.55): Veress Károly előányzenekara.
 18.45 (6.45): A pesti vásár. Vécsey Zoltán előadása.
 19.15 (7.15): Hírek.
 19.25 (7.25): Az Operaház előadásának ismertetése.
 19.30 (7.30): Az Operaház előadásának közvetítése. I. Szévilai botbely. Vig dalmű három felvonásban, három képbén. Zenejét szerzte Rssini. — Fordította Hansányi Zolt. Vezényel Ferencsik János. Rendezte Rékai Andrá. Személyek: Gróf Ámaviva — Pataky Kálmán; Bartóly, orvos — Komáromy Pál, Roshta, gyámleány — Szabó Ilonka; Basilio, zenemester — Székely Mihály Figaro, botbely — Palló Imre dr.; Berta, Rosina nevelőnője — Németh Anna; Fiorillo — Szilvós — Lakatos Sándor. 2. Táncczene a Sziblic. operettből. Zenejét szerzte Jacobi Viktor. — Vezényel Rubányi Vilmos. Koreográfáját vezényelte Harangzó Gyula.
 Az I. felv. után kb. 21.05 (9.05): Hírek.
 A Szevilai botbely után kb. 22.15 (10.15): Hírek időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. A Táncczene után kb. 23 (11): Hírek német olasz angol és francia nyelven.
 23.20 (11.20): Közvetítés a Baross-kávéházból. Toki Horváth Gyula előányzenekara muzsikál. Cseleányi József énekel. Dalok: Csima Péter ökrös-gazda; A fatuban a legdrább (népdalok); Serly Lajos; Cigány Panna; All a ma om; Knek nácscen kocsija; Már én többet (népdalok); Szávcs Rikárd; Álm (Kóds Mihály verse), Szerecsk István; Megértett a repce; Morvay Károly dacsonyi kékvitű (Szondy verse); Cseleányi. Az asszony, ha veszelezik (Murgács verse).
 0.05 (éjfel 12.05): Hírek.

BUDAPEST II
 18.15—18.40 (6.15—6.40): Olasz nyelvoktatás. Gaslerani Bonaventura előadása.
 19.20 (7.30): Róma, az európai jogkultúra forrása. Rácz György dr. előadása.
 20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
 20.20 (8.20): Kazinczy utolsó szerelme. Rexa Dezső előadása.
 20.45 (8.45): A rádió szalonzenekara. 1. Lehár; Zenei emlékek. 2. Rchartz; Gavotte galant, 3. Réztelek Eisenmann Mihály operettjeiből, 4. Ranzato; Cigánytánc, 5. Youmans; No, no Narette — operettegyveleg.
 22 (10): Időjárásjelentés.
 22.05—22.55 (10.05—10.55): Tánclmek.
BUDAPEST. 12.10: Predescu zenekar ● Közben: 13: Hírek ● 18.17: Rossini; Verdi és Puccini operák karénekei ● 18.50: Hírek ● 19.15: Rádiózenekar ● 20: Táncczene előadás ● 21.10: Hírek ● 21.30: Lazarescu Irén zongorázik ● 22: Lemezek ● 22.45: Hírek.
OLASZ MŰSOROK. I. műsor. (Róma I. Bart I. Bologna, Bolzano) 20: Hírek. Lemezek ● 20.30: Vorós könyvtár és tánczene ● 21.40: Szimfonikus zene. Val aza zongoraművészével ● 23: Hírek ● 23.15: Táncczene ● 24: Hírek.
 II. műsor. (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Róma II.) 20: Hírek. Lemezek 20.18: Csak Róma II.: Magyar negyedóra ● 21: Vegyeszene ● 22: Szimfonikus hangverseny, Bengola hegedűművész ● 23: Hírek ● 23.15: Táncczene.
SZÓFIA. 19.45: Opera. Utána: Táncczene ● 22.30: Népzene.